

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Острозька академія»

Економічний факультет

Кафедра фінансів, обліку і аудиту

Кваліфікаційна робота

на здобуття освітнього ступеня магістра

на тему: **«ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ:
ОЦІНКА ТА УПРАВЛІННЯ»**

Виконала студентка 2 курсу, групи МЕ-21
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
освітньо-професійної програми
«ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
Юхимчук Яна Миколаївна

Керівник – доктор економічних наук, професор
Мамонтова Наталія Анатоліївна

Рецензент – доцент економічних наук, доцент,
професор Антонюк Олена Ростиславівна

"РОБОТА ДОПУЩЕНА ДО ЗАХИСТУ"

Завідувач кафедри фінансів,
обліку і аудиту

_____ (проф., д.е.н. Мамонтова Н.А.)
(підпис)

Протокол № _____ від « ____ » _____ 2021 р.

Острог, 2021

Міністерство освіти і науки України

Національний університет «Острозька академія»

Факультет економічний

кафедра фінансів, обліку і аудиту

Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри фінансів, обліку і аудиту

проф., д.е.н. Мамонтова Н.А.

“.....” 2021 р.

ЗАВДАННЯ

на кваліфікаційну роботу студента

.....
Юхимчук Яна Миколаївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи: *«Фінансові ресурси суб'єкта господарювання: оцінка та управління»*

Керівник роботи: *доктор економічних наук, професор Мамонтова Наталія Анатоліївна*

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Затверджено наказом по Академії від “.....” 20 р. №.....

2. Термін здачі студентом закінченої роботи:

3. Вихідні дані до роботи: *фінансова звітність АТ «Нікопольський завод феросплавів», ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» та ПАТ «МК «АЗОВСТАЛЬ», нормативно-правові акти, фахові наукові статті та навчальні посібники тощо.*

4. Перелік завдань, які належить виконати:

- визначити сутність підприємства як суб'єкта господарювання та охарактеризувати управління його фінансовими ресурсами;
- визначити методiku оцінки ефективності управління фінансовими ресурсами на підприємстві;
- здійснити оцінку управління фінансовими ресурсами на підприємстві (на прикладі АТ «Нікопольський завод феросплавів», ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» та ПАТ «МК «АЗОВСТАЛЬ»);
- обґрунтувати напрями вдосконалення управління фінансовими ресурсами АТ «Нікопольський завод феросплавів», ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» та ПАТ «МК «АЗОВСТАЛЬ».

5. Перелік статистичного, графічного матеріалу: *схеми, таблиці, діаграми.*

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Розділ 1	<i>Мамонтова Н.А., завідувач кафедри фінансів, обліку і аудиту</i>	02.03.2021	02.03.2021
Розділ 2	<i>Мамонтова Н.А., завідувач кафедри фінансів, обліку і аудиту</i>	04.05.2021	04.05.2021
Розділ 3	<i>Мамонтова Н.А., завідувач кафедри фінансів, обліку і аудиту</i>	29.05.2021	29.05.2021

7. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Вивчення літератури	до 03.02.2021	
2.	Розробка змісту (плану)	до 02.03.2021	
3.	Ознайомлення керівника із текстом кваліфікаційної роботи (чорновий варіант):		
3.1	Розділ 1	до 04.05.2021	
3.2	Розділ 2	до 29.05.2021	
3.3	Розділ 3	до 30.09.2021	
4.	Ознайомлення керівника із текстом кваліфікаційної роботи із врахуванням зауважень	до 16.11.2021	
5.	Попередній захист кваліфікаційної роботи	до 23.11.2021	
6.	Рецензування кваліфікаційної роботи	до 07.12.2021	
7.	Здача кваліфікаційної роботи на кафедрі Реєстрація на Moodle	до 07.12.2021	

Студент _____ Юхимчук Я. М.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____ Мамонтова Н.А.
(підпис) (прізвище та ініціали)

ANNOTATION

of qualification work

for obtaining a master's degree

Topic: *The financial resources of the business entity: evaluation and management*

Author: *Yukhymchuk Yana Mykolaiivna*

Supervisor: *Prof., Doctor of Economics Natalia Mamontova*

Protected “ ” 20

Summary of work:

The purpose of the study is to determine ways for improving the management of the formation and use of Ukrainian enterprises' financial resources based on the study of the research's theoretical aspects and on the evaluation of its practical aspects as well.

The object of the study are the financial resources of JSC «Nikopol's'kyi zavod ferosplaviv», the PJSC «INTERPAIP Nyzhn'odniprovs'kyi truboprokatnyi zavod» and the PJSC «Metalurhiinyi kombinat «AZOVSTAL'». The subject of the study is the process of analysis and management of the formation and use of enterprises' financial resources.

In the qualification work the essence of business entities and their classification are defined. The characteristic of management of the enterprise's financial resources as a business entity is carried out. Models of financing the enterprise's financial resources are also characterized. The method of evaluation the efficiency of management of the enterprise's financial resources is considered. The main groups of indicators used in the evaluation of management of the enterprise's financial resources are established. The order of their calculation is given, their short characteristic and normative values of indicators are outlined as well.

The comprehensive analysis of the financial resources' composition and structure and also their sources of financing of the JSC «Nikopol's'kyi zavod ferosplaviv», the PJSC «INTERPAIP Nyzhn'odniprovs'kyi truboprokatnyi zavod» and the PJSC «Metalurhiinyi kombinat «AZOVSTAL'» are conducted. Models of financing the enterprise's financial resources are evaluated. The evaluation of the efficiency of management of the enterprise's financial resources. The enterprises' financial condition is studied, the type of their financial stability is determined. The indicators' dynamics characterizing liquidity, solvency, business activity and profitability are calculated.

Ways for improving the capital structure and the structure of enterprises' current assets have been developed. The diagnostics of the probability of enterprises' bankruptcy according to the models of O. Tereshchenko and A. Matviichuk is carried out. The ways to increase the efficiency of management of the analyzed enterprise's financial resources are also offered.

(author's signature)

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ ТА УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ.....	10
1.1. Сутність суб'єктів господарювання та їх класифікація.....	10
1.2. Характеристика управління фінансовими ресурсами підприємства як суб'єкта господарювання.....	14
1.3. Методика оцінки ефективності управління фінансовими ресурсами на підприємстві.....	30
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПАТ «НІКОПОЛЬСЬКИЙ ЗАВОД ФЕРОСПЛАВІВ», ПАТ «ІНТЕРПАЙП НИЖНЬОДНІПРОВСЬКИЙ ТРУБОПРОКАТНИЙ ЗАВОД», ПАТ «МЕТАЛУРГІЙНИЙ КОМБІНАТ «АЗОВСТАЛЬ» ЗА 2016-2020 РР.....	41
2.1. Динаміка джерел формування фінансових ресурсів підприємств.....	41
2.2. Аналіз напрямів використання фінансових ресурсів підприємств.....	52
2.3. Оцінка ефективності управління фінансовими ресурсами підприємств	64
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПАТ «НІКОПОЛЬСЬКИЙ ЗАВОД ФЕРОСПЛАВІВ», ПАТ «ІНТЕРПАЙП НИЖНЬОДНІПРОВСЬКИЙ ТРУБОПРОКАТНИЙ ЗАВОД», ПАТ «МЕТАЛУРГІЙНИЙ КОМБІНАТ «АЗОВСТАЛЬ» ЗА 2016-2020 РР.....	95
3.1. Оптимізація структури капіталу підприємств	95
3.2. Оптимізація складу і структури оборотних активів підприємств	101
3.3. Підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами підприємств	109
ВИСНОВКИ.....	118
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	127
ДОДАТКИ.....	134

ВСТУП

Успішний економічний розвиток будь-якої країни безпосередньо залежить від того, наскільки ефективною та прибутковою є діяльність всіх суб'єктів господарювання, зокрема підприємств, які функціонують на фінансовому ринку. Власне, правильне управління формуванням та використанням фінансовими ресурсами підприємства найкраще характеризує ефективність організації його діяльності, його фінансовий стан та позиція на ринку в сучасному конкурентному середовищі.

Метою управління фінансовими ресурсами є забезпечення діяльності підприємства оптимальним обсягом фінансових ресурсів у кожний конкретний період часу відповідно до напрямів його діяльності, організація формування необхідного рівня та раціонального використання фінансових ресурсів, максимізація прибутку та забезпечення підвищення ринкової вартості підприємства.

Удосконалення системи управління фінансовими ресурсами є одним із основних чинників підвищення ефективності виробничої та господарської діяльності, від якого напряму залежить стабільність функціонування та динамічність розвитку підприємства. За таких умов, при управлінні фінансовими ресурсами підприємства ефективним виявляється застосування системного підходу, що підпорядкований загальній меті розвитку підприємства та визначає доцільність управлінського рішення залежно від ситуації, яка виникає під впливом внутрішнього і зовнішнього середовища підприємства.

Актуальність теми. Дослідження оптимальної системи управління фінансовими ресурсами як важливим елементом підвищення ефективності функціонування підприємств в цілому завжди було і буде актуальним для багатьох економістів. Більшою мірою це стосується розробки і впровадження тих дієвих підходів в управлінні фінансовими ресурсами, які б мали змогу забезпечити надійну стійкість фінансового стану підприємства.

Багато науковців, таких як Бердар М. М., Ситник Н. С., Смолінська С. Д., Ясіновська І. Ф., Козачок І. Ф., Курінна О. В., Поддєрьогін А., Білик М., Буряк Л., Базецька Г. І., Суботовська Л. Г., Ткаченко Ю. В., Павлюк К. В., Романенко А. Р., Лігоненко Л. О., Опарін В. М., Терещенко О.О. Спасів Н. Я., Лосєва М. С., Філіна Г. І., Гнип Н. О., Щербань О. Д., Насібова О. В., Сухоруков Р. В., Бродська І. І., Линенко А. В., Карягіна Д. О., Лєонов С. В., Пігуль Н. Г., Боярко І. М., Кнейслер О. В., Дехтяр Н. А., Гросул В.А., Филипенко О.М., Данилко В. К., Балашов О. В., Вінц Ю. О, Григораш Т. Ф. та багато інших, вже приділяли велику увагу питанням формування та використання фінансових ресурсів на підприємстві.

Проте, незважаючи на вагомий внесок дослідників і на те, що досліджень на дану тему вже велика кількість, проблеми вдосконалення формування та управління фінансовими ресурсами на підприємстві все ще залишаються актуальними.

Мета дослідження полягає у визначенні напрямів удосконалення управління формуванням та використанням фінансових ресурсів підприємств України на основі вивчення теоретичних та оцінки практичних аспектів досліджуваної проблематики.

Для досягнення поставленої мети було визначено наступні завдання:

- визначити сутність суб'єктів господарювання та їх класифікація;
- охарактеризувати управління фінансовими ресурсами підприємства як суб'єкта господарювання;
- визначити методику оцінки ефективності управління фінансовими ресурсами на підприємстві;
- провести аналіз складу і структури фінансових ресурсів та їх джерел фінансування на прикладі досліджуваних підприємств;
- визначити модель фінансування фінансових ресурсів досліджуваних підприємств;
- оцінити ефективність управління фінансовими ресурсами досліджуваних підприємств;

➤ обґрунтувати напрями вдосконалення структури та підвищення ефективності використання фінансових ресурсів досліджуваних підприємств.

Об'єктом дослідження виступають фінансові ресурси АТ «Нікопольський завод феросплавів», ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод» та ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ».

Предметом дослідження є процес аналізу та управління формуванням і використанням фінансових ресурсів підприємств.

Інформаційною базою дослідження слугували Закони та інші нормативно-правові документи України, наукові праці та публікації вчених з проблематики дослідження, статистична інформація, а також фінансова звітність АТ «Нікопольський завод феросплавів», ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод» та ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ».

Практичне значення отриманих результатів. Результати проведеного дослідження можуть впроваджуватись в практичну діяльність підприємств, в контексті управління фінансовими ресурсами та формування їх ефективної структури.

Структура магістерської роботи. Магістерська робота складається з анотації, змісту, вступу, трьох розділів (з підрозділами), загального висновку, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи без додатків – 133 сторінки.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ ТА УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

1.1. Сутність суб'єктів господарювання та їх класифікація

Найважливішою передумовою високого рівня економічного розвитку країни є широко розвинений ринковий сектор, визначну роль в якому відіграють суб'єкти господарювання. Саме через їх економічну поведінку проявляються економічні відносини виробництва та споживання товарів, робіт та послуг між усіма учасниками економічної системи.

Згідно Господарського кодексу, суб'єкти господарювання – це учасники господарських відносин, які мають відповідні права та обов'язки, здійснюючи господарську діяльність, а також мають відокремлене майно і лише в межах нього несуть відповідальність за своїми зобов'язаннями [16].

Господарська діяльність може здійснюватися як з метою отримання прибутку, тобто отримання певної економічної вигоди, так і без мети одержання прибутку. Останнє характеризує некомерційну господарську діяльність, яку можуть здійснювати лише певні учасники господарювання. Тому варто детальніше розглянути класифікацію всіх суб'єктів господарювання.

Суб'єкти господарювання поділяються на [16]:

1) господарські організації – підприємства, створені відповідно до Господарського Кодексу, а також інші юридичні особи, які здійснюють господарську діяльність та зареєстровані в установленому законом порядку;

2) громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які здійснюють господарську діяльність та зареєстровані відповідно до закону як підприємці.

Підприємства є основними суб'єктами ринкового господарства. Ефективне їх функціонування в економіці держави дає чудову можливість для нарощення валового внутрішнього продукту, розвитку широкого спектру галузей

виробництва та якості надання послуг, тим самим забезпечуючи більш стабільне матеріальне та соціальне становище всіх громадян.

Фінансова діяльність окремих підприємств заснована на певних особливостях організації їх фінансів як фінансів комерційних (прибуткових) і некомерційних (неприбуткових) підприємств.

Комерційні (прибуткові) підприємства, перш за все, мають своєю головною метою отримати прибуток від здійснення підприємницької діяльності. Власне, вони можуть формувати свої фінанси власними коштами як без участі держави взагалі, так і з участю. Тобто якщо держава є єдиним засновником підприємства або ж співзасновником разом з іншими власниками, то у фінансах підприємства присутні так звані державні фінанси, іншими словами бюджетні кошти [74, с. 35].

Основна мета некомерційних організацій є вирішення певних соціальних завдань, тому вони не належать до виробничої сфери, оскільки в своїй діяльності не націлені на отримання прибутку. Вони можуть надавати різноманітні послуги, наприклад, в сфері культури, науки, освіти тощо.

Неприбуткові підприємства поділяються на [74, с. 36]:

- підприємства, які існують за рахунок безперервного фінансування бюджетними коштами (бюджетне кошторисне фінансування у вигляді бюджетних асигнувань);
- підприємства, які працюють на принципах самоокупності (самофінансування);
- підприємства, які фінансуються як власними, так і бюджетними коштами, тобто переважають на змішаному фінансуванні.

Господарський кодекс України визначає наступну класифікацію підприємств як суб'єктів господарювання:

1) залежно від форм власності:

- приватні підприємства, які діють на основі приватної власності громадян чи юридичної особи;

➤ комунальні підприємства, які діють на основі комунальної власності територіальної громади;

➤ державні підприємства, які діють на основі державної власності;

➤ підприємства, які діють на основі колективної власності;

➤ підприємства, які засновані шляхом об'єднання майна різних форм власності;

➤ спільні комунальні підприємства, які діють на договірних засадах спільного фінансування відповідними територіальними громадами - суб'єктами співробітництва;

2) залежно від частки іноземної інвестиції в статутному капіталі:

➤ підприємства з іноземними інвестиціями (іноземна інвестиція становить не менш як 10%);

➤ іноземні підприємства (іноземна інвестиція становить 100%);

3) залежно від способу заснування та формування статутного капіталу:

➤ унітарні підприємства – створюються одним засновником, який формує майно, не поділяючи його на паї, затверджує статут, розподіляє доходи і самостійно здійснює відповідні управлінські рішення;

➤ корпоративні підприємства – створюються двома або більше засновниками, які об'єднують майно, розділяючи його на паї, і спільно здійснюють відповідні управлінські рішення.

Корпоративні підприємства, в свою чергу, поділяють на [16]:

1) кооперативні підприємства;

2) підприємства, що створюються у формі господарського товариства:

➤ акціонерні товариства;

➤ товариства з обмеженою відповідальністю;

➤ товариства з додатковою відповідальністю;

➤ повні товариства;

➤ командитні товариства.

Філіна Г. І. визначає господарсько-правові відносини як особливі відносини між суб'єктами господарювання і органами управління, які

формується в процесі організації та здійснення господарської діяльності суб'єктів господарювання різних форм власності. Власне, такі відносини й регулюються Господарським кодексом України [74, с. 30].

Акціонерне товариство являє собою господарське товариство, статутний капітал якого поділений на визначену кількість акцій однакової номінальної вартості, а відповідальність за зобов'язаннями несе тільки майном цього товариства. При цьому акціонери несуть ризик збитків, пов'язаних із діяльністю товариства, в межах вартості лише належних їм акцій.

Товариство з обмеженою відповідальністю – господарське товариство, що має статутний капітал, поділений на частки, розмір яких визначається установчими документами, і несе відповідальність за своїми зобов'язаннями тільки своїм майном. Учасники товариства, які повністю сплатили свої вклади, несуть ризик збитків, пов'язаних з діяльністю товариства, у межах своїх вкладів.

Товариство з додатковою відповідальністю – господарське товариство, статутний капітал якого поділений на частки визначених установчими документами розмірів і яке несе відповідальність за своїми зобов'язаннями власним майном, а в разі його недостатності учасники цього товариства несуть додаткову солідарну відповідальність у визначеному установчими документами однаково кратному розмірі до вкладу кожного з учасників.

Повне товариство – господарське товариство, всі учасники якого відповідно до укладеного між ними договору здійснюють підприємницьку діяльність від імені товариства і несуть додаткову солідарну відповідальність за зобов'язаннями товариства усім своїм майном.

Командитне товариство – господарське товариство, в якому один або декілька учасників здійснюють від імені товариства підприємницьку діяльність і несуть за його зобов'язаннями додаткову солідарну відповідальність усім своїм майном, на яке за законом може бути звернено стягнення (повні учасники), а інші учасники присутні в діяльності товариства лише своїми вкладками (вкладники) [16].

1.2. Характеристика управління фінансовими ресурсами підприємства як суб'єкта господарювання

Фінансова діяльність суб'єктів господарювання, в тому числі підприємств, та їх успішне функціонування на ринку міцно пов'язані з ефективним управлінням фінансовими ресурсами, що стосується безпосередньо їх формування та використання.

На сьогодні існує вже багато різних трактувань самого поняття «фінансові ресурси підприємств» які, наприклад, були сформовані такими вченими як: Бердар М. М., Ситник Н. С., Смолінська С. Д., Ясіновська І. Ф., Козачок І. Ф., Курінна О. В., Поддєрьогін А., Білик М., Буряк Л., Базецька Г. І., Суботовська Л. Г., Ткаченко Ю. В., Павлюк К. В., Романенко А. Р., Лігоненко Л. О. та Опарін В. М.

Бердар М. М., перш за все, визначає фінансові ресурси як суму власного і залученого грошового капіталу, який використовується підприємством для формування власних активів, здійснення виробничої та фінансової діяльності, маючи за основну мету – отримати максимальний дохід і прибуток [4, с. 16].

Ситник Н. С., Смолінська С. Д. та Ясіновська І. Ф. розглядають фінансові ресурси компанії як сукупність власних доходів і зовнішніх надходжень (залучених та запозичених коштів), спрямована на забезпечення виконання всіх фінансових зобов'язань, а також фінансування поточних витрат і витрат, від яких безпосередньо залежить розширення виробництва [64, с. 14].

На думку Козачок І. Ф., фінансові ресурси – це фонди накопичувального характеру, що формуються в результаті виробництва, розподілу і перерозподілу валового внутрішнього продукту та національного доходу, а також весь дохід після продажу товарів [35, с. 278].

Курінна О. В. у своєму дослідженні фінансові ресурси підприємства визначає як суму власних доходів, заощаджень і зовнішніх надходжень грошових коштів, які перебувають на рахунках підприємства і використовуються для виконання зобов'язань перед бюджетом, банками, іншими

фінансовими установами, а також перед своїми контрагентами стосовно витрат, що виникають в процесі господарської діяльності [40, с. 142].

За словами Поддєрьогін А., Білик М. та Буряк Л., фінансові ресурси – це наявні у підприємства кошти, тобто всі грошові кошти (частина коштів, яку переважно спрямовують за цільовим призначенням) і частина коштів у вигляді нефінансових засобів (та частина, яку використовують для підтримки поточної господарської діяльності) [53, с. 412].

Базецька Г. І., Суботовська Л. Г. та Ткаченко Ю. В. трактують поняття «фінансові ресурси підприємства» як власні грошові доходи і зовнішні надходження, які ще називають «привернутими і позиковими засобами», що знаходяться у повному розпорядженні підприємства для того, щоб мати змогу вчасно виконувати всі свої зобов'язання і фінансувати поточні витрати, пов'язані з виробничим та стратегічним розвитком [2, с. 22].

Павлюк К. В. під фінансовими ресурсами підприємства розуміє грошові заощадження і доходи, які утворюються в процесі розподілу і перерозподілу валового внутрішнього продукту і концентруються у відповідних грошових фондах для забезпечення безперервного розширеного відтворення і задоволення інших суспільних потреб [52, с. 17].

Романенко О. Р. описує фінансові ресурси як засоби, накопичені з різних джерел, які сформувалися в господарському обороті і потрібні для покриття потреб [59, с. 80].

Лігоненко Л. О. визначає фінансові ресурси компанії як суму коштів, що генеруються для фінансування майбутнього розвитку підприємства і вважають, що саме фінансові ресурси в діяльності підприємства є одним з основних виробничих факторів, що формують її дійсний потенціал у виробництві, при цьому поєднуючись як з трудовими, так і з матеріальними ресурсами. Вони здатні регулювати доходи в різних сферах діяльності такого підприємства та мають змогу гарантувати безпеку інтересів всіх суб'єктів господарювання в економічних відносинах в процесі своєї діяльності [43, с. 194].

Опарін В. М. фінансовими ресурсами підприємства вважає сукупність грошових фондів цільового характеру, які формуються в процесі розподілу і перерозподілу валового внутрішнього продукту, який створюється на підприємстві. Такими фондами підприємство має право розпоряджатися на правах власності або господарського відання і використовувати на потреби, вказані відповідно в статуті [51, с. 133].

Спираючись на низку різних наведених визначень категорії «фінансові ресурси підприємства» в економічній літературі, можна сформулювати загальне їх визначення, а саме, фінансові ресурси підприємства – це сукупність наявних у підприємства власних, позикових та залучених грошових коштів, які дають можливість виробляти, продавати продукцію і отримувати за це прибутки, інвестувати в економічно вигідні об'єкти, тим самим залучаючи ще більше ресурсів для своєї діяльності, а також виконувати зобов'язання як перед бюджетом та комерційними банками, так і перед своїми працівниками та постачальниками.

Виробничо-фінансова діяльність будь-якого підприємства розпочинається з формування своїх фінансових ресурсів. Власне, вони створюють саме ті умови, які задовольняють постійний процес виробництва, його стабільне зростання, а також характеризують те, наскільки підприємство здатне ефективно конкурувати на ринку серед інших суб'єктів господарювання в певній галузі.

Для того, щоб ринкова економіка України безперебійно функціонувала з року в рік, використання фінансових ресурсів необхідно здійснювати якомога ефективніше саме на підприємствах, оскільки вони являють собою основною ланкою такої економіки.

Підприємства для забезпечення такого ефективного управління цим процесом повинні вміти розробляти спеціальну фінансову політику щодо акумулювання фінансових ресурсів з різноманітних джерел для фінансування своїх майбутніх потреб [35, с. 280].

Формування фінансових ресурсів підприємства характеризується складним процесом, який спрямований на забезпечення максимально тісного

взаємозв'язку з зовнішнім середовищем та їх використання на високому рівні. При цьому на їх формування можуть впливати безліч чинників, які залежно від сфери безпосереднього впливу поділяються на зовнішні та внутрішні.

Наприклад, до першої групи чинників можна віднести рівень розвитку фінансового ринку, поточну ситуацію на певному ринку щодо конкуренції, рівень інфляції та зміни попиту й пропозиції, а також зміни в політичній та законодавчій сферах.

Друга група, яка являє собою внутрішні фактори впливу, включає організацію фінансового менеджменту та якість його ведення в цілому, оскільки саме за допомогою нього, власне, й відбувається управління фінансовими ресурсами на підприємстві, а також стратегію підприємства і рівень ефективності його фінансової структури [40, с. 142].

Основними формами існування фінансових ресурсів є основні та оборотні кошти підприємства, а їх наявність в тих розмірах, яких потрібно, і достатньо ефективно їх використання значно сприяє розвитку самого підприємства. На сьогодні фінансовими ресурсами підприємства найбільш доцільно вважати його активи.

Виділяють наступну класифікацію активів: необоротні активи та оборотні активи, які в свою чергу поділяються на оборотні фонди та фонди обігу (табл. 1.1)

Таблиця 1.1

Склад фінансових ресурсів (активів) підприємства

НЕОБОРОТНІ АКТИВИ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ нематеріальні активи ➤ основні фонди ➤ незавершене будівництво ➤ довгострокові фінансові інвестиції ➤ довгострокова дебіторська заборгованість ➤ відкладені податкові активи ➤ інші необоротні активи
----------------------	---

ОБОРОТНІ АКТИВИ	<i>Оборотні фонди:</i> <ul style="list-style-type: none"> ➤ оборотні кошти у виробничих запасах (крім готової продукції) ➤ оборотні кошти у виробництві
	<i>Фонди обігу:</i> <ul style="list-style-type: none"> ➤ готова продукція ➤ дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги ➤ дебіторська заборгованість за розрахунками ➤ грошові кошти та їх еквіваленти

Джерело: [2, с. 23]

Власне, структура фінансових ресурсів будь-якого підприємства може бути визначена лише джерелами їх формування, тобто джерелами їх надходження. Тому для початку варто розглянути якими можуть бути ці джерела. Найпоширенішою класифікацією джерел формування фінансових ресурсів підприємств є власні та залучені грошові кошти, без яких ефективного здійснення господарської діяльності є просто неможливим (табл. 1.2).

Власні джерела формування фінансових ресурсів формуються на основі власного капіталу підприємства, який залишається після вирахування зобов'язань з загальних активів.

Таблиця 1.2

Склад джерел формування фінансових ресурсів підприємства

ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ статутний капітал ➤ амортизаційні відрахування ➤ прибуток
ЗАЛУЧЕНИЙ КАПІТАЛ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ отримані кредити ➤ пайові та інші внески ➤ отримані інвестиції ➤ кошти, мобілізовані на фінансовому ринку

Джерело: [2, с. 23]

Залучені ж джерела (залучений капітал) являють собою короткострокові та довгострокові зобов'язання, які також можна охарактеризувати як заборгованість підприємства, перш за все, перед банками, державою, фізичними та юридичними особами.

Згідно Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», найбільш точною класифікацією джерел формування фінансових ресурсів є [55]:

1) «Власний капітал», де наводиться інформація про власний капітал підприємства – зареєстрований (пайовий), додатковий, резервний капітал, нерозподілений прибуток (непокритий збиток), неоплачений капітал, вилучений капітал.

2) «Довгострокові зобов'язання і забезпечення» – наводиться інформація про зобов'язання і забезпечення, які не будуть погашені протягом операційного циклу підприємства або протягом 12-ти місяців з дати балансу: довгострокові кредити банків, інші довгострокові зобов'язання, довгострокові забезпечення, цільове фінансування.

3) «Поточні зобов'язання і забезпечення», де відображаються короткострокові кредити банків, поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями, кредиторська заборгованість перед постачальниками, різними кредиторами, працівниками, бюджету, поточні забезпечення, доходи майбутніх періодів, інші поточні забезпечення тощо.

4) «Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття»

При цьому як власні, так і залучені джерела формування фінансових ресурсів можуть надходити на баланс підприємства за рахунок зовнішнього та внутрішнього фінансування.

Спасів Н. Я., Лосева М. С., наприклад, у вигляді внутрішніх джерел фінансування власного капіталу розглядають реінвестований прибуток та результат реструктуризації активів, який залежить від тої, чи іншої зміни

структури і складу певних статей активу, а у вигляді зовнішніх лише внески засновників та учасників.

При цьому позиковий капітал, на їх думку, складається з банківських і комерційних кредитів банків, кредиторської заборгованості та заборгованості за різного роду розрахунками (зовнішні джерела), а також з нарахованих у звітному періоді майбутніх витрат і платежів, та доходів майбутніх періодів (внутрішні джерела) [66, с. 16].

Бердар М. М. до внутрішніх власних фінансових ресурсів підприємства відносить амортизаційні відрахування та прибуток, а до зовнішніх – внески засновників до статутного фонду, грошові кошти, які залучаються від емісії акцій, дивіденди, а також субсидії, дотації та страхові відшкодування. В залучених коштах він виділяє кредити, як короткострокові, так і довгострокові, пайові внески, а також інші кошти, які залучаються на фінансовому ринку [4, с. 17].

Досить цікавою та вартою уваги є класифікація фінансових ресурсів підприємства залежно від джерел їх формування, яку визначає Курінна О. В., зокрема [40, с. 143]:

1) фінансові ресурси, які формуються за рахунок власних та прирівняних до них засобів, а також в момент формування статутного капіталу підприємства, у процесі його заснування;

2) фінансові ресурси, які формуються за рахунок залучення ресурсів з фінансового ринку, даючи змогу збільшувати обсяги господарських операцій та підвищувати рентабельність підприємства в цілому;

3) фінансові ресурси, які отримуються в порядку перерозподілу, серед яких основними є страхові відшкодування та надходження з бюджетів різних рівнів, як на поворотній, так і безповоротній основі (рис. 1.1).

Рис. 1.1. Джерела формування фінансових ресурсів підприємства

Джерело: [40, с. 143]

Філіна Г. І. ж у структурі фінансових ресурсів за джерелами формування, згідно з економічною сутністю, виділяє власні, позикові та залучені, які, в свою

чергу, відображаються у бухгалтерському обліку в складі короткострокових позик і являють собою сталі пасиви (рис. 1.2) [74, с. 14].

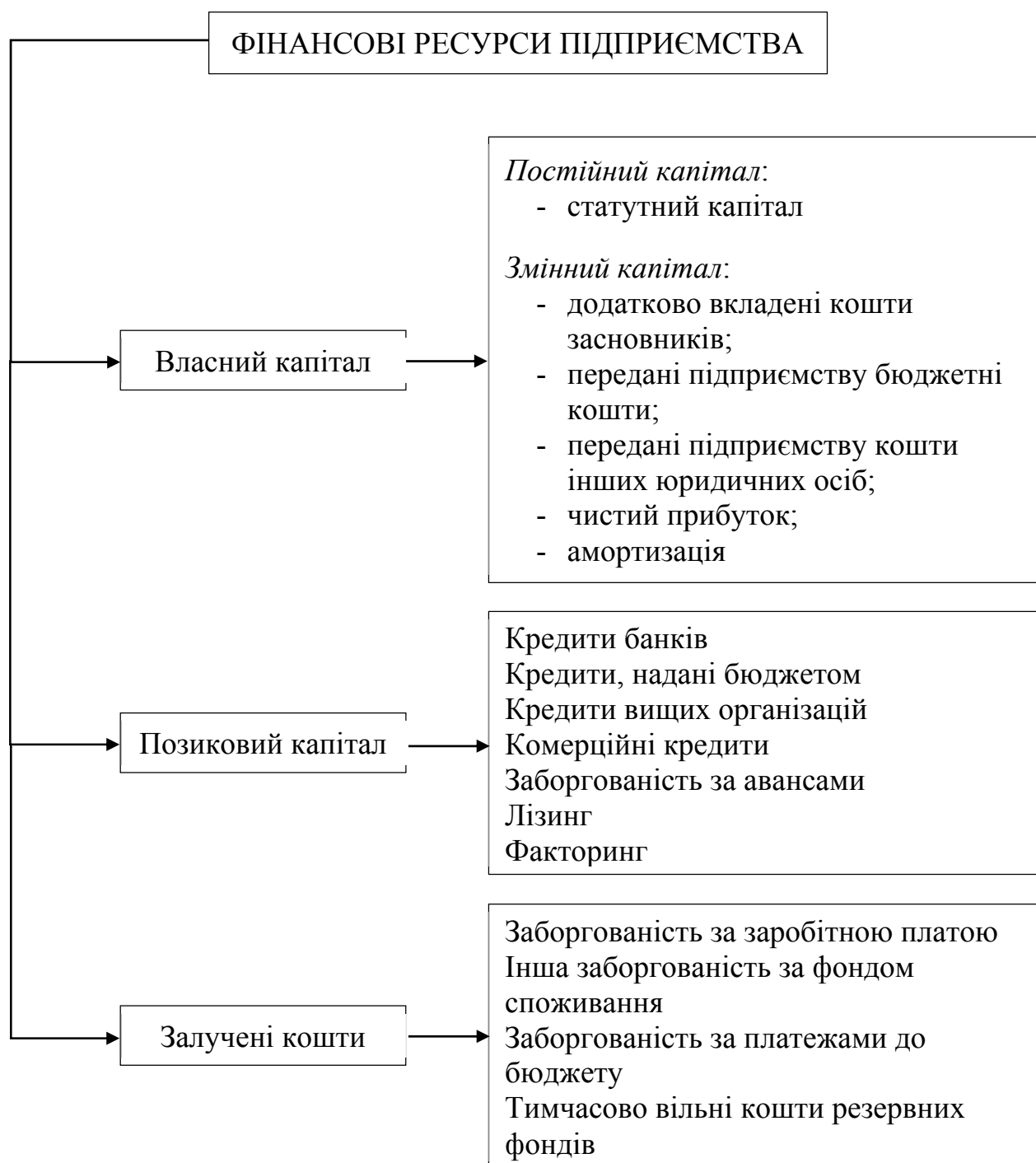

Рис. 1.2. Склад фінансових ресурсів підприємства за джерелами формування

Джерело: [74, с. 15]

Не менш важливим показником успішної господарської діяльності підприємства є ефективне використання всіх його фінансових ресурсів. Перш за все, підприємство повинно здійснювати поточні витрати на виробництво і

реалізацію, а також здійснювати обов'язкові податкові платежі до бюджету, страхові платежі, виплати відсотків за користування банківськими кредитами або погашати позики. Також підприємство може інвестувати фінансові ресурси у наявні на фінансовому ринку цінні папери або реінвестувати їх у власне виробництво з метою технологічного розширення.

Найбільш доцільно з практичної точки зору напрями використання фінансових ресурсів класифікує Гнип Н. О., зокрема, за видами [15]:

1) активів:

➤ необоротні активи – основні засоби, нематеріальні активи, незавершене будівництво, довгострокові фінансові вкладення, інші активи;

➤ оборотні активи – запаси, дебіторська заборгованість, короткострокові фінансові вкладення;

2) витрат:

➤ витрати на виробництво продукції – матеріальні витрати, витрати на оплату праці, відрахування на соціальні заходи;

➤ витрати на збут продукції – транспортних витрати, витрати на рекламу, представницькі витрати, витрати на зберігання і реалізацію продукції, витрати на страхування;

➤ управлінські витрати – адміністративно-управлінські витрати, утримання загальногосподарського персоналу, а також витрати на інформаційні, аудиторські та консалтингові послуги;

➤ інші витрати – виплати відсотків за кредитами та оплата кредитних послуг, витрати по наданню в тимчасове користування активів підприємства, витрати по вибуттю основних засобів та інших активів.

При цьому не залежно від напрямів використання фінансових ресурсів однією з важливих їх функцій все ж залишається забезпечення найбільшої стабільності безперебійного процесу виробничої діяльності підприємства за рахунок гармонійного балансу між їх надходженням і витрачанням. Якщо такого балансу використання фінансових ресурсів не досягнуто, то підприємству може загрожувати виникнення банкрутства. Основним таким показником є

співвідношення власних та позикових коштів в загальному обсязі фінансових ресурсів – показник структури капіталу підприємства, який, в свою чергу, дає змогу оцінити фінансовий стан підприємства.

Політика фінансування активів підприємства полягає в оптимізації такого обсягу та структури джерел фінансових ресурсів та відповідно розробку такої стратегії фінансування активів, щоб підприємство мало змогу підвищувати свою ринкову вартість та забезпечити собі сталий розвиток.

Основними методами регулювання структури джерел фінансових ресурсів підприємства залежно від підходу до оптимізації є наступні групи: нормативно-коефіцієнтні, однокритеріальні та багатокритеріальні [77, с. 83].

Перша група методів заснована на використанні певних фінансових коефіцієнтів: відбувається пошук такої структури капіталу підприємства, за якої ці коефіцієнти набувають свої нормативні та найоптимальніші значення.

Використовуючи даний метод при складанні оптимальної структури капіталу, фінансові менеджери використовують наступні основні фінансові показники [77, с. 84]:

- коефіцієнт заборгованості – відношення позикового капіталу до власного капіталу, при цьому нормативне значення повинно бути < 1 ;
- коефіцієнт фінансової незалежності – відношення власного капіталу до всього капіталу, при цьому нормативне значення повинно бути $\geq 0,5$;
- середньогалузеве співвідношення позикового і власного капіталу – відношення позикового капіталу до власного капіталу, при цьому нормативне значення повинно бути \leq значення по всій галузі;
- коефіцієнт боргового навантаження – відношення боргу і прибутку до амортизаційних відрахувань, процентів і оподаткування, при цьому нормативне значення повинно бути \leq значення по всій галузі;
- коефіцієнт покриття відсотків – відношення прибутку до вирахування процентів за кредити і оподаткування до процентних платежів, при цьому нормативне значення повинно бути \leq значення по всій галузі.

І хоча нормативно-коефіцієнтні методи є простими та оперативними у використанні, основним їх недоліком є статичність, що унеможливорює «формування цільової структури капіталу при стратегічному моделюванні розвитку підприємства, тому що мають короткостроковий характер» [77, с. 84].

Серед однокритеріальної групи методів регулювання структури капіталу вчені в своїх дослідженнях переважно виділяють три основних [77, с. 86]:

1) оптимізація структури капіталу підприємства за критерієм максимізації його фінансової рентабельності, при якій визначається ефект фінансового левериджу (формула 1.1);

$$\text{ЕФЛ} = (P_A - r) \times (1 - \text{ПП}) \times \frac{\text{ПК}_c}{\text{ВК}_c}, \quad (1.1)$$

де ЕФЛ – ефект фінансового левериджу, %;

$(P_A - r)$ – диференціал, де P_A – економічна рентабельність активів, r – середній розмір відсотків за кредит;

$(1 - \text{ПП})$ – податковий щит, де ПП – ставка податку на прибуток (18%);

$\frac{\text{ПК}_c}{\text{ВК}_c}$ – плече фінансового левериджу, де ПК_c – середньорічна вартість позикового капіталу, ВК_c – середньорічна вартість власного капіталу;

2) оптимізація структури капіталу за критерієм мінімізації його вартості, при якій фінансові менеджери визначають середньозважену вартість капіталу (формула 1.2);

$$\text{WACC} = \frac{\text{ВК}}{\text{П}} \times \text{ВК} + \frac{\text{ПК}}{\text{П}} \times \text{ПК}, \quad (1.2)$$

де *WACC (Weighted Average Cost of Capital)* – середньозважена вартість капіталу;

ВК – власний капітал;

ПК – позиковий капітал;

П – пасиви.

3) оптимізація структури капіталу за критерієм мінімізації рівня фінансових ризиків, що дає змогу визначити яку саме політику фінансування

активів притримується підприємство, а також найбільш точно визначити співвідношення між джерелами фінансування цих активів.

Щербань О. Д., Насібова О. В. та Сухоруков Р. В. в своєму дослідженні визначає, що «модель оптимізації структури капіталу за критерієм рівня фінансових ризиків передбачає диференційований вибір джерел фінансування різних складових активів компанії» [77, с. 86]. Так, серед основних моделей (стратегій) управління фінансовими ресурсами підприємства залежно від різних джерел фінансування економісти розрізняють: ідеальну, агресивну, консервативну та компромісну (помірну).

Ідеальна модель передбачає повне фінансування оборотних активів за рахунок поточних зобов'язань (поточних пасивів), а необоротних активів – за рахунок суми власного капіталу та довгострокових позикових коштів (довгострокових пасивів) (рис. 1.3).

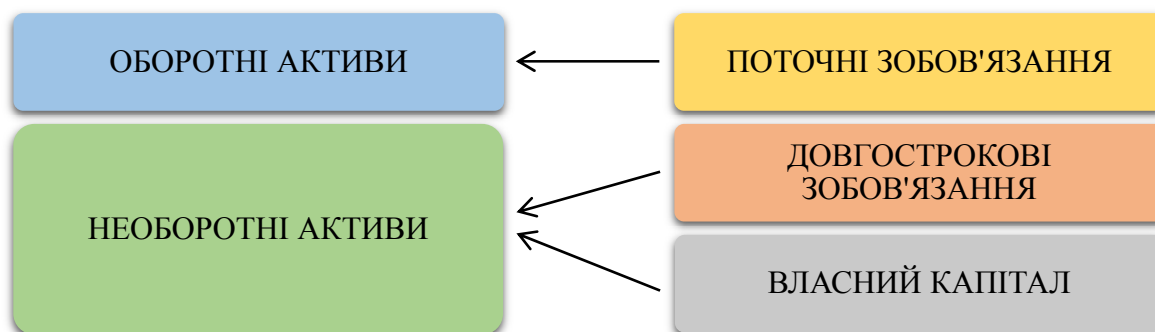

Рис. 1.3. Ідеальна модель фінансування активів

Джерело: [31, с. 193]

Така модель фінансування активів є найбільш ризикованою і в реальному житті практично не застосовується, оскільки в ході несприятливих подій підприємство буде зобов'язане продавати частину основних фондів для одночасного погашення всіх зобов'язань по поточній кредиторській заборгованості.

Менш ризикованою моделлю фінансування активів, порівняно з попередньою, є агресивна (рис. 1.4). Вона безпосередньо полягає у фінансуванні необоротних активів і незначного розміру постійної частини оборотних активів

за рахунок довгострокових пасивів. При цьому змінна частина оборотних активів в повному обсязі покривається лише за рахунок поточних пасивів.

Такий поділ оборотних активів відбувається залежно від періоду їх функціонування. Наприклад, постійна частина оборотних активів являє собою ту незмінну частину їх розміру, яка не залежить від сезонних коливань обсягу виробництва і реалізації продукції, а лише забезпечує той необхідний мінімум, який може в повній мірі забезпечити нормальні умови для здійснення операційної діяльності підприємства [5].

Постійні оборотні активи ще називаються оборотними фондами, до яких відносять: виробничі запаси, незавершене виробництво, напівфабрикати власного виробництва та витрати майбутніх періодів.

А змінна частина оборотних активів навпаки – залежить від будь-яких змін у виробництві, пов'язаних з обсягом і реалізацією продукції. При цьому, їх ще називають фондами обігу: готова продукція на складі, відвантажені товари, грошові кошти та їх еквіваленти, різна дебіторська заборгованість, поточні фінансові інвестиції та інші оборотні активи [58, с. 86].

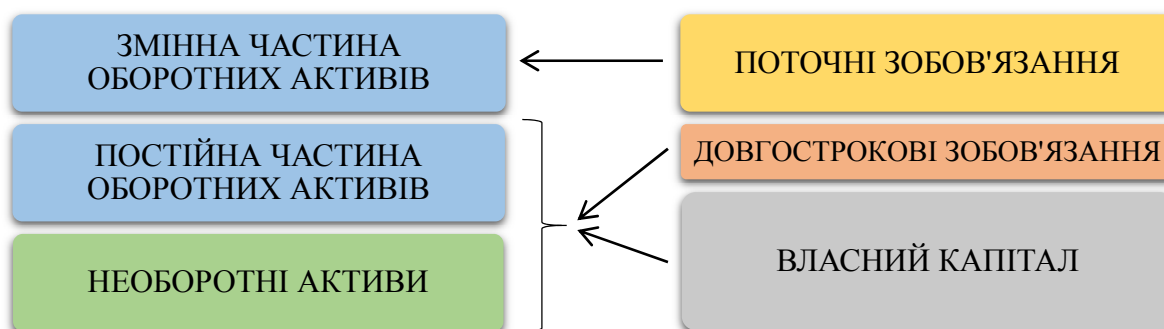

Рис. 1.4. Агресивна модель фінансування активів

Джерело: [31, с. 193]

Таку стратегію може обрати лише те підприємство, в якого немає проблем з отриманням короткострокових кредитів або комерційних кредитів від постачальників, а також у структурі обсязі майна якого частка оборотних активів є високою – понад 50% (при цьому період їх зберігання понад 90 днів).

За консервативної моделі активи підприємства фінансуються в більшій мірі лише за рахунок дострокових джерел фінансових ресурсів (рис. 1.5).

Зокрема, оборотні активи фінансуються за рахунок довгострокових зобов'язань, а необоротні активи – за рахунок власних коштів. Короткострокові позики у вигляді поточних пасивів фінансують лише мінімальний розмір змінної частини поточних активів.

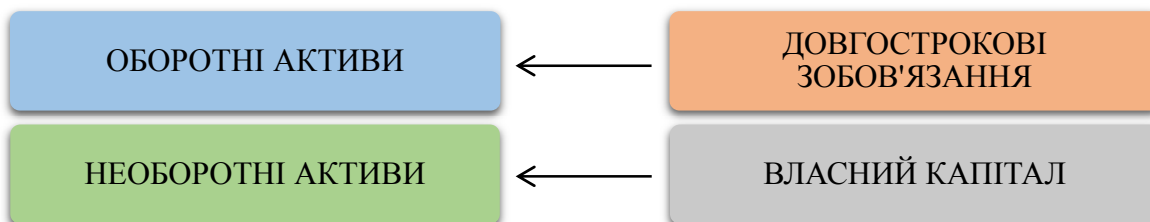

Рис. 1.5. Консервативна модель фінансування активів

Джерело: [31, с. 194]

Ця модель застосовується лише на перших стадіях діяльності підприємства і забезпечує високу рентабельність активів, хоча й має певні ризики, як наприклад, ризик неплатоспроможності через мінливість ситуації на фінансовому та товарному ринках. Проте таке можливо тільки за умови достатнього обсягу капіталу засновників підприємства і доступності довгострокових кредитів для інвестиційного фінансування.

Четвертою найбільш оптимальною та реальною стратегією є компромісна або помірна, оскільки вона поєднує середній рівень ризику з рівнем прибутковості та забезпечує достатньо високий рівень ліквідності та фінансової стійкості підприємства (рис. 1.6).

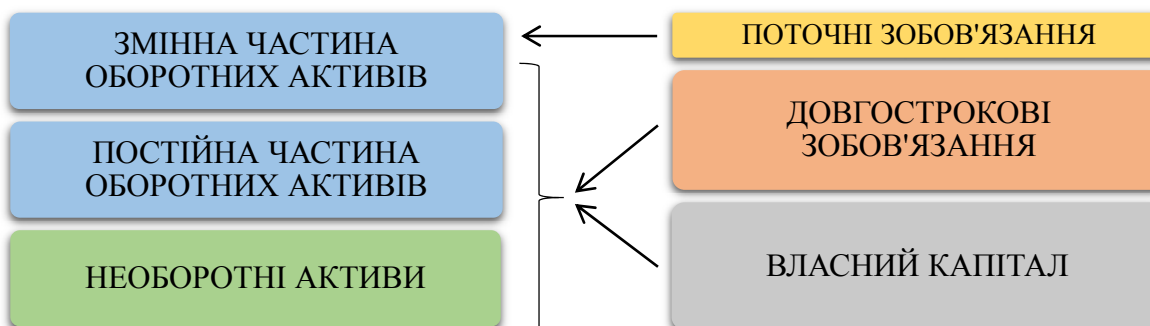

Рис. 1.6. Компромісна (помірна) модель фінансування активів

Джерело: [31, с. 194]

За такої моделі необоротні активи, постійна частина оборотних активів та половина змінної частини оборотних активів фінансуються за рахунок

довгострокових пасивів, а інша частина поточних змінних активів фінансується за рахунок короткострокових зобов'язань. Проте, така модель все одно має свої недоліки: в певні періоди господарської діяльності поточні активи можуть значно перевищувати довгострокові, що, в свою чергу, може прямо впливати на розмір прибутку [31, с. 194].

Крім того, в теорії та на практиці вчені виділяють ще п'яту модель фінансування активів – ірраціональну або кризову, при якій лише частина необоротних активів фінансується за рахунок довгострокових пасивів, а інша частина необоротних активів та всі оборотні активи фінансуються за рахунок поточних короткострокових пасивів (рис. 1.7).

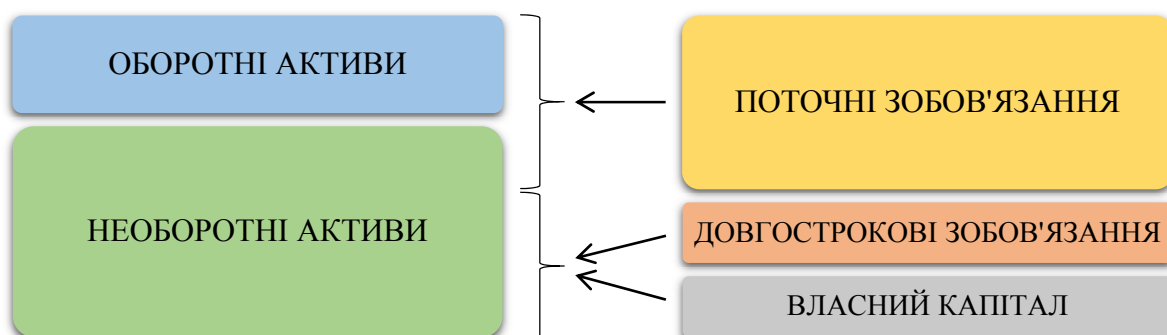

Рис. 1.7. Ірраціональна (кризова) модель фінансування активів

Якщо у підприємства фінансування активів відбувається за ірраціональною моделлю, це свідчить про його явний кризовий фінансовий стан і його керівництву необхідно якнайшвидше змінювати таку поведінку фінансування. Обсяг короткострокових зобов'язань не повинен перевищувати обсяги довгострокових пасивів, оскільки це може призвести до банкрутства.

Кожна представлена методика оптимізації структури капіталу все ж вимагає постійного дослідження й вдосконалення, тому що результати аналізу можуть бути неоднозначними. Серед основних недоліків «однокритеріальних методів регулювання структури капіталу є те, що вони враховують обмежену кількість факторів» [77, с. 87]. Тому важливо здійснювати розрахунок оптимальної структури капіталу з комплексним додержанням вимог відразу декількох критеріїв оптимізації.

1.3. Методика оцінки ефективності управління фінансовими ресурсами на підприємстві

Завдяки тому, що підприємства можуть мати різні джерела формування фінансових ресурсів, вони здатні адекватно та своєчасно реагувати на ті, чи інші зміни потреб ринку, збільшувати свій асортимент товарів, а також підсилювати ефективність всього виробництва. Проте, на думку Курінної О. В., це можливо лише за належним дотриманням оптимального співвідношення між джерелами формування таких ресурсів, тому що від цього напряму залежить фінансова стійкість підприємства [40, с. 146].

Усі джерела формування фінансових ресурсів характеризуються як позитивними, так і негативними особливостями. Однією з позитивних ознак власних фінансових ресурсів підприємства є те, що їх дуже легко і швидко залучити у разі виникнення такої необхідності в процесі здійснення господарської діяльності, оскільки вони вже є наявні на рахунках цього підприємства і можуть в будь-який момент бути використаними в обігу.

Також використання власного капіталу забезпечує фінансову стійкість підприємства, дає змогу знизити ризик настання банкрутства та зберегти повне управління і контроль з боку власників.

Однак, обсяг таких фінансових ресурсів є обмеженим, що означає, що їх просто неможливо залучити в повній мірі. Насамперед, це залежить від того, наскільки підприємство ефективно функціонувало в попередньому періоді, і які у нього наявні фінансові можливості в поточному періоді.

Позикові кошти, на відміну від власних фінансових ресурсів, надають більш широкі можливості та перспективи для залучення активів і нарощення обсягів основної діяльності підприємства. Хоча з іншої сторони, зростання залежності від позикових коштів може мати негативний вплив на фінансову стійкість підприємства, його платоспроможність та ділову активність.

Тим не менш, наявність значної частки власних фінансових ресурсів позначається на фінансовій діяльності підприємства лише позитивно, але якщо у

структурі фінансових ресурсів значно переважають позикові кошти, то це означає, що в підприємства наявні певні фінансові проблеми, які необхідно вирішити якомога швидше для подальшого його нормального функціонування.

Важливим етапом при аналізі ефективності управління фінансовими ресурсами на підприємстві після оцінки структури їх джерел, Бродська І. І. вважає, що повинен бути аналіз складу і структури активів підприємства, аналіз оборотних коштів і дебіторської заборгованості [7].

Потім необхідно провести аналіз фінансової стійкості підприємства, рівня ліквідності його балансу, який, в свою чергу, передбачає певну реструктуризацію активів з урахуванням ліквідності і пасивів за ознакою терміновості їх погашення, а також аналіз прибутковості діяльності підприємства та рівня його ділової активності. Аналіз ліквідності, наприклад, дає змогу перевірити баланс надходження та використання фінансових ресурсів і зробити висновок, чи здатне підприємство виконувати всі зобов'язання і погашати заборгованості власним майном протягом певного періоду.

І лише після того, як будуть отримані результати за всіма фінансовими показниками, можна здійснити їх порівняння на основі різних підприємств і різних звітних періодів, для того, щоб розрахувати узагальнюючий рейтинговий показник [7].

На думку Козачок І. А., фінансові результати виробничої та господарської діяльності підприємства безпосередньо залежать від різних як зовнішніх, так і внутрішніх загроз. При значній такій залежності необхідною стає формування такої системи управління фінансовими ресурсами, яка б дала змогу виконувати різні стратегічні та поточні цілі [35, с. 282].

Тому, перш за все, при створенні такої системи потрібно визначити сукупність фінансових показників, які зможуть дати характеристику ефективності виробничої та господарської діяльності підприємства і показати рівень його конкурентоспроможності на ринку.

Основна мета управління фінансовими ресурсами підприємства є гарантування максимального добробуту його засновників як в поточному, так і в

перспективному періоді. Така мета може мати конкретне відображення в забезпеченні підвищення ринкової вартості самого підприємства, реалізуючи при цьому фінансові інтереси його власників.

Оцінку та аналіз ефективності управління фінансовими ресурсами слід проводити за такими основними групами фінансових показників як [35, с. 282]:

- фінансові показники фінансової стійкості (сфера управління – формування фінансових ресурсів);
- фінансові показники ліквідності та платоспроможності (сфера управління – обіг фінансових ресурсів);
- фінансові показники ділової активності (сфера управління – використання фінансових ресурсів);
- фінансові показники рентабельності та прибутковості (цільові показники управління підприємством).

Саме ці показники дають можливість кількісно оцінити вплив якості управління фінансовими ресурсами на відповідний рівень прибутковості та загальну динаміку розвитку підприємства.

Фінансова стійкість є однією з найважливіших характеристик фінансового стану підприємства, яка характеризує ступінь фінансової залежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування і свідчить про його плато- і кредитоспроможність. При аналізі фінансової стійкості виділяють абсолютні та відносні показники. Для фінансової стійкості визначальне значення має надлишок (нестача) джерел формування запасів (табл. 1.3-1.4).

Таблиця 1.3

Визначення джерел формування запасів підприємства

Джерела формування запасів	Розрахунок
Власні джерела формування запасів	Власний капітал – Необоротні активи
Власні та довгострокові позикові джерела формування запасів	Власні джерела формування запасів + Довгострокові зобов'язання
Основні джерела формування запасів	Власні та довгострокові позикові джерела формування запасів + Короткострокові кредити банків і позики

Джерело: складено автором на основі [1, 4, 31, 36, 53, 62].

Таблиця 1.4

Визначення надлишку (нестачі) джерел формування запасів підприємства

Надлишок (+) / нестача (-)	Розрахунок
Надлишок (+)/нестача (-) власних джерел формування запасів	Власні джерела формування запасів – Запаси
Надлишок (+)/нестача (-) власних та довгострокових позикових джерел формування запасів	Власні та довгострокові позикові джерела формування запасів – Запаси
Надлишок (+)/нестача (-) основних джерел формування запасів	Основні джерела формування запасів – Запаси

Джерело: складено автором на основі [1, 4, 31, 36, 53, 62].

Оцінка надлишку (нестачі) джерел формування запасів дає змогу визначити, власне, стан фінансової стійкості підприємства. Залежно від того які кошти залучаються для фінансування запасів підприємства, його фінансовий стан може характеризуватися абсолютною, нормальною фінансовою стійкістю, а також бути нестійким або кризовим (табл. 1.5).

Таблиця 1.5

Види фінансової стійкості підприємства

Джерела формування запасів	Абсолютна фінансова стійкість	Нормальна фінансова стійкість	Нестійкий фінансовий стан	Кризовий фінансовий стан
Власні	надлишок (+)	нестача (-)	нестача (-)	нестача (-)
Власні та довгострокові позикові	надлишок (+)	надлишок (+)	нестача (-)	нестача (-)
Основні	надлишок (+)	надлишок (+)	надлишок (+)	нестача (-)

Джерело: складено автором на основі [1, 4, 31, 36, 53, 62].

Відносні показники фінансової стійкості можуть вказувати на рівень фінансових ризиків для підприємства та рівень їх залежності від позикового капіталу (табл. 1.6).

Таблиця 1.6

Відносні показники фінансової стійкості підприємства

Назва показника	Формула обчислення	Нормативне значення	Сутність показника
Коефіцієнт автономії	Власний капітал / Валюта балансу	$\geq 0,5$	Показує яку частину своїх активів компанія здатна профінансувати за рахунок власних фінансових ресурсів.

Продовження табл. 1.6

Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	Позиковий капітал / Активи	$< 0,5$	Показує яка частина активів підприємства фінансується за рахунок зобов'язань.
Коефіцієнт фінансової залежності	Активи / Власний капітал	< 2	Показує скільки фінансових ресурсів використовує компанія на кожну гривню власного капіталу.
Коефіцієнт фінансової стійкості	(Власний капітал + довгострокові зобов'язання) / Валюта балансу	$0,7 - 0,9$	Показує яку частку активів компанія здатна фінансувати за рахунок власного капіталу і капіталу, залученого на довгостроковій основі.
Коефіцієнт фінансового ризику	Позиковий капітал / Власний капітал	< 1	Характеризує залежність підприємства від позикових коштів.
Коефіцієнт забезпечення запасів власними оборотними коштами	(Власний капітал + Довгострокові зобов'язання – Необоротні активи) / Запаси	$\geq 0,5$	Показує частку запасів, яка фінансується за рахунок ресурсів, залучених на постійній основі.
Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними оборотними коштами	(Власний капітал + Довгострокові зобов'язання – Необоротні активи) / Оборотні активи	$> 0,1$	Показує частку оборотних активів, яка фінансується за рахунок ресурсів, залучених на постійній основі.
Індекс постійного активу	Необоротні активи / Власний капітал	зменшення	Показує яка частка необоротних активів профінансована за рахунок власного капіталу.
Коефіцієнт покриття відсотків	Прибуток до оподаткування / Фінансові витрати	> 1	Характеризує здатність підприємства погасити борги за відсотками, тобто наскільки прибуток, доступний для обслуговування боргу, перевищує величину відсотків, що нараховуються за кредитами.

Джерело: складено автором на основі [1, 4, 31, 33, 36, 53, 62].

Рівень ліквідності підприємства характеризує забезпеченість зобов'язань підприємства його активами, строк перетворення яких у грошові кошти відповідає строку погашення зобов'язань. А під платоспроможністю розуміють здатність підприємства своєчасно і повністю виконувати свої фінансові зобов'язання перед партнерами і державою.

Аналіз ліквідності підприємства передбачає два етапи:

- 1) групування активів і пасивів підприємства та їх аналіз;
- 2) розрахунок і аналіз основних показників ліквідності.

Аналіз ліквідності балансу полягає в порівнянні коштів по активах, згрупованих за ступенем їхньої ліквідності й розташованих у порядку спадання їх ліквідності, із зобов'язаннями, згрупованими за строками їх погашення, розташованими в порядку зростання строків.

За рівнем ліквідності активи поділяють на 4 групи:

- найбільш ліквідні активи (A1) – ліквідні кошти, які перебувають у негайній готовності до реалізації (кошти і їхні еквіваленти, а також короткострокові фінансові інвестиції);
- активи, що швидко реалізуються (A2) – ліквідні кошти, які перебувають у розпорядженні підприємства (поточна дебіторська заборгованість);
- активи, що повільно реалізуються (A3) – запаси і витрати, інші поточні активи;
- активи, що важко реалізуються (A4) – необоротні активи.

Відповідно пасиви класифікуються на:

- найбільш термінові зобов'язання (П1) – поточна кредиторська заборгованість, а також кредити й позики, не погашені в необхідний термін;
- короткострокові пасиви (П2) – поточні зобов'язання, крім тих, що увійшли до П1;
- довгострокові пасиви (П3) – довгострокові кредити й позикові кошти, довгострокові забезпечення (якщо вони не мають постійний характер);
- постійні пасиви (П4) – все інше, як правило, власний капітал, доходи майбутніх періодів.

Після групування активів і пасивів за рівнем ліквідності визначають платіжний надлишок або дефіцит по кожній групі статей (формула 1.3) та рівень покриття зобов'язань (формула 1.4):

$$\begin{aligned} \text{Платіжний надлишок (+) або нестача (-)} &= \text{Група активів (A1, A2, A3} \\ &\text{або A4)} - \text{Відповідна група пасивів (П1, П2, П3 або П4)} \end{aligned} \quad (1.3)$$

$$\begin{aligned} \text{Рівень покриття зобов'язань} &= \text{Група активів (A1, A2, A3 або A4)} / \\ &\text{Відповідна група пасивів (П1, П2, П3 або П4)} * 100\% \end{aligned} \quad (1.4)$$

При цьому перевіряють виконання наступних нерівностей:

$$A1 > П1,$$

$$A2 > П2,$$

$$A3 > П3,$$

$$A4 < П4.$$

У випадку, коли одна або кілька нерівностей не виконуються, ліквідність балансу не є абсолютною.

Виконання перших трьох нерівностей передбачає виконання і четвертої нерівності. Четверта нерівність має «балансуючий» характер та має глибокий економічний зміст: його виконання свідчить про дотримання мінімальної умови фінансової стійкості – наявність у підприємства власних оборотних коштів.

Також аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства передбачає розрахунок відносних показників ліквідності (табл. 1.7)

Таблиця 1.7

Відносні показники ліквідності та платоспроможності підприємства

Назва показника	Формула обчислення	Нормативне значення	Сутність показника
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	$A1 / (П1 + П2)$	0,2 – 0,4	Показує частку поточних зобов'язань компанії, яка може бути погашена негайно.
Коефіцієнт швидкої ліквідності	$(A1 + A2) / (П1 + П2)$	0,7 – 1	Показує, яку частину поточних зобов'язань підприємство спроможне погасити за рахунок найбільш ліквідних оборотних коштів.
Коефіцієнт загальної ліквідності	$(A1 + A2 + A3) / (П1 + П2)$	1 – 3	Характеризує здатність компанії відповідати за поточними зобов'язаннями за допомогою оборотних активів (скільки в компанії є гривень оборотних коштів на кожну гривню поточних зобов'язань).

Джерело: складено автором на основі [1, 4, 31, 33, 36, 53, 62].

Найбільш істотно відбивають рівень ділової активності підприємства показники ефективності використання основних засобів (табл. 1.8), оборотних активів (табл. 1.9), а також показники оборотності, що показують скільки отримано чистої виручки на одиницю фінансових ресурсів або активів (табл. 1.10).

Таблиця 1.8

Показники ефективності використання основних засобів підприємства

Назва показника	Формула обрахунку	Сутність показника
Фондовіддача	Чистий дохід / Середньорічна вартість основних засобів	Показує скільки продукції вироблено та скільки надано послуг на кожну гривню фінансових ресурсів вкладену в основні засоби.
Фондомісткість	Середньорічна вартість основних засобів / Чистий дохід	Показує, на яку суму потрібно придбати основних засобів підприємству для випуску необхідних обсягів продукції.
Фондоозброєність, грн.	Середньорічна вартість основних засобів / Середньорічна чисельність працівників	Характеризує рівень технічної оснащеності праці, величину основних виробничих фондів, які використовує один працівник.
Рентабельність основних засобів за валовим прибутком, %	Валовий прибуток / Середньорічна вартість основних засобів * 100%	Показує, скільки гривень прибутку одержує підприємство від 1 гривні вартості основних засобів, при понесених витратах в діяльності в розрахунку на 1 гривню
Рентабельність основних засобів за операційним прибутком, %	Прибуток від операційної діяльності / Середньорічна вартість основних засобів * 100%	
Рентабельність основних засобів за чистим прибутком, %	Чистий прибуток / Середньорічна вартість основних засобів * 100%	

Джерело: складено автором на основі [1, 4, 31, 33, 36, 53, 62].

Ефективність використання оборотних активів на підприємстві має важливе значення, оскільки справляє значний вплив на загальну ефективність всієї сукупності засобів, залучених підприємством. В табл. 1.9 наведено основні показники ефективності використання оборотних активів.

Таблиця 1.9

Показники ефективності використання оборотних активів підприємства

Назва показника	Формула обрахунку	Сутність показника
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	Чистий дохід / Середньорічна вартість оборотних активів	Показує скільки припадає чистого доходу на кожну гривню оборотних активів
Тривалість обороту оборотних активів, днів	360 / Коефіцієнт оборотності оборотних активів	Характеризує період, протягом якого оборотні активи здійснюють один повний оборот. Бажаним є зниження показника.

Продовження табл. 1.9

Коефіцієнт закріплення оборотних активів	Середньорічна вартість оборотних активів / Чистий дохід	Показує величину оборотних коштів на 1 грн. продукції, що реалізується.
Рентабельність оборотних активів за валовим прибутком, %	Валовий прибуток / Середньорічна вартість оборотних активів * 100%	Показує, скільки гривень прибутку одержує підприємство від 1 гривні вартості оборотних активів, при понесених витратах в діяльності в розрахунку на 1 гривню
Рентабельність оборотних активів за операційним прибутком, %	Прибуток від операційної діяльності / Середньорічна вартість оборотних активів * 100%	
Рентабельність оборотних активів за чистим прибутком, %	Чистий прибуток / Середньорічна вартість оборотних активів * 100%	
Сума залучення (вивільнення) грошових коштів, грн.	(Чистий дохід / 360) * (Тривалість обороту оборотних активів за звітний рік – Тривалість обороту оборотних активів за попередній рік)	Відображує пряме зменшення або збільшення залишків оборотних коштів порівняно з їх нормативом при збереженні або підвищенні обсягів реалізації продукції.

Джерело: складено автором на основі [1, 4, 31, 33, 36, 53, 62].

Нормативних значень для показників оборотності не встановлено. Проте, наприклад, чим меншими є строки обертання окремих видів активів, тим швидше вивільняються кошти і розширюються можливості підприємства щодо їх подальшого використання (табл. 10).

Таблиця 1.10

Показники ефективності використання ресурсів підприємства

Назва показника	Формула обрахунку	Сутність показника
Коефіцієнт фінансування	Середньорічна вартість власного капіталу / Середньорічна вартість позкового капіталу	Показує скільки гривень власного капіталу припадає на кожну гривню зобов'язань компанії.
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	Чистий дохід / Середньорічна вартість власного капіталу	Показує скільки товарів та послуг було продано на кожну гривню залучених від власників коштів.
Коефіцієнт мобільності капіталу	Середньорічна вартість оборотних активів / Середньорічна вартість необоротних активів	Характеризує скільки оборотних коштів припадає на кожну гривню використаних необоротних активів.
Коефіцієнт оборотності оборотного капіталу	Чистий дохід / Середньорічна вартість оборотних активів	Показує скільки товарів та послуг було продано на кожну гривню використаних оборотних активів.

Продовження табл. 1.10

Коефіцієнт оборотності капіталу (ресурсовіддача)	Чистий дохід / Середньорічна вартість активів	Показує скільки товарів і послуг продано на кожну гривню використаних активів.
Тривалість обороту капіталу, днів	360 / Коефіцієнт оборотності капіталу	Характеризує швидкість обертання капіталу
Коефіцієнт оборотності запасів	Собівартість реалізованої продукції / Середньорічна вартість запасів	Характеризує кількість оборотів, що здійснили запаси за рік.
Тривалість обороту запасів, днів	360 / Коефіцієнт оборотності запасів	Характеризує швидкість обертання запасів
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги	Чистий дохід / Середньорічна вартість дебіторської заборгованості	Характеризує кількість оборотів дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги за рік.
Тривалість обороту дебіторської заборгованості за продукцію, товари, работ, послуги, днів	360 / Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги	Характеризує швидкість розрахунків дебіторів за продукцію, товари, роботи, послуги
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги	Чистий дохід / Середньорічна вартість кредиторської заборгованості	Характеризує кількість оборотів кредиторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги за рік.
Тривалість обороту кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги, днів	Кількість календарних днів звітного періоду / Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги	Характеризує швидкість розрахунків підприємства з постачальниками за продукцію, товари, роботи, послуги
Тривалість обороту виданих авансів, днів	(360 * Середньорічна вартість виданих авансів) / Собівартість реалізованої продукції	Характеризує швидкість обертання виданих авансів
Тривалість обороту отриманих авансів, днів	(360 * Середньорічна вартість отриманих авансів) / Чистий дохід	Характеризує швидкість обертання отриманих авансів
Період операційного циклу, днів	Тривалість обороту запасів + Тривалість обороту дебіторської заборгованості за продукцію, товари, работ, послуги	Показує час трансформації запасів компанії в гроші.
Період фінансового циклу, днів	Операційні цикл + Тривалість обороту кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги + Тривалість обороту виданих авансів + Тривалість обороту отриманих авансів	Показує час, протягом якого власні оборотні кошти роблять один повний оборот.

Джерело: складено автором на основі [1, 4, 31, 33, 36, 53, 62].

Прибутковість підприємства безпосередньо пов'язана з отриманням прибутку та показує ефективність діяльності підприємств різних форм господарювання. Однак її не можна ототожнювати з абсолютною сумою отриманого прибутку, оскільки прибутковість – це відносний показник, що вимірюється в коефіцієнтах або відсотках (табл. 11).

Таблиця 1.11

Показники прибутковості підприємства

Назва показника	Формула обчислення	Сутність показника
Валова рентабельність продукції, %	Валовий прибуток / Чистий дохід * 100%	Показує ефективність виробництва і реалізації продукції підприємства.
Операційна рентабельність продукції, %	Прибуток від операційної діяльності / Чистий дохід * 100%	
Чиста рентабельність продажів, %	Чистий прибуток / Чистий дохід * 100%	Показник, який показує, скільки прибутку припадає на одиницю реалізованої продукції.
Рентабельність продукції за собівартістю її реалізації, %	Валовий прибуток / Собівартість реалізованої продукції * 100%	Характеризує ефективність реалізації продукції (товарів, робіт та послуг).
Операційна рентабельність активів, %	Прибуток від операційної діяльності / Середньорічна вартість активів * 100%	Характеризує, наскільки ефективно підприємство використовує свої активи для отримання прибутку.
Чиста рентабельність активів, %	Чистий прибуток / Середньорічна вартість активів * 100%	
Рентабельність основних засобів, %	Чистий прибуток / Середньорічна вартість основних засобів * 100%	Характеризує, наскільки ефективно підприємство використовує основні засоби для отримання прибутку.
Рентабельність оборотних активів, %	Чистий прибуток / Середньорічна вартість оборотних активів * 100%	
Чиста рентабельність власного капіталу, %	Чистий прибуток / Середньорічна вартість власного капіталу * 100%	Характеризує, наскільки ефективно підприємство використовує власний капітал.

Джерело: складено автором на основі [1, 4, 31, 33, 36, 53, 62].

Також важливо знати, що перевагою показників прибутковості порівняно з показниками прибутку є більш широкі можливості порівняння. Позитивним для підприємства є зростання цих показників, які надають можливості подальшого його успішного розвитку.

РОЗДІЛ 2

ОЦІНКА УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПАТ «НІКОПОЛЬСЬКИЙ ЗАВОД ФЕРОСПЛАВІВ», ПАТ «ІНТЕРПАЙП НИЖНЬОДНІПРОВСЬКИЙ ТРУБОПРОКАТНИЙ ЗАВОД», ПАТ «МЕТАЛУРГІЙНИЙ КОМБІНАТ «АЗОВСТАЛЬ» ЗА 2016-2020 РР.

2.1. Динаміка джерел формування фінансових ресурсів підприємств

Загальний обсяг джерел формування фінансових ресурсів АТ «Нікопольський завод феросплавів» протягом 2016-2020 рр. зростав і станом на кінець 2020 року він становив 19613 млн. грн., що на 2156 млн. грн. (або на 12,4%) більше за попередній рік (табл. 2.1). Це оцінюється позитивно, оскільки безпосередньо впливає на збільшення обсягів виробництва продукції, появу нових замовників, а також на збільшення прибутку.

Таблиця 2.1

Динаміка складу джерел формування фінансових ресурсів
АТ «Нікопольський завод феросплавів» за 2016-2020 рр., млн. грн.

Показники	Роки					Темп приросту, %			
	2016	2017	2018	2019	2020	2017-2016	2018-2017	2019-2018	2020-2019
Власний капітал	686	3348	3646	3031	3505	388,1	8,9	-16,9	15,6
Довгострокові зобов'язання і забезпечення	6343	1139	1197	970	876	-82,0	5,2	-19,0	-9,7
Поточні зобов'язання і забезпечення	8280	11784	11813	13455	15231	42,3	0,3	13,9	13,2
Всього	15309	16271	16658	17457	19613	6,3	2,4	4,8	12,4

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток В, Е, И, Л, Н, Р, Т, Ф, Ц].

Таке зростання в більшій мірі відбулось за рахунок збільшення власного капіталу – у 2020 році він становить 3505 млн. грн., що на 15,6% більше, ніж у 2019 році, та на 410,9% більше, ніж у 2016 році.

У 2016 році у підприємства довгострокові зобов'язання становили значну частку в структурі, коли їх сума становила 6343 млн. грн., проте до кінця досліджуваного періоду підприємство вже зменшило цю суму до 876 млн. грн.

А поточні зобов'язання навпаки зросли від 8280 млн. грн. у 2016 році до 15231 млн. грн. у 2020 році.

Структура джерел формування фінансових ресурсів АТ «Нікопольський завод феросплавів» з початку і до кінця досліджуваного періоду також значно змінилася (рис. 2.1).

Рис. 2.1. Динаміка структури джерел формування фінансових ресурсів АТ «Нікопольський завод феросплавів» за 2016-2020 рр.

Джерело: складено автором на основі [Додаток В, Е, И, Л, Н, Р, Т, Ф, Ц].

У 2016 році частка довгострокових зобов'язань у загальному обсязі становила 41,4%, а у 2020 році – лише 4,5%. Власний капітал та поточні зобов'язання навпаки збільшилися – від 4,5% і 54,1% у 2016 році до 17,9% і 77,6% у 2020 році відповідно.

В основному, власний капітал зростав за рахунок зростання нерозподіленого прибутку, при чому у 2016 році спостерігався непокритий збиток у сумі 597 млн. грн. (табл. 2.2).

Вже в наступні періоди підприємство здійснювало більш прибуткову діяльність і у 2020 році сума прибутку, який залишився на його балансі після всіх виплат, становила 2822 млн. грн., що на 520 млн. грн. (або на 22,6% більше, ніж у 2019 році, а його частка у структурі загального обсягу власного капіталу при цьому становить 80,4%.

Таблиця 2.2

Динаміка складу і структури власного капіталу
АТ «Нікопольський завод феросплавів» за 2016-2020 рр.

Показники	Роки										Темп приросту, %
	2016		2017		2018		2019		2020		
	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	2020-2019
Зареєстрований капітал	419	61,1	419	12,5	419	11,5	419	13,8	419	11,9	0,0
Капітал у дооцінках	843	123,0	556	16,6	374	10,3	271	8,9	225	6,4	-16,9
Додатковий капітал	1	0,1	1	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0
Резервний капітал	20	2,9	36	1,1	63	1,7	63	2,1	63	1,8	0,0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	-597	-87,1	2337	69,8	2814	77,2	2302	75,9	2822	80,5	22,6
Вилучений капітал	0	0	-1	0,02	-23	-0,7	-23	-0,7	-23	-0,6	0,0
Всього	686	100	3348	100	3647	100	3031	100	3506	100	15,6

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток В, Е, И, Л, Н, Р, Т, Ф, Ц].

Статутний капітал АТ «Нікопольський завод феросплавів» протягом 2016-2020 рр. становив 419 млн. грн. і у 2020 році його частка в структурі становить 11,9%. Найменшу ж частку займає резервний капітал – 1,8%, загальна сума якого на кінець досліджуваного періоду зросла від 20 млн. грн. у 2016 році до 63 млн. грн. у 2020 році.

В структурі довгострокових зобов'язань у 2020 році переважають пенсійні зобов'язання – 51,2%, сума яких становить 450 млн. грн., що на 29 млн. грн. (або на 6,7%) більше за попередній рік (табл. 2.3).

Іншою ж є ситуація протягом 2017-2019 рр., коли найбільшу частку займали відстрочені податкові зобов'язання, перебуваючи в межах 52-56%. Але у 2020 році їх сума зменшилася на 22,3% і становить 424 млн. грн, що на 122 млн. грн. менше, ніж у 2019 році.

Інші довгострокові зобов'язання зменшилися за 2016-2020 рр. в обсягах: від 5524 млн. грн. у 2016 році до 3 млн. грн. у 2020 році.

Продовження табл. 2.4

Інші поточні зобов'язання	2360	28,5	7469	63,4	7517	63,6	7649	56,8	7752	50,9	1,4
Всього	8280	100	11784	100	11814	100	13456	100	15231	100	13,2

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток В, Е, И, Л, Н, Р, Т, Ф, Ц].

При цьому частка кредиторської заборгованості зменшилася від 69,6% у 2016 році до 46,4% у 2020 році, а інших поточних зобов'язань – від 28,5% до 50,9% відповідно. Обсяг поточних забезпечень станом на кінець 2020 року зменшився на 5,8% і становив 2,7 млн. грн.

Обсяг джерел формування ресурсів ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод» протягом досліджуваного періоду зріс від 11980 млн. грн. у 2016 році до 20705 млн. грн. у 2019 році, проте вже у 2020 році зменшився на 2186 млн. грн. (або на 10,6%) і становить 18519 млн. грн. (табл. 2.5).

Таблиця 2.5

Динаміка складу джерел формування фінансових ресурсів ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод» за 2016-2020 рр., млн. грн.

Показники	Роки					Темп приросту, %			
	2016	2017	2018	2019	2020	2017-2016	2018-2017	2019-2018	2020-2019
Власний капітал	474	785	1113	4677	4676	65,7	41,8	320,2	0,0
Довгострокові зобов'язання і забезпечення	3671	3789	512	2460	3281	3,2	-86,5	380,7	33,4
Поточні зобов'язання і забезпечення	7835	11695	17443	13568	10562	49,3	49,1	-22,2	-22,2
Всього	11980	16269	19068	20705	18519	35,8	17,2	8,6	-10,6

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток В, Е, И, Л, Н, Р, Т, Ф, Ц].

Поточні зобов'язання підприємства зростали в обсягах лише до 2018 року і становили 17443 млн. грн, проте в наступні періоди вони зменшилися і на кінець 2020 року вже становлять 10562 млн. грн. Власний капітал у 2020 році зріс лише в порівнянні з початком досліджуваного періоду, оскільки в порівнянні з 2019 роком він залишився без змін – 4676 млн. грн.

Сума довгострокових зобов'язань і забезпечень навпаки у 2020 році зросла на 821 млн. грн. (або на 33,4%) до 3281 млн. грн. Найменше таких зобов'язань підприємство мало у 2018 році – на суму 512 млн. грн.

Найбільшу частку у структурі джерел формування фінансових ресурсів ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод» протягом 2016-2020 рр. займають поточні зобов'язання та забезпечення, яка до 2018 року зросла до 91,5%, а потім почала зменшувати до 57% у 2020 році (рис. 2.2).

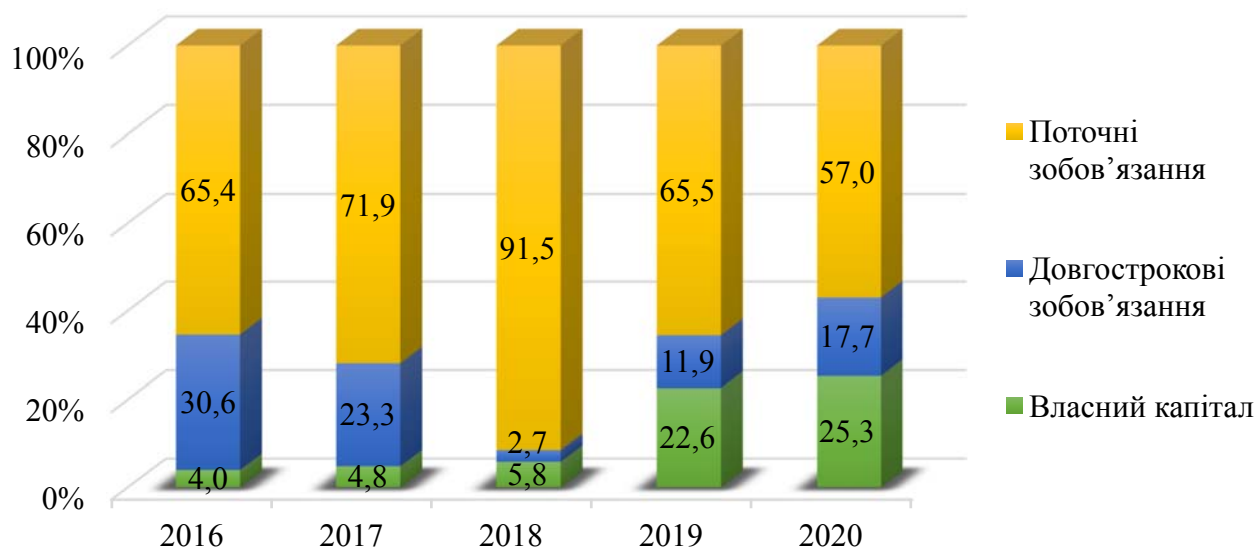

Рис. 2.2 Динаміка структури джерел формування фінансових ресурсів ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод» за 2016-2020 рр.

Джерело: складено автором на основі [Додаток В, Е, И, Л, Н, Р, Т, Ф, Ц].

Частка власного капіталу була найменшою (4-6%) лише протягом 2016-2018 рр., про вже у 2018 та 2019 роках зросла до 22,6% та 25,3% відповідно.

Довгострокові зобов'язання на кінець 2020 року займають 17,7% загальних джерел формування активів, що на 12,6% менше, ніж у 2016 році.

Зареєстрований капітал підприємства складає 100 млн. грн., частка якого з початку досліджуваного періоду зменшувалася – від 21,1% у 2016 році до 2,1% у 2020 році (табл. 2.6).

Варто також зазначити, що ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод» у 2016-2017 рр. мало збиткову діяльність, оскільки у 2016 році на його балансі залишався непокритий збиток у розмірі 705 млн. грн., а у 2017 році – 260 млн. грн. В наступні періоди підприємство мало вже у своєму розпорядженні нерозподілений прибуток, який до того ж зростав і на кінець 2020 року становить вже 3801 млн. грн.

Таблиця 2.6

Динаміка складу і структури власного капіталу ПАТ «ІНТЕРПАЙП
Нижньодніпровський трубопрокатний завод» за 2016-2020 рр.

Показники	Роки										Темп росту, % 2020- 2019
	2016		2017		2018		2019		2020		
	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	
Зареєстрований капітал	100	21,1	100	12,7	100	9,0	100	2,1	100	2,1	0,0
Капітал у дооцінках	915	193,2	782	99,7	629	56,5	523	11,2	596	12,7	14,0
Додатковий капітал	164	34,6	163	20,8	162	14,6	161	3,4	160	3,4	-0,8
Резервний капітал	0	0,0	0	0,0	20	1,7	20	0,4	20	0,4	0,0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	-705	-148,9	-260	-33,2	202	18,2	3875	82,9	3801	81,4	-1,9
Вилучений капітал	0	0,0	0	0,0	0	0,0	-2	0,0	0	0,0	-100,0
Всього	474	100	785	100	1113	100	4677	100	4676	100	0,0

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток В, Е, И, Л, Н, Р, Т, Ф, Ц].

Обсяг резервного капіталу підприємства становить лише 20 млн. грн., який не змінювався вже протягом 2018-2020 рр. А вилучений капітал був лише у 2019 році – у розмірі 2 млн. грн.

Згідно даних табл. 2.7, довгострокові забезпечення у підприємства були лише протягом 2018-2020 рр., протягом двох останніх років займаючи при цьому частку в структурі – 22,3%, а у 2018 році взагалі всі 100%.

Таблиця 2.7

Динаміка складу і структури довгострокових зобов'язань ПАТ «ІНТЕРПАЙП
Нижньодніпровський трубопрокатний завод» за 2016-2020 рр.

Показники	Роки										Темп росту, % 2020- 2019
	2016		2017		2018		2019		2020		
	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	
Відстрочені податкові зобов'язання	0,01	0,0003	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0
Інші довгострокові зобов'язання	3671	100,0	3789	100,0	0	0,0	1912	77,7	2550	77,7	33,4

Продовження табл. 2.7

Довгострокові забезпечення	0	0,0	0	0,0	512	100,0	549	22,3	732	22,3	33,4
Всього	3671	100	3789	100	512	100	2460	100	3281	100	33,4

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток В, Е, И, Л, Н, Р, Т, Ф, Ц].

Інші довгострокові зобов'язання склали основу структури всіх довгострокових зобов'язань ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод» у 2016 та 2017 роках, становивши 3671 та 3789 млн. грн відповідно. А на кінець 2020 року їх частка зменшилася до 77,7%.

Короткостроковими кредитами банків підприємство користувалося лише протягом 2016-2018 рр. (табл. 2.8).

Таблиця 2.8

Динаміка складу і структури поточних зобов'язань ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод» за 2016-2020 рр.

Показники	Роки										Темп росту, % 2020-2019
	2016		2017		2018		2019		2020		
	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	
Короткострокові кредити банків	1500	19,1	1679	14,4	415	2,4	0	0,0	0	0,0	0,0
Поточна кредиторська заборгованість	1306	16,7	1462	12,5	14492	83,1	10827	79,8	6893	65,3	-36,3
Поточні забезпечення	46	0,6	42	0,3	332	1,9	334	2,5	329	3,1	-1,4
Інші поточні зобов'язання	4984	63,6	8512	72,8	2203	12,6	2407	17,7	3340	31,6	38,8
Всього	7835	100	11695	100	17443	100	13568	100	10562	100	-22,2

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток В, Е, И, Л, Н, Р, Т, Ф, Ц].

Поточна кредиторська заборгованість зростала в обсягах до 2018 року – до 14492 млн. грн. (табл. 2.8). Проте на кінець досліджуваного періоду обсяг такої заборгованості зменшився до 6893 млн. грн., що на 3934 млн. грн. (або на 36,3%) менше, ніж у 2019 році. При цьому її частка у 2020 році становила 65,3%, що майже на половину більше в порівнянні з 2016 роком. Найменшу частку в структурі займають інші поточні зобов'язання – 31,6%, хоча на початку досліджуваного періоду ця частка була значно більшою і становила 63,6%.

Згідно даних табл. 2.9, загальні обсяги джерел формування фінансових ресурсів третього досліджуваного підприємства – ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ» – до 2018 року зростали, а до 2020 року зменшувалися.

Зокрема, власний капітал зменшився від 30063 млн. грн. у 2018 році до 23313 млн. грн. у 2020 році, що на 22,5% менше. Поточні зобов'язання і забезпечення зменшилися від 57221 млн. грн. у 2018 році до 43735 млн. грн. у 2020 році (на 23,6% менше).

Таблиця 2.9

Динаміка складу джерел формування фінансових ресурсів
ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ» за 2016-2020 рр., млн. грн.

Показники	Роки					Темп приросту, %			
	2016	2017	2018	2019	2020	2017-2016	2018-2017	2019-2018	2020-2019
Власний капітал	28457	26251	30063	23001	23313	-7,8	14,5	-23,5	1,4
Довгострокові зобов'язання і забезпечення	4819	4575	4364	4194	4515	-5,1	-4,6	-3,9	7,6
Поточні зобов'язання і забезпечення	25011	46908	57221	50404	43735	87,5	22,0	-11,9	-13,2
Всього	58288	77733	91648	77599	71563	33,4	17,9	-15,3	-7,8

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток В, Е, И, Л, Н, Р, Т, Ф, Ц].

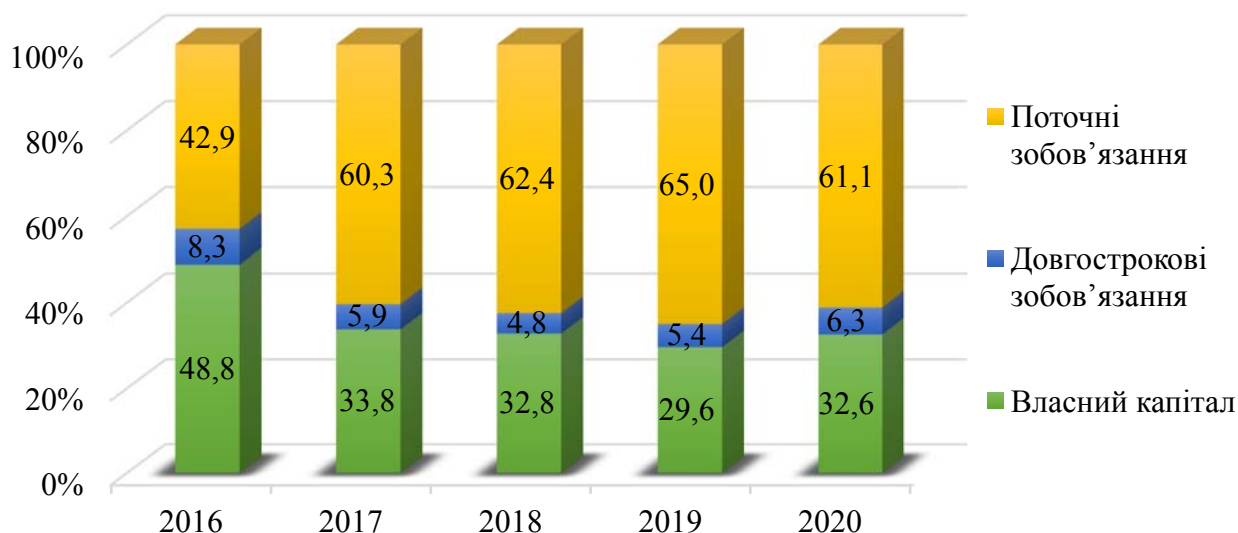

Рис. 2.3. Динаміка структури джерел формування фінансових ресурсів
ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ» за 2016-2020 рр.

Джерело: складено автором на основі [Додаток В, Е, И, Л, Н, Р, Т, Ф, Ц].

Власне, саме поточні зобов'язання підприємства займають найбільшу частку у структурі вже протягом 2017-2020 рр., тому й відповідно мають

найбільший вплив на зміни в обсягах всіх пасивів (рис. 2.3). Їх частка у 2020 році становить 61,1%.

Питома вага власного капіталу на кінець досліджуваного періоду становить 32,6%, а довгострокових зобов'язань – лише 6,3%.

Як видно з табл. 2.10, зменшення загальної вартості власного капіталу у 2020 році було зумовлене зменшенням обсягів капіталу у дооцінках на 11%, порівняно з попереднім роком, і становить вже 14638 млн. грн. Частка такого капіталу у структурі протягом 2016-2020 рр. становить 62-72%.

Таблиця 2.10

Динаміка складу і структури власного капіталу ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ» за 2016-2020 рр.

Показники	Роки										Темп росту, %
	2016		2017		2018		2019		2020		
	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	2020- 2019
Зареєстрований (пайовий) капітал	1973	6,9	1973	7,5	1973	6,6	1973	8,6	1973	8,5	0,0
Капітал у дооцінках	19843	69,7	17953	68,4	16648	55,4	16440	71,5	14638	62,8	-11,0
Додатковий капітал	1445	5,1	1445	5,5	1445	4,8	1445	6,2	1445	6,2	0,0
Резервний капітал	276	1,0	276	1,1	276	0,9	276	1,2	276	1,1	0,0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	4926	17,3	4603	17,5	9721	32,3	2867	12,5	4981	21,4	73,7
Вилучений капітал	-5	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0
Власний капітал	28457	100	26251	100	30063	100	23001	100	23313	100	1,4

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток В, Е, И, Л, Н, Р, Т, Ф, Ц].

Суми зареєстрованого та додаткового капіталів ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ» протягом 2016-2020 рр. не змінювалися і становили: 1973 млн. грн. та 276 млн. грн. відповідно (табл. 2.10).

Варто позитивно оцінити наявність у підприємства нерозподіленого прибутку, який при цьому у 2020 році зріс до 4981 млн. грн., що на 2114 млн. грн. більше, ніж у 2019 році.

Згідно даних табл. 2.11, пенсійні зобов'язання займають найбільшу частку у структурі довгострокових зобов'язань ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ» протягом двох останніх років в досліджуваному періоді, зокрема, у 2020 році їх частка становить 62,4%, а сума – 2816 млн. грн., що на 10,3% більше за попередній рік.

Таблиця 2.11

Динаміка складу і структури довгострокових зобов'язань
ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ» за 2016-2020 рр.

Показники	Роки										Темп росту, %
	2016		2017		2018		2019		2020		
	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	2020- 2019
Відстрочені податкові зобов'язання	2989	62,0	2700	59,0	2282	52,3	1625	38,8	1688	37,4	3,9
Пенсійні зобов'язання	1468	30,5	1875	41,0	2072	47,5	2553	60,9	2816	62,4	10,3
Інші довгострокові зобов'язання	363	7,5	0	0,0	9	0,2	15	0,3	10	0,2	-35,0
Довгострокові зобов'язання і забезпечення	4819	100	4575	100	4364	100	4194	100	4515	100	7,6

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток В, Е, И, Л, Н, Р, Т, Ф, Ц].

Відстрочені податкові зобов'язання ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ» станом на кінець 2020 року займають лише 37,4% усіх довгострокових зобов'язань, при чому у 2016 році їх частка значно переважала і становила 62%.

Щодо поточних зобов'язань підприємства, дані про обсяги яких наведені в табл. 2.12, то видно, що поточна кредиторська заборгованість має найбільшу питому вагу протягом всього досліджуваного періоду – в межах 90-98%.

Обсяги поточних забезпечень мали тенденцію до зростання протягом 2016-2020 рр. Так, вони зросли від 61 млн. грн. у 2016 році до 220 млн. грн. у 2020 році.

Однак, інші поточні зобов'язання, навпаки, зменшувалися в обсягах: від 1772 млн. грн. у 2016 році до 459 млн. грн. у 2020 році.

Таблиця 2.12

Динаміка складу і структури поточних зобов'язань
ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ» за 2016-2020 рр.

Показники	Роки										Темп росту, %
	2016		2017		2018		2019		2020		
	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	2020- 2019
Поточна кредиторська заборгованість	23179	92,7	42260	90,1	51569	90,1	49028	97,3	43056	98,4	-12,2
Поточні забезпечення	61	0,2	83	0,2	101	0,2	145	0,3	220	0,6	51,7
Інші поточні зобов'язання	1772	7,1	4564	9,7	5551	9,7	1231	2,4	459	1,0	-62,7
Поточні зобов'язання і забезпечення	25011	100	46908	100	57221	100	50404	100	43735	100	-13,2

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток В, Е, И, Л, Н, Р, Т, Ф, Ц].

2.2. Аналіз напрямів використання фінансових ресурсів підприємств

Загальна сума фінансових ресурсів АТ «Нікопольський завод феросплавів» зростала протягом 2016-2020 рр. і на кінець 2020 року становила вже 19614 млн. грн. (табл. 2.13). В основному таке збільшення відбувалося за рахунок зростання обсягів оборотних активів – від 7208 млн. грн. у 2016 році до 12218 млн. грн. у 2020 році. Необоротні активи навпаки в своїх обсягах зменшувалися з кожним досліджуваним періодом. Так, якщо на кінець 2016 року вони становили 8101 млн. грн., то на кінець 2020 року – вже 7395 млн. грн., що, в свою чергу, на 1,2% менше за попередній рік.

Таблиця 2.13

Динаміка складу фінансових ресурсів (активів) АТ «Нікопольський завод феросплавів» за 2016-2020 рр., млн. грн.

Показники	Роки					Темп приросту, %			
	2016	2017	2018	2019	2020	2017- 2016	2018- 2017	2019- 2018	2020- 2019
Необоротні активи	8101	7719	7605	7487	7395	-4,7	-1,5	-1,6	-1,2
Оборотні активи	7208	8553	9054	9971	12218	18,7	5,9	10,1	22,5
Всього	15309	16272	16658	17457	19614	6,3	2,4	4,8	12,4

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток В, Е, И, Л, Н, Р, Т, Ф, Ц].

У структурі фінансових ресурсів спостерігається така ж ситуація як і з їх складом: відбувається зростання частки оборотних активів та зменшення частки необоротних активів (рис. 2.4).

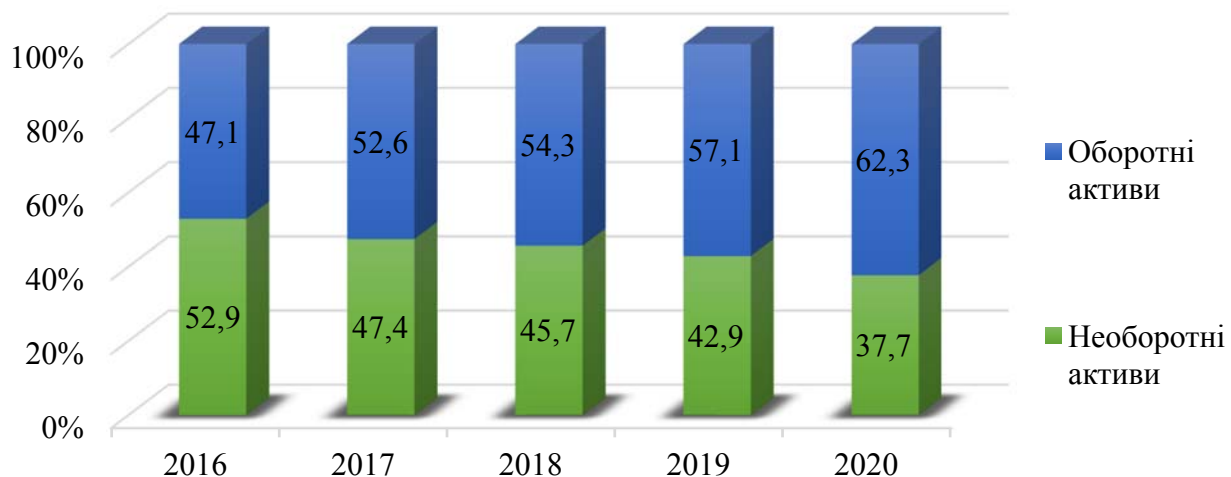

Рис. 2.4. Динаміка структури фінансових ресурсів (активів) АТ «Нікопольський завод феросплавів» за 2016-2020 рр.

Джерело: складено автором на основі [Додаток В, Е, И, Л, Н, Р, Т, Ф, Ц].

Частка оборотних активів у 2020 році сягнула найбільшої величини протягом досліджуваного періоду і становить 62,3%, в той час коли у 2016 році вона становила лише 47,1%. Необоротні активи ж у 2020 році у структурі фінансових ресурсів займають 37,7%.

Згідно даних табл. 2.14, зменшення обсягів необоротних активів АТ «Нікопольський завод феросплавів» було зумовлене зменшенням обсягів саме основних засобів, частка яких у структурі всіх необоротних активів протягом 2016-2020 рр. коливалася в межах 92-97%. У 2020 році підприємство на своєму балансі нараховувало основних засобів на суму 7056 млн. грн., що на 195 млн. грн. (або на 2,7%) менше, ніж у 2019 році.

Довгострокові фінансові інвестиції підприємство здійснювало в середньому на суму 1-2 млн. грн. протягом всього досліджуваного періоду і їх частка в структурі становила лише 0,02-0,03%. Варто також зазначити, що у 2020 році відбулося значне зростання (на 45,8%) незавершених капітальних інвестицій – на суму 4,5 млн. грн.

Таблиця 2.14

Динаміка складу і структури необоротних активів АТ «Нікопольський завод феросплавів» за 2016-2020 рр.

Показники	Роки										Темп росту, %
	2016		2017		2018		2019		2020		
	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	2020- 2019
Нематеріальні активи	1	0,02	2	0,03	6	0,1	6	0,1	6	0,1	2,6
Незавершені капітальні інвестиції	212	2,6	272	3,5	549	7,2	228	3,0	332	4,5	45,8
Основні засоби	7886	97,3	7443	96,4	7049	92,7	7251	96,9	7056	95,4	-2,7
Довгострокові фінансові інвестиції	1	0,02	2	0,02	2	0,02	2	0,03	2	0,03	6,2
Всього	8101	100	7719	100	7605	100	7487	100	7395	100	-1,2

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток В, Е, И, Л, Н, Р, Т, Ф, Ц].

Найбільшу частку у структурі оборотних активів займає дебіторська заборгованість – майже 67% (табл. 2.15). Оборотні активи АТ «Нікопольський завод феросплавів» зростали в більшій мірі за рахунок зростання дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи та послуги. У 2016 році така заборгованість становила лише 1496 млн. грн., що є значно меншою сумою порівняно з 6803 млн. грн. на кінець 2020 року.

Таблиця 2.15

Динаміка складу і структури оборотних активів АТ «Нікопольський завод феросплавів» за 2016-2020 рр.

Показники	Роки										Темп росту, %
	2016		2017		2018		2019		2020		
	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	2020- 2019
Запаси	2018	28,0	2320	27,1	2463	27,2	3567	35,8	2960	24,2	-17,0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1496	20,8	4631	54,1	4887	54,0	4578	45,9	6803	55,7	48,6
Дебіторська заборгованість за розрахунками	2117	29,4	1429	16,7	1312	14,5	881	8,8	1334	10,9	51,5
Інша поточна дебіторська заборгованість	377	5,2	38	0,4	24	0,3	64	0,6	48	0,4	-23,8
Гроші та їх еквіваленти	2	0,03	58	0,7	94	1,0	216	2,2	105	0,9	-51,3

Продовження табл. 2.15

Інші оборотні активи	1198	16,6	77	0,9	274	3,0	666	6,7	968	7,9	45,3
Всього	7208	100	8553	100	9054	100	9971	100	12218	100	22,5

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток В, Е, И, Л, Н, Р, Т, Ф, Ц].

Запаси підприємства протягом 2016-2019 рр. зростали, проте вже у 2020 році вони зменшилися до 2960 млн. грн., що на 607 млн. грн. (або на 17%) менше, ніж у 2019 році. Інші оборотні активи у 2020 році зрости майже в половину (на 45,3%) і становлять 968 млн. грн.

Необоротні активи ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод» навпаки протягом досліджуваного періоду зростали (табл. 2.16). Так, у 2016 році їх обсяг становив 3465 млн. грн., а у 2020 році – вже 4210 млн. грн., що при цьому на 95 млн. грн. більше за попередній рік.

Таблиця 2.16

Динаміка складу фінансових ресурсів (активів) ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод» за 2016-2020 рр., млн. грн.

Показники	Роки					Темп приросту, %			
	2016	2017	2018	2019	2020	2017-2016	2018-2017	2019-2018	2020-2019
Необоротні активи	3465	3451	3484	4115	4210	-0,4	0,9	18,1	2,3
Оборотні активи	8515	12818	15584	16591	14309	50,5	21,6	6,5	-13,8
Всього	11980	16269	19068	20705	18519	35,8	17,2	8,6	-10,6

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток В, Е, И, Л, Н, Р, Т, Ф, Ц].

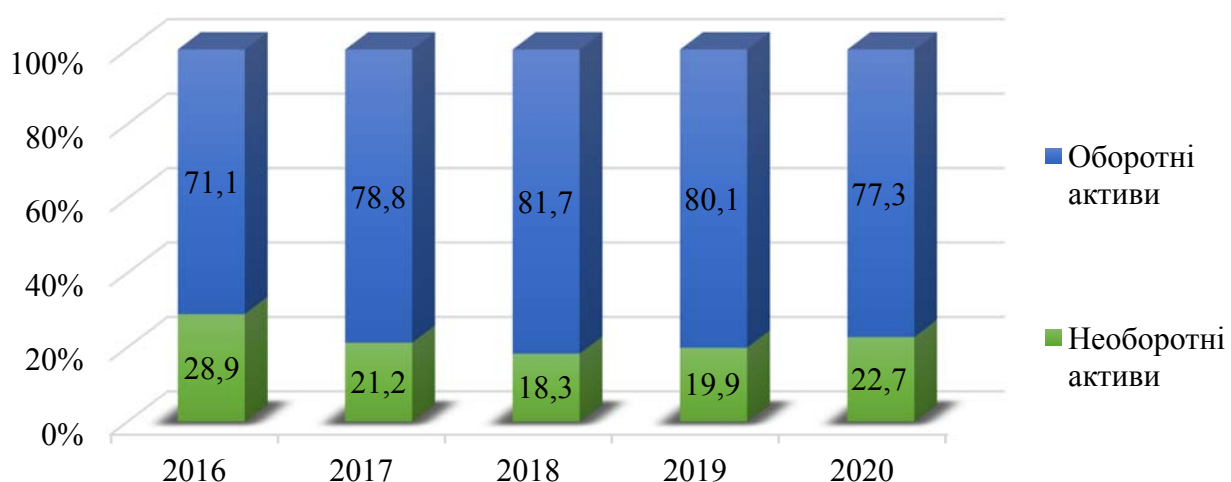

Рис. 2.5. Динаміка структури фінансових ресурсів (активів) ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод» за 2016-2020 рр.

Джерело: складено автором на основі [Додаток В, Е, И, Л, Н, Р, Т, Ф, Ц].

Щодо оборотних активів даного підприємства, то вони зростали в обсязі лише до 2019 року і становили 16591 млн. грн. (табл. 2.16). Проте у 2020 році відбулося зменшення цього активу на 2282 млн. грн. (або на 13,8%) до 14309 млн. грн.

Найбільшу частку у структурі всіх активів оборотні активи займали у 2018-2019 рр. – майже 80-82%, хоча на кінець 2020 року ця частка зменшилася до 77,3% (рис. 2.5). Необоротні активи навпаки зросли у 2020 році до 22,7%.

Зростання необоротних активів ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод» протягом 2016-2020 рр. зумовлене переважно зростанням основних засобів (табл. 2.17). Так, вартість основних засобів зросла від 3024 млн. грн. у 2016 році до 4009 млн. грн. у 2020 році, тобто майже на 32,6%.

Таблиця 2.17

Динаміка складу і структури необоротних активів ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод» за 2016-2020 рр.

Показники	Роки										Темп росту, % 2020- 2019
	2016		2017		2018		2019		2020		
	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	
Нематеріальні активи	3	0,1	11	0,3	6	0,2	19	0,5	18	0,4	-7,9
Незавершені капітальні інвестиції	0	0,0	0	0,0	137	3,9	634	15,4	127	3,0	-79,9
Основні засоби	3024	87,3	2970	86,1	3075	88,3	3446	83,8	4009	95,2	16,3
Довгострокові фінансові інвестиції	1	0,03	0,03	0,001	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0
Довгострокова дебіторська заборгованість	0,02	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0
Відстрочені податкові активи	437	12,6	470	13,6	266	7,6	15	0,4	56	1,3	262,4
Всього	3465	100	3451	100	3484	100	4115	100	4210	100	2,3

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток В, Е, І, Л, Н, Р, Т, Ф, Ц].

Вартість нематеріальних активів зростала до 2019 року – до 19 млн. грн, а у 2020 зменшилася на 7,9% до 18 млн. грн. (табл. 2.17). Лише у 2016 році підприємство мало довгострокову дебіторську заборгованість, проте у всіх інших досліджуваних періодах її вже не було. А довгострокові фінансові

інвестиції були лише у 2016-2017 рр. – на суму 1 млн. грн. та 30 тис. грн. відповідно.

Як видно з табл. 2.18, зростання оборотних активів ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод» до 2019 року відбулося в значній мірі за рахунок збільшення грошових коштів в касі та на рахунках та дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи і послуги.

Таблиця 2.18

Динаміка складу і структури оборотних активів ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод» за 2016-2020 рр.

Показники	Роки										Темп росту, %
	2016		2017		2018		2019		2020		
	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	2020- 2019
Запаси	772	9,1	993	7,7	1342	8,6	1731	10,4	1625	11,4	-6,2
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	5826	68,4	9503	74,1	12646	81,1	12954	78,1	11287	78,9	-12,9
Дебіторська заборгованість за розрахунками	818	9,6	778	6,1	827	5,3	656	4,0	432	3,0	-34,1
Інша поточна дебіторська заборгованість	1054	12,4	152	1,2	162	1,0	50	0,3	16	0,1	-68,3
Гроші та їх еквіваленти	39	0,5	277	2,2	605	3,9	1195	7,2	946	6,6	-20,8
Інші оборотні активи	5	0,1	1116	8,7	1	0,01	5	0,03	3	0,02	-37,2
Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,02	0	0,02	0	0,0
Всього	8515	100	12818	100	15584	100	16591	100	14309	100	-13,8

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток В, Е, І, Л, Н, Р, Т, Ф, Ц].

Так, грошові кошти зросли на 97,5%, а дебіторська заборгованість – на 2,4%, при цьому частка в структурі цієї заборгованості протягом всіх досліджуваних періодів є найбільшою – 68-81% (табл. 2.18).

На кінець 2020 року відбулися значні зміни дебіторської заборгованості за розрахунками і іншої поточної дебіторської заборгованості, які зменшилися в

обсягах на 224 млн. грн. (34,1%) та 34 млн. грн. (68,3%) відповідно. А інші оборотні активи також зменшилися до 3 млн. грн., що на 2 млн. грн. менше (або на 37,2%) за попередній період.

Обсяг фінансових ресурсів ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ» зростав протягом 2016-2018 рр. (табл. 2.19). Зокрема, у 2016 році активи підприємства становили 58288 млн. грн., а у 2018 році – вже 91648 млн. грн. (на 57,2% більше). Проте до кінця досліджуваного періоду сума фінансових ресурсів зменшилася до 71563 млн. грн., що на 21,9% менше, ніж у 2018 році та на 7,8% менше, ніж у 2019 році.

В основному, така тенденція була зумовлена зростанням і зменшенням в обсягах оборотних активів, які у 2018 році зросли до 60847 млн. грн., а вже до 2020 року зменшилися до 38469 млн. грн., що майже на половину менше.

Таблиця 2.19

Динаміка складу фінансових ресурсів (активів) ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ» за 2016-2020 рр., млн. грн.

Показники	Роки					Темп приросту, %			
	2016	2017	2018	2019	2020	2017-2016	2018-2017	2019-2018	2020-2019
Необоротні активи	30493	29387	30800	34631	33094	-3,6	4,8	12,4	-4,4
Оборотні активи	27795	48346	60847	42968	38469	73,9	25,9	-29,4	-10,5
Всього	58288	77733	91648	77599	71563	33,4	17,9	-15,3	-7,8

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток В, Е, И, Л, Н, Р, Т, Ф, Ц].

При цьому необоротні активи зростали в обсягах лише до 2019 року – до 34631 млн. грн., що на 13,6% більше, ніж на початку досліджуваного періоду, а у 2020 році зменшилися на 1537 млн. грн. (або на 4,4%) до 33094 млн. грн. (табл. 2.19).

У 2016 році необоротні активи займали найбільшу частку у структурі активів «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ» - 52,3%, але у 2017-2020 рр. ситуація повністю змінилася. Так, у 2017-2018 рр. їх частка становила 33-38%, а у 2019-2020 рр. – 44-47% (рис. 2.6).

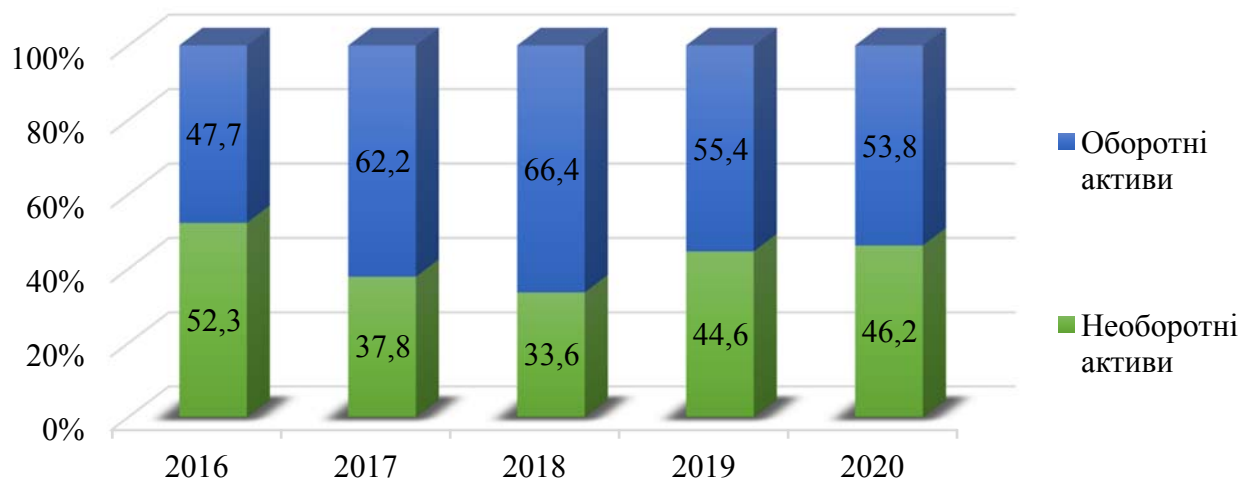

Рис. 2.6. Динаміка структури фінансових ресурсів (активів) ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ» за 2016-2020 рр.

Джерело: складено автором на основі [Додаток В, Е, И, Л, Н, Р, Т, Ф, Ц].

Як видно з даних табл. 2.20, основні засоби складають 89,3% всіх необоротних активів на підприємстві у 2020 році. Їх обсяг протягом 2017-2020 рр. зростав і вже у 2020 році становить 29553 млн. грн., що на 9,2% більше за попередній рік.

Іншу частину необоротних активів ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ» складають в основному незавершені капітальні інвестиції. Загальна вартість таких інвестицій від 1567 млн. грн. у 2016 році зросла до 7381 млн. грн. у 2019 році, а їх частка – від 5,1% до 21,3% відповідно. Однак, вже у 2020 році їх обсяг зменшився на 52,6% до 3498 млн. грн., а частка до 10,6%.

Таблиця 2.20

Динаміка складу і структури необоротних активів ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ» за 2016-2020 рр.

Показники	Роки										Темп росту, % 2020-2019
	2016		2017		2018		2019		2020		
	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	
Нематеріальні активи	11	0,04	27	0,1	42	0,1	43	0,1	41	0,1	-3,6
Незавершені капітальні інвестиції	1567	5,1	2332	7,9	4944	16,1	7381	21,3	3498	10,6	-52,6
Основні засоби	28635	93,9	26747	91,0	25165	81,7	27056	78,1	29553	89,3	9,2

Продовження табл. 2.20

Довгострокові фінансові інвестиції	278	0,9	281	1,0	649	2,1	152	0,4	2	0,5	-99,0
Довгострокова дебіторська заборгованість	2	0,0	1	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0
Необоротні активи	30493	100	29387	100	30800	100	34631	100	33094	100	-4,4

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток В, Е, И, Л, Н, Р, Т, Ф, Ц].

Найбільшу частку в оборотних активах підприємства протягом 2016-2020 рр. займає дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги – 61-73% (табл. 2.21). Обсяг такої заборгованості у 2018 зріс до 44267 млн. грн., що на 159% більше, ніж на початку досліджуваного періоду, а у 2020 році зменшився вже до 26339 млн. грн.

При цьому запаси підприємства за 2017-2020 рр. зменшилися в обсягах – від 11162 млн. грн. у 2017 році до 5107 млн. грн. у 2020 році. Їх частка також зменшилася до 13,3% у 2020 році.

Таблиця 2.21

Динаміка складу і структури оборотних активів ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ» за 2016-2020 рр.

Показники	Роки										Темп росту, % 2020-2019
	2016		2017		2018		2019		2020		
	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	
Запаси	7264	26,1	11162	23,1	11042	18,1	5818	13,5	5107	13,3	-12,2
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	17041	61,3	33209	68,7	44267	72,8	30587	71,2	26339	68,5	-13,9
Дебіторська заборгованість за розрахунками	1408	5,1	2078	4,3	2918	4,8	2826	6,6	2072	5,4	-26,7
Інша поточна дебіторська заборгованість	43	0,2	170	0,4	410	0,7	1677	3,9	2035	5,3	21,4
Поточні фінансові інвестиції	556	2,0	556	1,2	426	0,7	426	1,0	426	1,1	0,0
Гроші та їх еквіваленти	698	2,5	304	0,6	873	1,4	379	0,9	1171	3,0	209,4

Продовження табл. 2.21

Витрати майбутніх періодів	760	2,7	866	1,8	853	1,4	1256	2,9	1221	3,2	-2,7
Інші оборотні активи	25	0,1	0	0,0	58	0,1	0	0,0	98	0,3	100,0
Оборотні активи	27795	100	48346	100	60847	100	42968	100	38469	100	-10,5

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток В, Е, И, Л, Н, Р, Т, Ф, Ц].

Обсяги грошових коштів на рахунках і в касі у 2020 році зросли до 1171 млн. грн., що на 792 млн. грн. (або на 209,4%) більше за попередній рік (табл. 2.21). А обсяги поточних фінансових інвестицій залишалися незмінними протягом 2016-2017 рр. – у сумі 556 млн. грн., та протягом 2018-2020 рр. – у сумі 426 млн. грн.

Після аналізу складу і структури фінансових ресурсів (активів) та їх джерел фінансування кожного з досліджуваних підприємств можна визначити моделі фінансування активів, які вони використовують при веденні своєї господарської діяльності. У табл. 2.22 наведені необхідні дані для визначення моделі фінансування підприємств у 2020 році, включаючи обсяги змінної та постійної частин оборотних активів.

До змінних віднесли: готову продукцію, грошові кошти в касі та на рахунках, дебіторську заборгованість, поточні фінансові інвестиції та інші оборотні активи, а до постійних – виробничі запаси підприємства, незавершене виробництво, товари та витрати майбутніх періодів.

Таблиця 2.22

Визначення моделей фінансування активів АТ «Нікопольський завод феросплавів», ПАТ «ІНТЕРПАЙП» та ПАТ «АЗОВСТАЛЬ» у 2020 році

Показник	АТ «Нікопольський завод феросплавів»		ПАТ «ІНТЕРПАЙП»		ПАТ «АЗОВСТАЛЬ»	
	Сума, млн. грн.	Частка в структурі, %	Сума, млн. грн.	Частка в структурі, %	Сума, млн. грн.	Частка в структурі, %
Змінна частина оборотних активів	9572	48,8	12810	69,2	34208	47,8
Постійна частина оборотних активів	2647	13,5	1499	8,1	4261	6,0
Необоротні активи	7395	37,7	4210	22,7	33094	46,2
Загальний обсяг активів	19614	100	18519	100	71563	100

Продовження табл. 2.22

Поточні зобов'язання	15231	77,7	10562	57,0	43735	61,1
Довгострокові зобов'язання	877	4,5	3281	17,7	4515	6,3
Власний капітал	3506	17,9	4676	25,3	23313	32,6
Загальний обсяг пасивів	19614	100	18519	100	71563	100

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток В, Е, И, Л, Н, Р, Т, Ф, Ц].

Використовуючи дані наведені в табл. 2.22, на рис. 2.7-2.9 були наочно зображені схеми фінансування активів АТ «Нікопольський завод феросплавів», ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод» та ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ».

Щодо першого досліджуваного підприємства (рис. 2.7) можна зробити висновок, що у 2020 році воно має ірраціональну модель фінансування активів, оскільки за рахунок поточних зобов'язань фінансуються як змінна, так і постійна частини оборотних активів (62,3%), а також майже половина необоротних активів – 15,4%. Довгострокові пасиви фінансують лише 22,4% необоротних активів.

Змінна частина оборотних активів - 48,8%	Поточні зобов'язання - 77,7%
Постійна частина оборотних активів - 13,5%	
Необоротні активи - 37,7%	Довгострокові зобов'язання - 4,5%
	Власний капітал - 17,9%

Рис. 2.7. Модель фінансування активів АТ «Нікопольський завод феросплавів» у 2020 році

Джерело: складено автором на основі [Додаток В, Е, И, Л, Н, Р, Т, Ф, Ц].

ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод» у 2020 році, згідно даних рис. 2.8, має компромісну (помірну) модель фінансування фінансових ресурсів, що являє собою позитивним показником, оскільки дана модель є найбільш оптимальною для будь-якого підприємства.

У цьому випадку поточні зобов'язання покривають лише 57% змінної частини оборотних активів, інші 12,2% яких фінансуються вже довгостроковими пасивами. Також 8,1% постійної частини оборотних активів та всі 22,7%

необоротних активів фінансуються за рахунок довгострокових зобов'язань та власного капіталу.

Змінна частина оборотних активів - 69,2%	Поточні зобов'язання - 57%
Постійна частина оборотних активів - 8,1%	Довгострокові зобов'язання - 17,7%
Необоротні активи - 22,7%	Власний капітал - 25,3%

Рис. 2.8. Модель фінансування активів ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод» у 2020 році

Джерело: складено автором на основі [Додаток В, Е, И, Л, Н, Р, Т, Ф, Ц].

Схожою ситуацією до АТ «Нікопольський завод феросплавів» щодо моделі фінансування є ситуація в ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ», тому що дане підприємство у 2020 році також має ірраціональну, або іншими словами кризову модель фінансування активів.

Поточні зобов'язання покривають всі 53,8% оборотних активів та 7,3% необоротних активів, інші 38,9% яких фінансуються за рахунок довгострокових пасивів.

Змінна частина оборотних активів - 47,8%	Поточні зобов'язання - 61,1%
Постійна частина оборотних активів - 6%	
Необоротні активи - 46,2%	Довгострокові зобов'язання - 6,3%
	Власний капітал - 32,6%

Рис. 2.9. Модель фінансування активів ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ» у 2020 році

Джерело: складено автором на основі [Додаток В, Е, И, Л, Н, Р, Т, Ф, Ц].

Отже, найоптимальнішу модель фінансування активів у 2020 році має лише ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод», а двом іншим підприємствам варто розробити систему заходів щодо оптимізації структури капіталу і перейти до іншої моделі фінансування активів, наприклад, до консервативної або тієї ж компромісної.

2.3. Оцінка ефективності управління фінансовими ресурсами підприємств

Протягом 2016-2020 рр. обсяги необоротних активів АТ «Нікопольський завод феросплавів» значно перевищували власний капітал і, як наслідок, власних джерел формування запасів не вистачало (табл. 2.23). Підприємство також залучало довгострокові позикові джерела формування запасів, проте їх також було замало. При цьому обсяг запасів підприємства зростав протягом 2016-2019 рр. з 2 млрд. грн. до 3,6 млрд. грн. Проте вже у 2020 році відбулося зменшення обсягу запасів на 6 млн. грн. (або 17%), який становив 3 млрд. грн.

Таблиця 2.23

Динаміка абсолютних показників фінансової стійкості АТ «Нікопольський завод феросплавів» за 2016-2020 рр.

Показники	Роки					Темп росту, %			
	2016	2017	2018	2019	2020	2017-2016	2018-2017	2019-2018	2020-2019
Запаси, млрд. грн.	2,0	2,3	2,5	3,6	3,0	14,9	6,2	44,8	-17,0
Власні джерела формування запасів, млрд. грн.	-7,4	-4,4	-4,0	-4,5	-3,9	-41,1	-9,4	12,6	-12,7
Власні та довгострокові позикові джерела формування запасів, млрд. грн.	-1,1	-3,2	-2,8	-3,5	-3,0	201,4	-14,6	26,3	-13,5
Основні джерела формування запасів, млрд. грн.	-1,1	-3,2	-2,8	-3,5	-3,0	201,4	-14,6	26,3	-13,5
Надлишок (+) /нестача (-) власних джерел формування запасів, млрд. грн.	-9,4	-6,7	-6,4	-8,0	-6,8	-29,1	-4,0	24,9	-14,6
Надлишок (+) /нестача (-) власних та довгострокових позикових джерел формування запасів, млрд. грн.	-3,1	-5,6	-5,2	-7,1	-6,0	79,6	-5,9	35,0	-15,3
Надлишок (+) /нестача (-) основних джерел формування запасів, млрд. грн.	-3,1	-5,6	-5,2	-7,1	-6,0	79,6	-5,9	35	-15

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток В, Е, И, Л, Н, Р, Т, Ф, Ц].

Згідно даних табл. 2.24, обсяги запасів ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод» також зростали лише протягом 2016-2019 рр. – з 8 млн. грн. у 2016 році до 1,7 млрд. грн. у 2019 році. А у 2020

році сума запасів становила 1,6 млрд. грн., що на 6,2% менше, ніж у 2019 році. Власних та довгострокових позикових джерел формування запасів вистачало лише у 2017 році та 2019-2020 рр., а основних джерел формування запасів не вистачало лише у 2018 році.

Таблиця 2.24

Динаміка абсолютних показників фінансової стійкості ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод» за 2016-2020 рр.

Показники	Роки					Темп росту, %			
	2016	2017	2018	2019	2020	2017-2016	2018-2017	2019-2018	2020-2019
Запаси, млрд. грн.	0,8	1,0	1,3	1,7	1,6	28,5	35,2	29,0	-6,2
Власні джерела формування запасів, млрд. грн.	-3,0	-2,7	-2,4	0,6	0,5	-10,9	-11,1	-123,7	-17,2
Власні та довгострокові позикові джерела формування запасів, млрд. грн.	0,7	1,1	-1,9	3,0	3,7	65,1	-265,6	-262,6	24,0
Основні джерела формування запасів, млрд. грн.	2,2	2,8	-1,4	3,0	3,7	28,6	-151,5	-309,4	24,0
Надлишок (+) / нестача (-) власних джерел формування запасів, млрд. грн.	-3,8	-3,7	-3,7	-1,2	-1,2	-2,8	1,5	-68,5	-0,9
Надлишок (+) / нестача (-) власних та довгострокових позикових джерел формування запасів, млрд. грн.	-0,1	0,1	-3,2	1,3	2,1	-240,9	-2558,6	-140,4	64,3
Надлишок (+) / нестача (-) основних джерел формування запасів, млрд. грн.	1,4	1,8	-2,8	1,3	2,1	28,6	-253,9	-146	64

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток В, Е, И, Л, Н, Р, Т, Ф, Ц].

ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод» протягом 2016-2020 рр. активно залучало до фінансування запасів позикові кошти у вигляді довгострокових зобов'язань і забезпечень, а також у вигляді короткострокових кредитів банків і позик.

Відмінною від ситуації з динамікою запасів у попередніх двох досліджуваних підприємствах є ситуація в ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ», оскільки обсяги запасів даного підприємства протягом 2017-2020 рр. зменшувалися (табл. 2.25).

Так, після різкого зростання обсягів запасів у 2017 році – на 53,7% – до 11,2 млрд. грн., вони так само різко почали зменшуватися і вже у 2020 році становили 5,1 млрд. грн., що на 12,2% менше, ніж у 2019 році. Як власних, так і позикових джерел формування запасів у ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ» протягом всього досліджуваного періоду також не вистачало.

Таблиця 2.25

Динаміка абсолютних показників фінансової стійкості
ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ» за 2016-2020 рр.

Показники	Роки					Темп росту, %			
	2016	2017	2018	2019	2020	2017-2016	2018-2017	2019-2018	2020-2019
Запаси, млрд. грн.	7,3	11,2	11,0	5,8	5,1	53,7	-1,1	-47,3	-12,2
Власні джерела формування запасів, млрд. грн.	-2,0	-3,1	-0,7	-11,6	-9,8	54,1	-76,5	1476,7	-15,9
Власні та довгострокові позикові джерела формування запасів, млрд. грн.	2,8	1,4	3,6	-7,4	-5,3	-48,3	152,2	-305,1	-29,2
Основні джерела формування запасів, млрд. грн.	2,8	1,4	3,6	-7,4	-5,3	-48,3	152,2	-305,1	-29,2
Надлишок (+) /нестача (-) власних джерел формування запасів, млрд. грн.	-9,3	-14,3	-11,8	-17,4	-14,9	53,8	-17,6	48,1	-14,7
Надлишок (+) /нестача (-) власних та довгострокових позикових джерел формування запасів, млрд. грн.	-4,5	-9,7	-7,4	-13,3	-10,4	117,0	-23,7	78,7	-21,7
Надлишок (+) /нестача (-) основних джерел формування запасів, млрд. грн.	-4,5	-9,7	-7,4	-13,3	-10,4	117,0	-23,7	78,7	-21,7

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток В, Е, И, Л, Н, Р, Т, Ф, Ц].

Як видно з табл. 2.23-2.25, на кінець 2020 року нормальну фінансову стійкість мало лише ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод», залучаючи власні і довгострокові позикові кошти для формування запасів. Така ж стійкість у підприємства була й у 2017 та 2019 рр. У 2017 році його фінансовий стан характеризувався як нестійкий, а у 2018 році як кризовий.

Всі абсолютні показники фінансової стійкості двох інших досліджуваних підприємств – АТ «Нікопольський завод феросплавів» та ПАТ «АЗОВСТАЛЬ» – показали, що протягом 2016-2020 рр. їх фінансовий стан був кризовим, оскільки основних джерел формування запасів не вистачало.

Більшість відносних показників фінансової стійкості АТ «Нікопольський завод феросплавів» за досліджуваний період не перебували в межах норми і показали нестабільну та неоднозначну динаміку (табл. 2.26).

Зокрема, питома вага власного капіталу збільшилася від 4% у 2016 році до 18% у 2020 році, а зобов'язань навпаки зменшилася від 96% у 2017 році до 82% у 2020 році. При цьому сума активів, що припадала на 1 грн. власного капіталу, зменшилася від 22,32 грн. у 2016 році до 5,59 грн. у 2020 році.

Таблиця 2.26

Динаміка відносних показників фінансової стійкості
АТ «Нікопольський завод феросплавів» за 2016-2020 рр.

Показники	Роки					Темп росту, %			
	2016	2017	2018	2019	2020	2017-2016	2018-2017	2019-2018	2020-2019
Коефіцієнт автономії	0,04	0,21	0,22	0,17	0,18	359,2	6,4	-20,7	2,9
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,96	0,79	0,78	0,83	0,82	-16,9	-1,7	5,8	-0,6
Коефіцієнт фінансової залежності	22,32	4,86	4,57	5,76	5,59	-78,2	-6,0	26,1	-2,8
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,46	0,28	0,29	0,23	0,22	-39,9	5,5	-21,2	-2,5
Коефіцієнт фінансового ризику	21,32	3,86	3,57	4,76	4,59	-81,9	-7,6	33,4	-3,4

Продовження табл. 2.26

Коефіцієнт забезпечення запасів власними оборотними коштами	-0,53	-1,39	-1,12	-0,98	-1,02	162,3	-19,6	-12,8	4,2
Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними оборотними коштами	-0,15	-0,38	-0,30	-0,35	-0,25	154,0	-19,3	14,6	-29,4
Індекс постійного активу	11,81	2,31	2,09	2,47	2,11	-80,5	-9,5	18,4	-14,6
Коефіцієнт покриття відсотків	-1675,34	13,17	4,97	-12,89	9,56	-100,8	-62,3	-359,4	-174,2

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток В-Ш].

Також зменшилася сума зобов'язань АТ «Нікопольський завод феросплавів», що припадала на 1 грн. власного капіталу, у 2020 році вона становила вже 4,59 грн, що на 78,5% більше, ніж у 2016 році. Запаси та оборотні активи підприємства не були достатньою мірою забезпечені власним оборотним капіталом.

Позитивну динаміку показали лише два показники: індекс постійного активу та коефіцієнт покриття відсотків. Зокрема, перший показник протягом досліджуваного періоду зменшився від 11,81 у 2016 році до 2,11 у 2020 році, а другий показник показав те, що підприємство було здатне погашати свої борги за відсотками лише протягом 2017-2018 рр. та у 2020 році.

Коефіцієнт покриття відсотків на кінець 2020 року перебував в межах норми (> 1) і становив 9,56.

У випадку ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод» лише половина відносних показників фінансової стійкості не перебували в межах норми протягом 2016-2020 рр. (табл. 2.27).

Зокрема, коефіцієнт автономії перебував в межах 0,04-0,25, коефіцієнт концентрації позикового капіталу – 0,96-0,75. Хоча цілому тенденція даних двох показників є позитивною, оскільки перший показник зростає, а другий зменшується.

Сума активів ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод», що припадала на 1 грн. власного капіталу, зменшилася від 25,30 грн у 2016 році до 3,96 грн у 2020 році, що є позитивною тенденцією.

Таблиця 2.27

Динаміка відносних показників фінансової стійкості ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод» за 2016-2020 рр.

Показники	Роки					Темп росту, %			
	2016	2017	2018	2019	2020	2017-2016	2018-2017	2019-2018	2020-2019
Коефіцієнт автономії	0,04	0,05	0,06	0,23	0,25	22,0	21,0	287,0	11,8
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,96	0,95	0,94	0,77	0,75	-0,9	-1,1	-17,8	-3,4
Коефіцієнт фінансової залежності	25,30	20,73	17,13	4,43	3,96	-18,0	-17,4	-74,2	-10,5
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,35	0,28	0,09	0,34	0,43	-18,7	-69,7	304,5	24,6
Коефіцієнт фінансового ризику	24,30	19,73	16,13	3,43	2,96	-18,8	-18,2	-78,8	-13,6
Коефіцієнт забезпечення запасів власними оборотними коштами	0,88	1,13	-1,38	1,75	2,31	28,5	-222,4	-226,1	32,1
Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними оборотними коштами	0,08	0,09	-0,12	0,18	0,26	9,7	-236,2	-252,8	43,7
Індекс постійного активу	7,32	4,40	3,13	0,88	0,90	-39,9	-28,8	-71,9	2,3
Коефіцієнт покриття відсотків	-2,37	0,50	1,98	7,08	0,12	-121,0	297,6	258,4	-98,3

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток В-Ш].

Частка стабільних джерел у капіталі підприємства збільшилася від 35 до 43%, а сума зобов'язань, що припадала на 1 грн. власного капіталу, зменшилася від 24,30 грн у 2016 році до 2,96 грн у 2020 році, що також є позитивною тенденцією (табл. 2.27).

Разом з тим, частка оборотних активів, сформованих за рахунок власного оборотного капіталу, протягом 2016-2018 рр. була меншою за 10%, проте у 2019 році вона зросла до 18%, а у 2020 – до 26%, перебуваючи в межах норми для даного показника.

Індекс постійного активу також показав хорошу тенденцію, оскільки протягом 2016-2020 рр. зменшувався і вже на кінець 2020 року 90% власного капіталу було спрямовано у необоротні активи.

Динаміка всіх відносних показників фінансової стійкості ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ» протягом 2016-2020 рр. показала негативну тенденцію, при цьому жоден показник не перебував в межах норми (табл. 2.28).

Таблиця 2.28

Динаміка відносних показників фінансової стійкості
ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ» за 2016-2020 рр.

Показники	Роки					Темп росту, %			
	2016	2017	2018	2019	2020	2017-2016	2018-2017	2019-2018	2020-2019
Коефіцієнт автономії	0,49	0,34	0,33	0,30	0,33	-30,8	-2,9	-9,6	9,9
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,51	0,66	0,67	0,70	0,67	29,4	1,5	4,7	-4,2
Коефіцієнт фінансової залежності	2,05	2,96	3,05	3,37	3,07	44,6	2,9	10,7	-9,0
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,57	0,40	0,38	0,35	0,39	-30,5	-5,3	-6,7	11,0
Коефіцієнт фінансового ризику	1,05	1,96	2,05	2,37	2,07	87,1	4,5	15,9	-12,8
Коефіцієнт забезпечення запасів власними оборотними коштами	0,38	0,13	0,33	-1,28	-1,03	-66,4	154,9	-489,2	-19,3
Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними оборотними коштами	0,10	0,03	0,06	-0,17	-0,14	-70,3	100,4	-390,4	-20,9
Індекс постійного активу	1,07	1,12	1,02	1,51	1,42	4,5	-8,5	47,0	-5,7
Коефіцієнт покриття відсотків	2,49	-0,59	18,72	-22,79	-0,07	-123,8	-3255,3	-221,7	-99,7

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток В-Ш].

Негативним явищем є збільшення фінансової залежності та фінансового ризику підприємства (табл. 2.28), оскільки сума активів ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ», що припадала на 1 грн. власного капіталу,

збільшилася від 2,05 грн. у 2016 році до 3,07 грн. у 2020 році, а сума зобов'язань, що припадала на 1 грн. власного капіталу – від 1,05 грн. у 2016 році до 2,07 грн. у 2020 році. Щодо запасів та оборотних активів підприємства, то вони також не були достатньою мірою забезпечені власним оборотним капіталом.

На рис. 2.10 наочно представлена динаміка рівня фінансової стійкості трьох досліджуваних підприємств протягом 2016-2020 рр. Тенденція показників є нестабільною і в певні періоди – негативною.

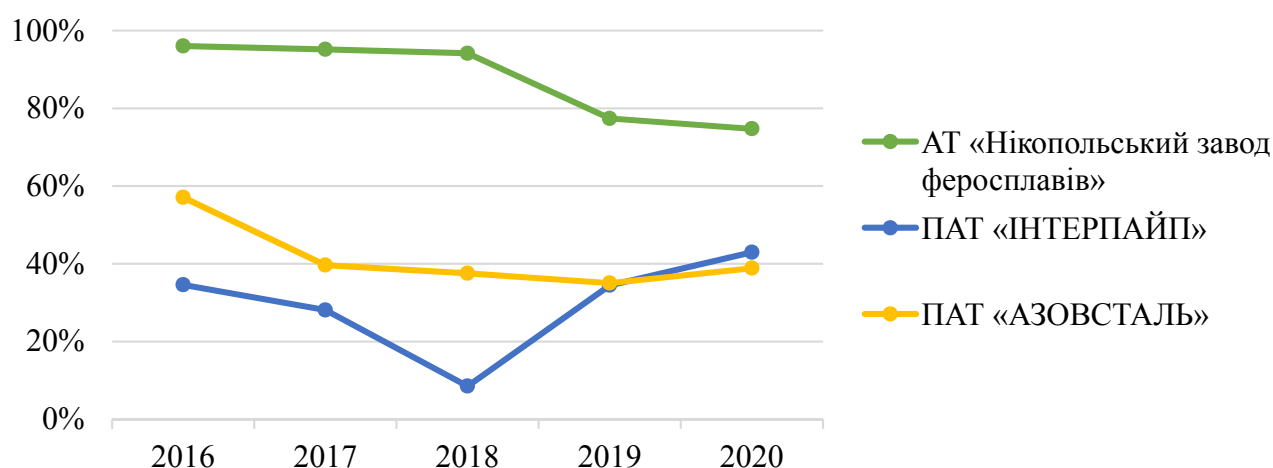

Рис. 2.10. Динаміка рівня фінансової стійкості АТ «Нікопольський завод феросплавів», ПАТ «ІНТЕРПАЙП» та ПАТ «АЗОВСТАЛЬ» протягом 2016-2020 рр.

Джерело: складено автором на основі [Додаток В-Ш].

На кінець 2020 року рівень фінансової стійкості покращився лише в двох підприємств – ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод» та ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ», оскільки це свідчить про те, що частка стабільних джерел у капіталі збільшилася (рис. 2.10).

Згідно табл. 2.29, високоліквідні активи АТ «Нікопольський завод феросплавів» у 2016 році покривали найбільш термінові пасиви лише на 0,03%, проте до 2019 року показник зріс до 1,6%. При цьому на кінець 2020 року рівень покриття зобов'язань високоліквідними активами знову зменшився до 0,7%, що свідчить про зростання платіжної недостатності в динаміці і оцінюється досить негативно.

Позитивно ж слід оцінити рівень покриття короткострокових та довгострокових пасивів активами, що швидко реалізуються, та повільно ліквідними активами відповідно.

Таблиця 2.29

Показники ліквідності балансу АТ «Нікопольський завод феросплавів» за 2016-2020 рр.

Групи активів та пасивів	Платіжний надлишок (+) або нестача (-), млрд. грн					Рівень покриття зобов'язань, %				
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
A1, П1	-8,3	-11,7	-11,7	-13,2	-15,1	0,03	0,5	0,8	1,6	0,7
A2, П2	4,0	6,1	6,2	5,5	8,2	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
A3, П3	-3,1	1,3	1,5	3,3	3,1	50,7	210,4	228,5	436,2	448,0
A4, П4	7,4	4,4	4,0	4,5	3,9	1180,9	230,5	208,5	247,0	211,0

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток А].

Рівень покриття найбільш термінових зобов'язань у вигляді кредиторської заборгованості високоліквідними активами ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод» протягом 2016-2020 рр. був достатньо також низьким, хоча й позитивним в динаміці (табл. 2.30). Зокрема, у 2016 році – 0,6%, 2017 – 2,8%, 2018 – 3,6%, та у 2020 – 9%.

Також підприємство мало змогу в достатній мірі покривати поточні зобов'язання активами, що швидко реалізуються. Довгострокові кредити і позикові кошти на кінець 2020 року покривалися запасами та іншими поточними активами лише на 49,6%, а власний капітал – необоротними активами – на 90%.

Таблиця 2.30

Показники ліквідності балансу ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод» за 2016-2020 рр.

Групи активів та пасивів	Платіжний надлишок (+) або нестача (-), млрд. грн					Рівень покриття зобов'язань, %				
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
A1, П1	-6,3	-9,7	-16,4	-12,4	-9,6	0,6	2,8	3,6	8,8	9,0
A2, П2	6,2	8,8	13,2	13,7	11,7	513,4	621,2	3283,0	100,0	100,0
A3, П3	-2,9	-1,7	0,8	-0,7	-1,7	21,2	55,6	262,5	70,6	49,6
A4, П4	3,0	2,7	2,4	-0,6	-0,5	731,6	439,8	313,0	88,0	90,0

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток А].

Щодо третього досліджуваного підприємства – ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ» – можна сказати, що рівень покриття зобов'язань активами в більшій мірі є достатнім для нормального функціонування підприємства (табл. 2.31.). Так, на кінець 2020 року найбільш термінові зобов'язання фінансувалися високоліквідними активами на 3,7%, короткострокові пасиви – поточною дебіторською заборгованістю – на 100%, довгострокові пасиви – активами, що повільно реалізуються – на 142,3%, а постійні активи – необоротними активами – на 142%.

Таблиця 2.31

Показники ліквідності балансу ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ» за 2016-2020 рр.

Групи активів та пасивів	Платіжний надлишок (+) або нестача (-), грн					Рівень покриття зобов'язань, %				
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
A1, П1	-23,8	-46,0	-55,9	-49,6	-42,1	5,0	1,8	2,3	1,6	3,7
A2, П2	18,5	35,5	47,6	35,1	30,4	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
A3, П3	3,2	7,5	7,6	2,9	1,9	167,0	262,9	273,9	168,7	142,3
A4, П4	2,0	3,1	0,7	11,6	9,8	107,2	111,9	102,5	150,6	142,0

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток А].

Виконання всіх чотирьох нерівностей – $A1 > П1$, $A2 > П2$, $A3 > П3$, $A4 < П4$ – є обов'язковою умовою абсолютної ліквідності балансу. Аналізуючи показники платіжного надлишку або нестачі трьох досліджуваних підприємств, які представлені в табл. 2.29-2.31, можна зробити висновок, що жодне підприємство протягом 2016-2020 рр. не має абсолютної ліквідності балансу, оскільки не виконуються всі нерівності (рис. 2.11).

Зокрема, у всіх підприємствах протягом досліджуваного періоду не виконуються ні перша, ні четверта умови. Це означає, що на підприємствах спостерігалась велика сума кредиторської заборгованості, для погашення якої у повній мірі не вистачало високоліквідних активів, а також не вистачало постійних пасивів у вигляді власного капіталу для фінансування активів, що швидко реалізуються.

АТ «Нікопольський завод феросплавів»					
Нерівності	2016	2017	2018	2019	2020
A1 > П1	-	-	-	-	-
A2 > П2	+	+	+	+	+
A3 > П3	-	+	+	+	+
A4 < П4	-	-	-	-	-

ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод»					
Нерівності	2016	2017	2018	2019	2020
A1 > П1	-	-	-	-	-
A2 > П2	+	+	+	+	+
A3 > П3	-	-	+	-	-
A4 < П4	-	-	-	-	-

ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ»					
Нерівності	2016	2017	2018	2019	2020
A1 > П1	-	-	-	-	-
A2 > П2	+	+	+	+	+
A3 > П3	+	+	+	+	+
A4 < П4	-	-	-	-	-

Рис. 2.11. Відповідність нерівностей ліквідності АТ «Нікопольський завод феросплавів», ПАТ «ІНТЕРПАЙП» та ПАТ «АЗОВСТАЛЬ» протягом 2016-2020 рр.

Джерело: складено автором на основі [Додаток А].

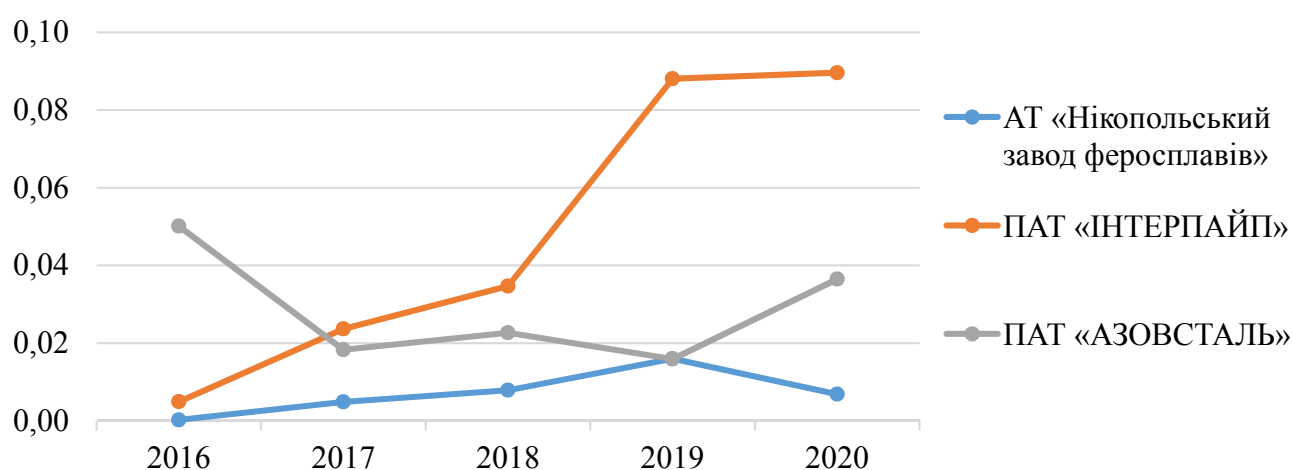

Рис. 2.12. Динаміка коефіцієнта абсолютної ліквідності АТ «Нікопольський завод феросплавів», ПАТ «ІНТЕРПАЙП» та ПАТ «АЗОВСТАЛЬ» протягом 2016-2020 рр.

Джерело: складено автором на основі [Додаток А].

Згідно рис. 2.12, впродовж досліджуваного періоду розрахований коефіцієнт абсолютної ліквідності для трьох підприємств не перебував в межах нормативних значень (0,2-0,4), хоча й ПАТ «ІНТЕРПАЙП Ніжньодніпровський трубопрокатний завод» мало кращу динаміку даного показника, ніж інші підприємства. Загалом така тенденція свідчить про те, що всі підприємства не мали змоги вчасно погасити борги у випадку термінових платежів.

Динаміка значень коефіцієнта швидкої ліквідності протягом 2016-2020 рр. для АТ «Нікопольський завод феросплавів» є негативною, оскільки не перебуває в межах норми (0,7-1). Проте варто зазначити, що у 2020 році значення показника зросло вже до 0,54, тому підприємству необхідно й далі продовжувати працювати в напрямку збільшення суми високоліквідних активів і зниження суми поточних активів (рис. 2.13).

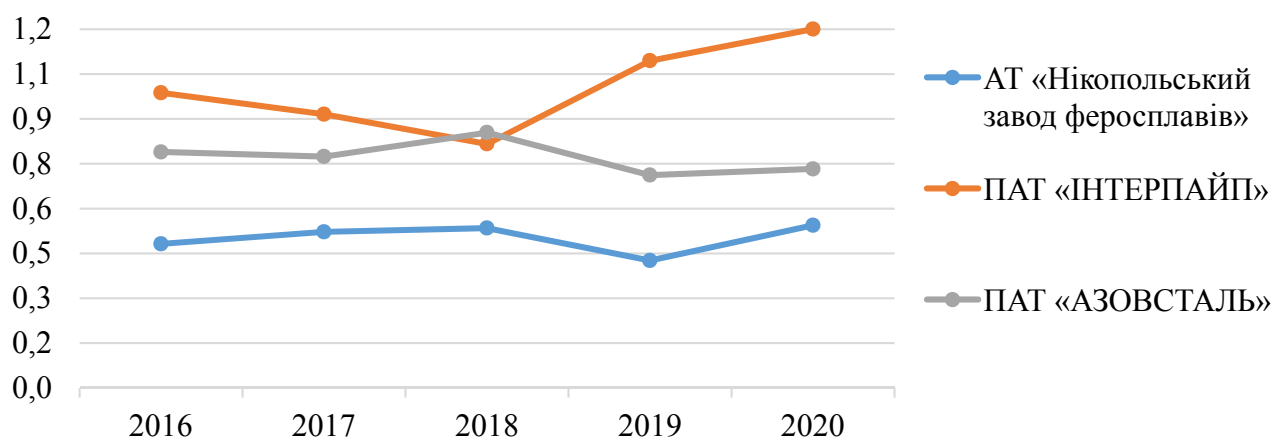

Рис. 2.13. Динаміка коефіцієнта швидкої ліквідності АТ «Нікопольський завод феросплавів», ПАТ «ІНТЕРПАЙП» та ПАТ «АЗОВСТАЛЬ» протягом 2016-2020 рр.

Джерело: складено автором на основі [Додаток А].

Хороша тенденція коефіцієнта швидкої ліквідності за весь досліджуваний період спостерігається в ПАТ «ІНТЕРПАЙП Ніжньодніпровський трубопрокатний завод» та ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ», зокрема показник перебуває в межах 0,82-1,2 та 0,71-0,85 для двох підприємств відповідно.

Значення коефіцієнта загальної ліквідності для АТ «Нікопольський завод феросплавів» протягом 2016-2020 рр. є негативними, оскільки не є нормативними і становлять менше 1, зокрема в межах 0,73-0,87. У 2020 році цей показник для данього підприємства дорівнює 0,80, тобто на кожен гривню поточних зобов'язань припадає 0,80 грн. оборотних коштів.

Для двох інших підприємств ситуація є неоднозначною. На початку досліджуваного періоду коефіцієнт загальної ліквідності для ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод» становив 1,09, а для ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ» - 1,11. Проте коли вже у 2020 році здатність «ІНТЕРПАЙП» відповідати за поточними зобов'язаннями за допомогою оборотних активів збільшилася до 1,35, для «АЗОВСТАЛЬ» вона знизилася до 0,88.

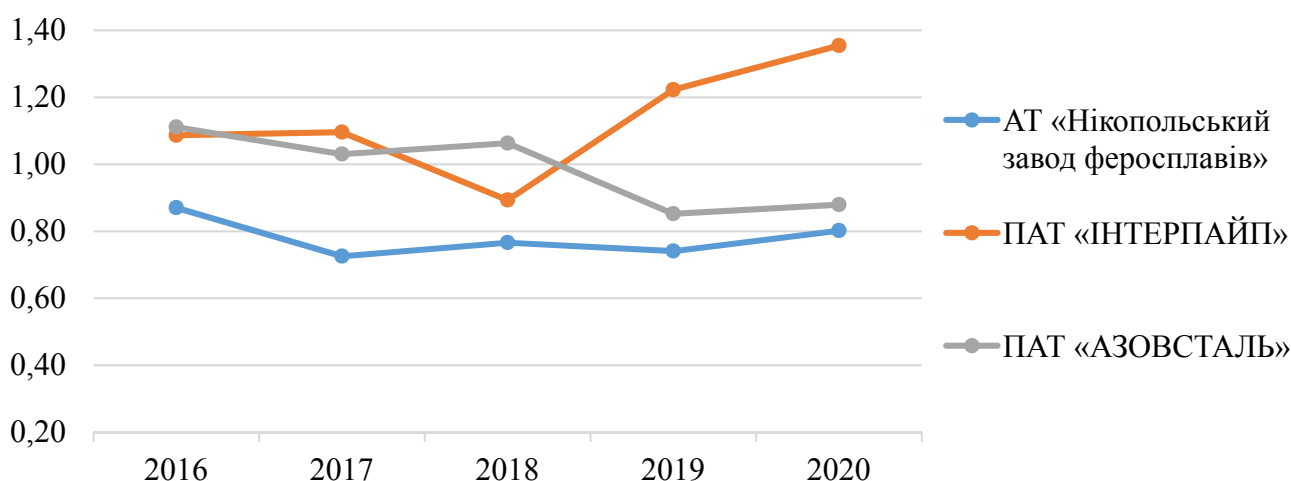

Рис. 2.14. Динаміка коефіцієнта загальної ліквідності АТ «Нікопольський завод феросплавів», ПАТ «ІНТЕРПАЙП» та ПАТ «АЗОВСТАЛЬ» протягом 2016-2020 рр.

Джерело: складено автором на основі [Додаток А].

Як видно з табл. 2.32, ефективність управління АТ «Нікопольський завод феросплавів» своїми основними засобами зростала лише протягом 2016-2018 рр., а до кінця 2020 року знизилася на 35,4% у порівнянні з 2018 роком. У 2018 році було вироблено продукції та надано послуг на суму 2,71 грн. на кожен використований гривню основних засобів, а у 2020 році показник зменшився до 1,75 грн. Рівень забезпеченості підприємства основними засобами до кінця 2020 року, навпаки, зріс від 0,37 у 2018 році до 0,57 у 2020 році.

Така тенденція двох показників, як правило, є негативною, оскільки свідчить про неоптимальну структуру основних засобів, тобто виробничі потужності підприємства використовуються нерационально. Для підвищення ефективності підприємству доцільно збільшувати обсяг виробництва продукції за рахунок більш інтенсивного використання основних засобів.

Таблиця 2.32

Динаміка показників ефективності використання основних засобів
АТ «Нікопольський завод феросплавів» за 2016-2020 рр.

Показники	Роки					Темп росту, %			
	2016	2017	2018	2019	2020	2017-2016	2018-2017	2019-2018	2020-2019
Фондовіддача	1,49	2,46	2,71	2,28	1,75	65,6	9,8	-15,7	-23,3
Фондомісткість	0,67	0,41	0,37	0,44	0,57	-39,6	-9,0	18,6	30,3
Фондообзроєність, млн. грн.	1299	1293	1217	1217	1241	-0,4	-5,9	0,0	2,0
Рентабельність основних засобів за валовим прибутком, %	3,8	72,8	16,6	15,8	29,1	1816,1	-77,1	-5,3	84,8
Рентабельність основних засобів за операційним прибутком, %	8,7	46,1	7,5	-8,8	9,2	429,2	-83,8	-217,4	204,6
Рентабельність основних засобів за чистим прибутком, %	-9,7	34,8	4,0	-8,2	6,4	-460,4	-88,5	-303,6	178,0

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток В-III].

Однак, величина основних засобів на одного працівника АТ «Нікопольський завод феросплавів» у 2020 році зросла на 24 млн. грн. (2%) і тепер становить 1241 млн. грн., якщо порівнювати з попереднім роком, коли рівень технічної оснащеності становив 1217 млн. грн., що свідчить про можливість зростання продуктивності праці.

На кінець досліджуваного періоду рентабельність основних засобів зросла за всіма показниками. Зокрема, рентабельність основних засобів за валовим прибутком зросла до 29,1 (на 84,8% більше, ніж у 2019 році), за операційним прибутком – до 9,2% (на 204,6%), а за чистим прибутком – до 6,4% (на 178%). Проте, значення показників все таки є значно меншими, якщо порівнювати їх з 2017 роком, коли рентабельність основних засобів за валовим

прибутком становила 72,8%, за операційним прибутком – 46,1%, а за чистим прибутком – 34,8%.

Ефективність управління ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод» основними засобами у 2020 році, згідно даних табл. 2.33, також знизилася – до 2,54 (на 43,3% менше, ніж у 2019 році), а рівень забезпеченості підприємства основними засобами зріс – до 0,39 (на 76,5% більше), що знову ж таки показує негативну тенденцію і свідчить про нерациональну структуру основних засобів на підприємстві.

Фондоозброєність навпаки показала хорошу динаміку протягом останніх двох років досліджуваного періоду і у 2020 році величина основних засобів на одного працівника становила 853 млн. грн., що на 23,5% більше за попередній рік, тобто відбулося зростання продуктивності праці.

Таблиця 2.33

Динаміка показників ефективності використання основних засобів
ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний
завод» за 2016-2020 рр.

Показники	Роки					Темп росту, %			
	2016	2017	2018	2019	2020	2017-2016	2018-2017	2019-2018	2020-2019
Фондовіддача	1,76	3,48	4,53	4,49	2,54	97,1	30,2	-0,9	-43,3
Фондомісткість	0,57	0,29	0,22	0,22	0,39	-49,3	-23,2	0,9	76,5
Фондоозброєність, млн. грн.	621	637	619	691	853	2,5	-2,7	11,5	23,5
Рентабельність основних засобів за валовим прибутком, %	26,6	78,4	108,4	154,6	71,5	195,1	38,2	42,6	-53,7
Рентабельність основних засобів за операційним прибутком, %	-27,3	28,9	63,6	112,7	60,1	-206,0	120,0	77,1	-46,7
Рентабельність основних засобів за чистим прибутком, %	-39,7	10,5	34,0	109,2	0,6	-126,3	225,1	221,3	-99,4

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток В-III].

Рентабельність основних засобів ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод» на кінець 2020 року значно знизилася. Так, рентабельність основних засобів за валовим прибутком

зменшилася до 71,5% (на 53,7% більше, ніж у 2019 році), за операційним прибутком – до 60,1% (на 46,7%), а за чистим прибутком – до 0,6% (на 99,4%).

Така ж тенденція показників ефективності використання основних засобів як у АТ «Нікопольський завод феросплавів» спостерігається у «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ» (табл. 2.34). Ефективність управління основними засобами у 2020 році знизилася до 1,79 (на 18,6% менше за попередній рік), а рівень забезпеченості підприємства основними засобами зросла до 0,56 (на 22,8% більше), що свідчить про нераціональне використання виробничих потужностей.

Таблиця 2.34

Динаміка показників ефективності використання основних засобів
ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ» за 2016-2020 рр.

Показники	Роки					Темп росту, %			
	2016	2017	2018	2019	2020	2017-2016	2018-2017	2019-2018	2020-2019
Фондовіддача	1,20	2,49	3,16	2,19	1,79	108,0	26,8	-30,5	-18,6
Фондомісткість	0,84	0,40	0,32	0,46	0,56	-51,9	-21,1	43,9	22,8
Фондообзроєність, млн. грн.	2484	2753	2572	2525	2759	10,8	-6,6	-1,8	9,3
Рентабельність основних засобів за валовим прибутком, %	6,6	10,4	27,9	-25,5	13,9	57,1	167,7	-191,1	154,6
Рентабельність основних засобів за операційним прибутком, %	2,6	0,6	17,7	-25,7	2,6	-75,4	2700,4	-244,9	110,2
Рентабельність основних засобів за чистим прибутком, %	2,0	-0,5	13,8	-21,7	1,5	-123,1	-3009,2	-257,9	106,8

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток В-III].

Продуктивність праці на підприємстві у 2020 році зросла і величина основних засобів на одного працівника становить 2759 млн. грн, що на 187 млн. грн. (9,3%) більше за 2019 рік, а також зросла рентабельність основних засобів як за валовим, операційним, так і за чистим прибутком. ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ» від кожної гривні вартості основних засобів на кінець досліджуваного періоду отримало по 13,9 грн. валового

прибутку (на 154,6% більше, ніж у 2019 році), по 2,6 грн. операційного прибутку (на 110,2% більше) та по 1,5 грн. чистого прибутку (на 106,8% більше).

Тривалість обороту оборотних активів АТ «Нікопольський завод феросплавів» за 2016-2020 рр. зросла – від 195 днів у 2016 році до 319 днів у 2020 році (табл. 2.35). Так, на кінець досліджуваного періоду величина оборотних коштів на 1 грн. продукції, що реалізується, становить 0,89 грн., що на 52% більше за попередній рік. Проте, величина чистого доходу на кожну гривню оборотних активів знизилася до 1,13 грн., що, наприклад, на 52,9% менше, ніж у 2017 році, коли значення показника за весь досліджуваний період було найвищим. Крім того, у 2020 році спостерігається залучення оборотних коштів на суму 3793 млн. грн. – на 73,6% більше, ніж у 2019 році.

Таблиця 2.35

Динаміка показників ефективності використання оборотних активів
АТ «Нікопольський завод феросплавів» за 2016-2020 рр.

Показники	Роки					Темп росту, %			
	2016	2017	2018	2019	2020	2017-2016	2018-2017	2019-2018	2020-2019
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	1,84	2,40	2,23	1,72	1,13	29,9	-7,0	-23,0	-34,2
Тривалість обороту оборотних активів, днів	195	150	162	210	319	-23,0	7,6	29,8	52,0
Коефіцієнт закріплення оборотних активів	0,54	0,42	0,45	0,58	0,89	-23,0	7,6	29,8	52,0
Рентабельність оборотних активів за валовим прибутком, %	4,7	70,8	13,7	11,8	18,8	1402,4	-80,7	-13,5	58,5
Рентабельність оборотних активів за операційним прибутком, %	10,8	44,9	6,1	-6,6	5,9	314,9	-86,3	-207,2	189,7
Рентабельність оборотних активів за чистим прибутком, %	-12,0	33,8	3,3	-6,1	4,1	-382,6	-90,2	-285,9	166,9
Сума залучення (вивільнення) грошових коштів, млн. грн.	-	-2354	620	2186	3793	-	-126,3	252,4	73,6

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток В-Ш].

Варто відмітити також суттєве зростання у 2020 році рентабельності оборотних активів АТ «Нікопольський завод феросплавів»: за валовим прибутком відбулося зростання до 18,8% (на 58,5% більше за попередній рік), за операційним – до 5,9% (на 189,7% більше) та чистим прибутком – до 4,1% (на 166,9% більше). Така зміна показників оцінюється позитивно, зважаючи на те, що у 2019 році рентабельність оборотних активів була взагалі збитковою. Проте все ж якщо порівнювати значення показників з 2017 роком, то рентабельність на кінець 2020 року значно знизилася.

Згідно даних табл. 2.36, тривалість обороту оборотних активів ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод» у 2020 році також зросла до 587 днів, а величина оборотних коштів на 1 грн. продукції, що реалізується, – до 1,63 грн., що на 52% більше за 2019 рік. Величина чистого доходу на кожен гривню оборотних активів навпаки знизилася до 0,61 грн. (на 32,6% менше, ніж у 2019 році). Крім того, у 2020 році спостерігається залучення оборотних коштів на суму 5032 млн. грн., що на 4122 млн. грн. (на 453,1%) більше за попередній рік.

Таблиця 2.36

Динаміка показників ефективності використання оборотних активів
ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний
завод» за 2016-2020 рр.

Показники	Роки					Темп росту, %			
	2016	2017	2018	2019	2020	2017-2016	2018-2017	2019-2018	2020-2019
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	0,62	0,98	0,96	0,91	0,61	57,5	-1,4	-5,7	-32,6
Тривалість обороту оборотних активів, днів	580	368	374	396	587	-36,5	1,4	6,0	48,3
Коефіцієнт закріплення оборотних активів	1,61	1,02	1,04	1,10	1,63	-36,5	1,4	6,0	48,3
Рентабельність оборотних активів за валовим прибутком, %	9,3	22,0	23,1	31,3	17,3	135,8	4,7	35,8	-44,9
Рентабельність оборотних активів за операційним прибутком, %	-9,6	8,1	13,5	22,8	14,5	-184,7	66,7	68,6	-36,5

Продовження табл. 2.36

Рентабельність оборотних активів за чистим прибутком, %	-14,0	2,9	7,2	22,1	0,1	-121,0	146,3	206,0	-99,3
Сума залучення (вивільнення) грошових коштів, млн. грн.	-	-6129	197	910	5032	-	-103,2	361,6	453,1

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток В-Ш].

Рентабельність оборотних активів ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод» у 2020 році значно знизилася. Зокрема, рентабельність оборотних активів за валовим прибутком знизилася від 31,3% у 2019 році до 17,3% у 2020 році, за операційним прибутком – від 22,8% до 14,5% та за чистим прибутком – від 22,1% до 0,1% відповідно.

У ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ» тривалість обороту оборотного капіталу, на відміну від двох попередніх досліджуваних підприємств, на кінець 2020 року знизилася до 290 днів, а величина оборотних коштів на 1 грн. продукції, що реалізується, – до 0,81 грн., що на 11,1% менше, ніж у 2019 році (табл. 2.37). Однак величина чистого доходу на кожну гривню оборотних активів навпаки зросла до 1,24 грн. (на 12,5% більше, ніж у 2019 році).

Таблиця 2.37

Динаміка показників ефективності використання оборотних активів ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ» за 2016-2020 рр.

Показники	Роки					Темп росту, %			
	2016	2017	2018	2019	2020	2017-2016	2018-2017	2019-2018	2020-2019
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	1,38	1,81	1,50	1,10	1,24	30,8	-17,1	-26,5	12,5
Тривалість обороту оборотних активів, днів	260	199	240	326	290	-23,6	20,7	36,0	-11,1
Коефіцієнт закріплення оборотних активів	0,72	0,55	0,67	0,91	0,81	-23,6	20,7	36,0	-11,1
Рентабельність оборотних активів за валовим прибутком, %	7,7	7,6	13,3	-12,8	9,7	-1,2	75,0	-196,4	-175,4

Продовження табл. 2.37

Рентабельність оборотних активів за операційним прибутком, %	3,0	0,5	8,4	-12,9	1,8	-84,5	1730,4	-253,3	-114,1
Рентабельність оборотних активів за чистим прибутком, %	2,4	-0,3	6,5	-10,9	1,0	-114,5	-2001,5	-267,0	-109,5
Сума залучення (вивільнення) грошових коштів, млн. грн.	-	-11736	9358	13743	-5092	-	-179,7	46,9	-137,1

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток В-Ш].

У 2020 році, як і у 2017 році, спостерігається вивільнення оборотних коштів підприємством на суму 5092 млн. грн. (11736 млн. грн. у 2017 році), а у 2018-2019 рр. навпаки відбувалося їх залучення – на суму 9358 млн. грн. у 2018 році та 13743 млн. грн. у 2019 році.

Рентабельність оборотного капіталу ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ» на кінець досліджуваного періоду зростає за всіма видами прибутку, а у 2019 році спостерігалася збиткова рентабельність. Так, рентабельність оборотних активів за валовим прибутком у 2020 році зростає до 9,7%, за операційним прибутком – до 1,8%, а за чистим прибутком – до 1%. Хоча таке зростання рентабельності й характеризується позитивною тенденцією, все ж значення показників є досить малими.

Згідно наведених даних табл. 2.38, сума власного капіталу АТ «Нікопольський завод феросплавів», який припадає на кожну гривню зобов'язань зростала лише протягом 2016-2018 рр. – від 0,06 грн. у 2016 році до 0,27 грн. у 2018 році. Потім ця сума зменшилася до 0,21 грн. у 2020 році, що на 12% менше за попередній рік.

Протягом 2016-2020 рр. значно зріс коефіцієнт мобільності капіталу і на кінець 2020 року на кожну гривню використаних необоротних активів припадає 3,83 грн. оборотних активів. Натомість оборотність запасів знизилася до кінця досліджуваного періоду, оскільки у 2016 році оборотні активи здійснювали 7 повних оборотів за рік, а у 2020 році – всього лише 3 обороти.

Таблиця 2.38

Динаміка показників ефективності використання ресурсів
АТ «Нікопольський завод феросплавів» за 2016-2020 рр.

Показники	Роки					Темп росту, %			
	2016	2017	2018	2019	2020	2017-2016	2018-2017	2019-2018	2020-2019
Коефіцієнт фінансування	0,06	0,15	0,27	0,24	0,21	160,3	84,2	-9,8	-12,0
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	15,18	9,36	5,61	4,89	3,83	-38,4	-40,1	-12,8	-21,6
Коефіцієнт мобільності капіталу	0,78	1,00	1,15	1,26	1,49	27,6	15,3	9,7	18,3
Коефіцієнт оборотності оборотного капіталу	1,84	2,40	2,23	1,72	1,13	29,9	-7,0	-23,0	-34,2
Коефіцієнт оборотності капіталу (ресурсовіддача)	0,81	1,20	1,19	1,0	0,7	47,8	-0,4	-19,7	-29,4
Коефіцієнт оборотності запасів	6,99	6,13	7,69	5,0	3,2	-12,3	25,5	-34,5	-36,5
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги	5,62	6,16	4,12	3,45	2,20	9,6	-33,2	-16,3	-36,2
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги	4,02	3,56	6,42	7,87	7,08	-11,6	80,5	22,5	-10,0

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток В-Ш].

Також з табл. 2.38 видно, що знизилася оборотність дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги: з неповних 6 оборотів за рік у 2016 році до 2 оборотів у 2020 році. Іншою є ситуація з кредиторською заборгованістю, тому що їх оборотність збільшилася на 76% у 2020 році, порівняно з 2016 роком – до 7 оборотів за рік.

На рис. 2.15 представлена динаміка оборотності капіталу, запасів, дебіторської та кредиторської заборгованості за продукцію, товари, роботи і послуги. І як бачимо, тривалість обороту майже всіх ресурсів, за виключенням кредиторської заборгованості, на кінець 2020 року зросла. Зокрема, значно зросла тривалість обороту капіталу від 301 дня у 2017 році до 533 днів у 2020 році.

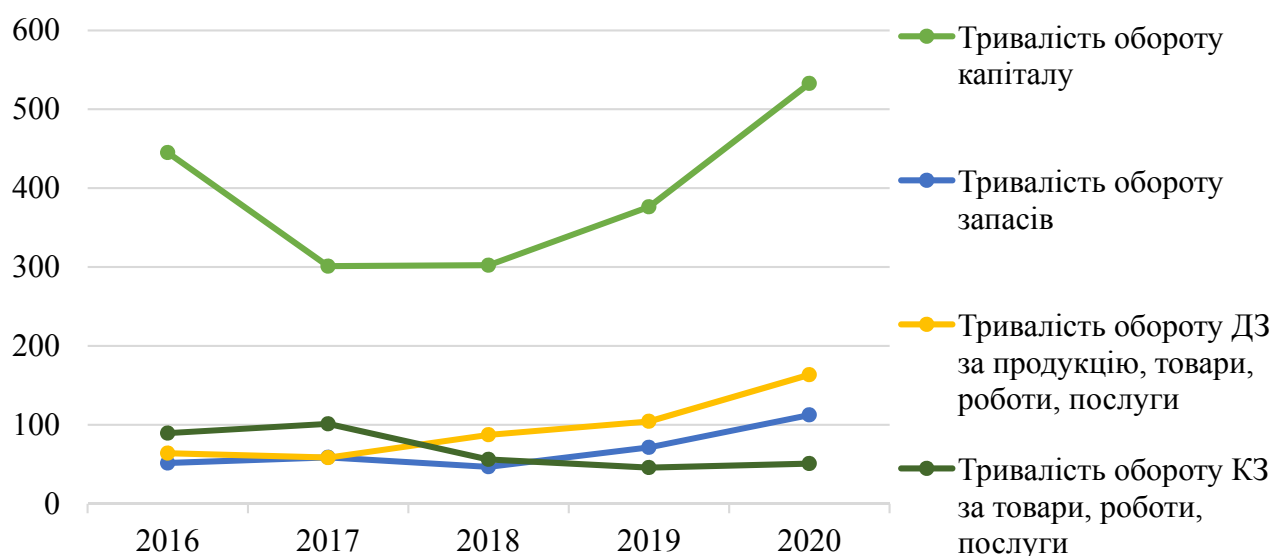

Рис. 2.15. Динаміка показників ефективності використання ресурсів АТ «Нікопольський завод феросплавів» за 2016-2020 рр., дні

Джерело: складено автором на основі [Додаток В-Ш].

Тривалість запасів порівняно з початком досліджуваного періоду зроста майже в 2 рази (на 117,3%), а дебіторської заборгованості – майже в 3 рази (156,2%), що оцінюється позитивно.

Тривалість кредиторської заборгованості за продукцію, товари, роботи і послуги у 2020 році зменшилася порівняно з 2016 роком, проте якщо порівнювати з 2019 роком, то відбулося її збільшення на 11,1%.

Згідно даних табл. 2.39, сума власного капіталу ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод», який припадає на кожен гривню зобов'язань, протягом всього досліджуваного періоду зростала від 0,10 грн. у 2016 році до 0,31 грн. у 2020 році.

А коефіцієнт оборотності власного капіталу показує, що сума товарів та послуг, які були продані на кожен гривню залучених від власників коштів, значно зменшилася від 16,57 грн. у 2017 році до 2,03 грн. у 2020 році.

На кінець 2020 року кількість оборотів запасів за рік значно зменшилася на 40,1% і становить 4 обороти, дебіторської заборгованості – на 31,6% і становить 1 неповний оборот, та кредиторської заборгованості – на 8,6% і становить 7 неповних оборотів.

Таблиця 2.39

Динаміка показників ефективності використання ресурсів ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод» за 2016-2020 рр.

Показники	Роки					Темп росту, %			
	2016	2017	2018	2019	2020	2017-2016	2018-2017	2019-2018	2020-2019
Коефіцієнт фінансування	0,10	0,05	0,06	0,17	0,31	-53,7	21,7	200,2	83,8
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	4,85	16,57	14,42	5,05	2,03	241,9	-13,0	-65,0	-59,9
Коефіцієнт мобільності капіталу	2,49	3,08	4,10	4,23	3,71	23,8	32,8	3,4	-12,3
Коефіцієнт оборотності оборотного капіталу	0,62	0,98	0,96	0,91	0,61	57,5	-1,4	-5,7	-32,6
Коефіцієнт оборотності капіталу (ресурсовіддача)	0,44	0,74	0,77	0,7	0,5	66,6	5,0	-5,0	-34,3
Коефіцієнт оборотності запасів	6,96	9,15	8,21	6,8	4,1	31,4	-10,2	-17,5	-40,1
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги	0,95	1,36	1,24	1,14	0,78	43,3	-9,1	-7,5	-31,6
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги	9,42	12,41	7,59	7,14	6,53	31,7	-38,8	-5,9	-8,6

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток В-III].

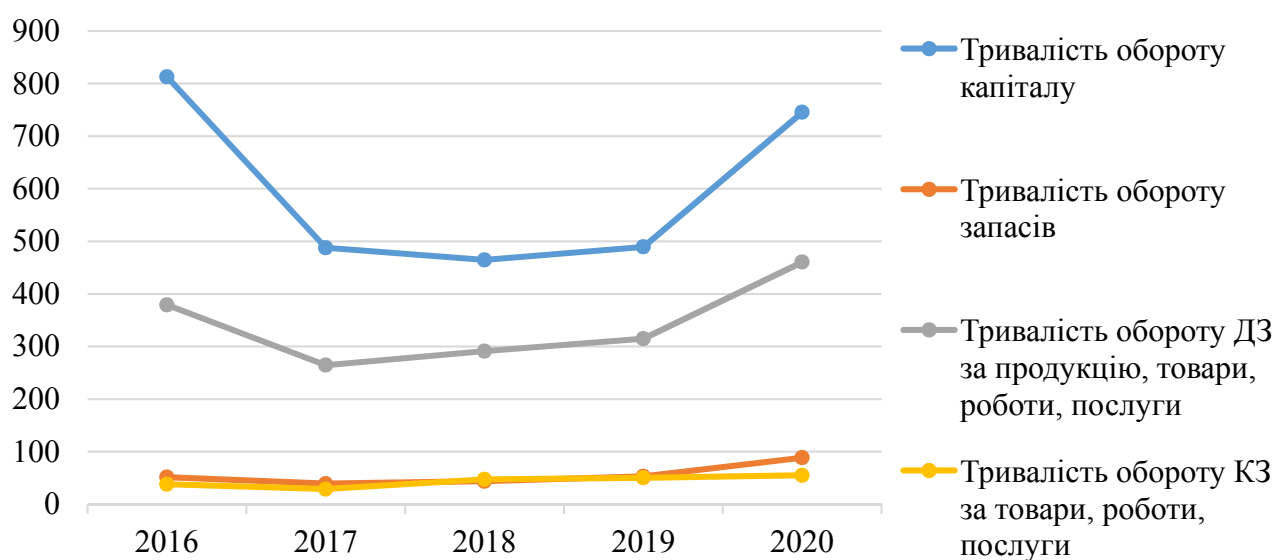

Рис. 2.16. Динаміка показників ефективності використання ресурсів ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод» за 2016-2020 рр., дні

Джерело: складено автором на основі [Додаток В-III].

Динаміка показників ефективності використання ресурсів ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод» за 2016-2020 рр., що характеризують тривалість оборотності ресурсів, мала нестабільну тенденцію, проте вже у 2020 році всі показники зросли (рис. 2.16). Зокрема, тривалість обороту капіталу зросла на 52,3% до 745 днів, що, в свою чергу, оцінюється негативно. Тривалість обороту запасів зросла на 67% до 89 днів.

Позитивно слід оцінити зростання швидкості розрахунків дебіторів за продукцію, товари, роботи, послуги від 291 днів у 2018 до 461 дня у 2020 році, а також прискорення розрахунків із кредиторами за товари, роботи, послуги у 2020 році до 55 днів, що на 9,4%, порівняно з 2019 роком, коли повний оборот таких розрахунків здійснювався протягом 55 днів.

Сума власного капіталу ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ», який припадає на кожну гривню зобов'язань протягом 2016-2020 зменшувалася і на кінець 2020 року становила вже 0,45 грн. (табл. 2.40). Варто також зазначити, що позитивно оцінюється зростання коефіцієнта оборотності капіталу: від 0,62 грн. товарів і послуг на кожну гривню використаних активів у 2016 році до 0,7 грн.

Зростала також й кількість оборотів, які здійснили запаси та кредиторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги за рік протягом 2016-2020 рр. Зокрема, запаси у 2020 році здійснили 9 неповних оборотів, що на 66,6% більше, ніж у 2016 році, а кредиторська заборгованість – 3 неповних обороти, що на 40,3% більше.

Таблиця 2.40

Динаміка показників ефективності використання ресурсів ПАТ
«Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ» за 2016-2020 рр.

Показники	Роки					Темп росту, %			
	2016	2017	2018	2019	2020	2017-2016	2018-2017	2019-2018	2020-2019
Коефіцієнт фінансування	1,00	0,67	0,50	0,46	0,45	-32,8	-26,0	-8,3	-1,4
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	1,24	2,52	2,91	2,16	2,18	102,8	15,4	-25,8	1,1

Продовження табл. 2.40

Коефіцієнт мобільності капіталу	0,82	1,27	1,81	1,59	1,20	55,8	42,7	-12,5	-24,2
Коефіцієнт оборотності оборотного капіталу	1,38	1,81	1,50	1,10	1,24	30,8	-17,1	-26,5	12,5
Коефіцієнт оборотності капіталу (ресурсовіддача)	0,62	1,01	0,97	0,7	0,7	63,0	-4,6	-30,0	0,1
Коефіцієнт оборотності запасів	5,14	7,17	6,73	7,6	8,5	39,5	-6,2	12,7	12,5
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги	2,25	2,75	2,12	1,53	1,78	22,2	-22,9	-27,6	16,0
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги	1,81	2,31	1,74	1,39	2,54	27,5	-24,5	-20,2	82,6

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток В-III].

Кількість оборотів дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи і послуги навпаки зменшилася і у 2020 році становила 2 неповних обороти, що на 16% менше за попередній рік. Тривалість обороту такої заборгованості також зменшилася до 203 днів, що на 33 дні (або на 13,8%) менше, ніж у 2019 році (рис. 2.17). Негативно слід оцінити зменшення тривалості обороту капіталу та запасів протягом всього досліджуваного періоду: до 531 днів та 42 дні відповідно.

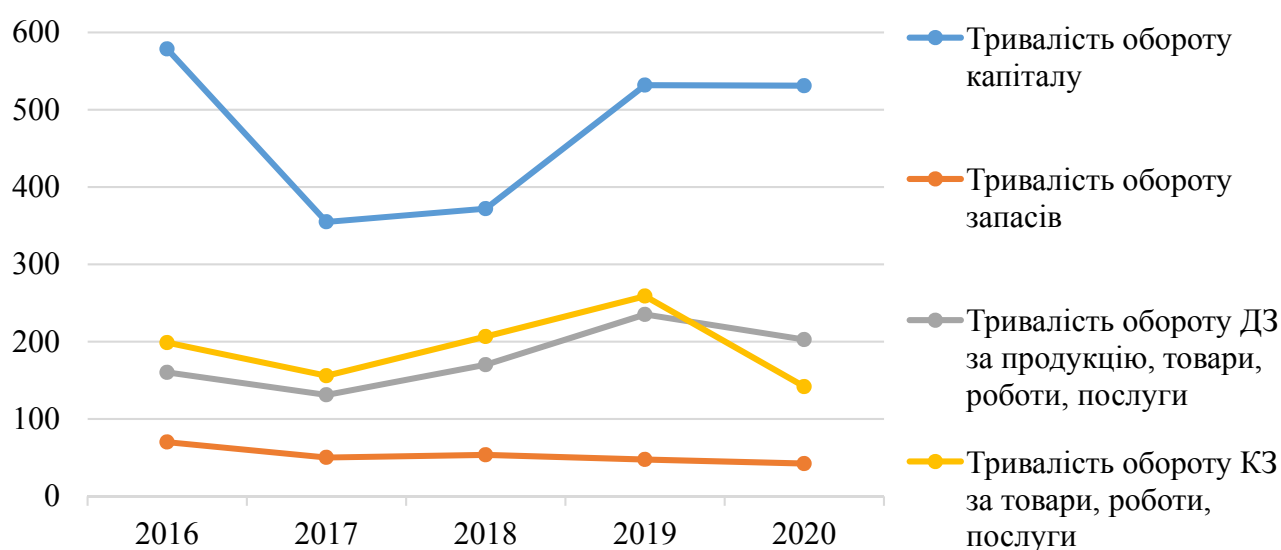

Рис. 2.17. Динаміка показників ефективності використання ресурсів ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ» за 2016-2020 рр., дні

Джерело: складено автором на основі [Додаток В-III].

Як видно з рис. 2.18, операційний цикл як АТ «Нікопольський завод феросплавів», так і ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод» на кінець досліджуваного періоду зріс за рахунок зростання тривалості обороту запасів та дебіторської заборгованості – до 276 та 549 днів відповідно. Операційний цикл ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ» навпаки зменшився до 245 днів, що на 13,4% менше, ніж у 2019 році.

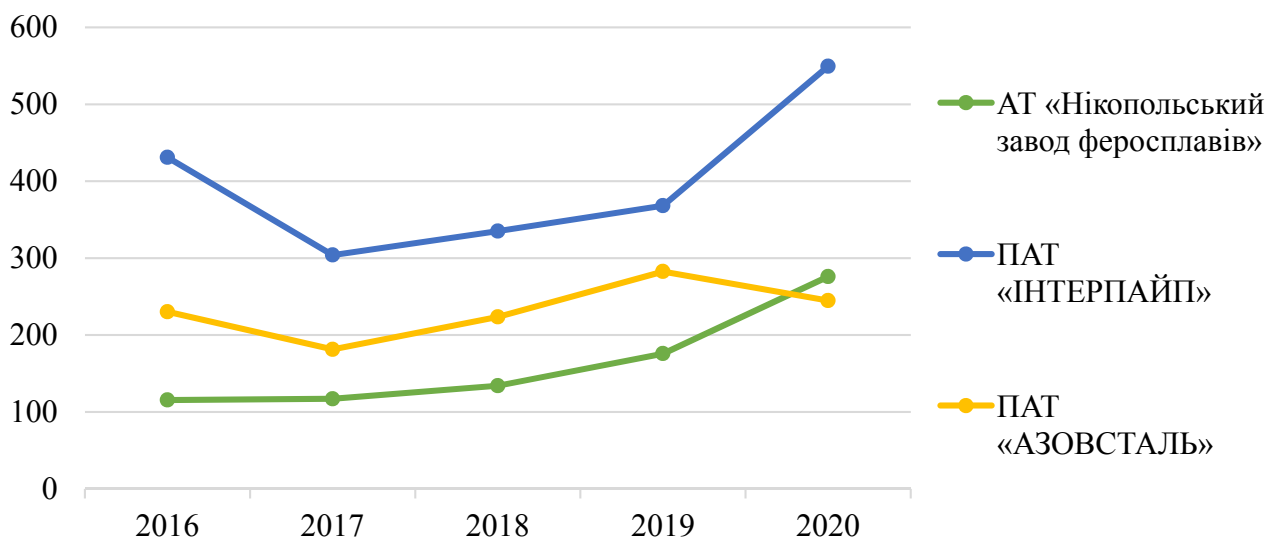

Рис. 2.18. Динаміка тривалості операційного циклу досліджуваних підприємств за 2016-2020 рр, дні
Джерело: складено автором на основі [Додаток В-Ш].

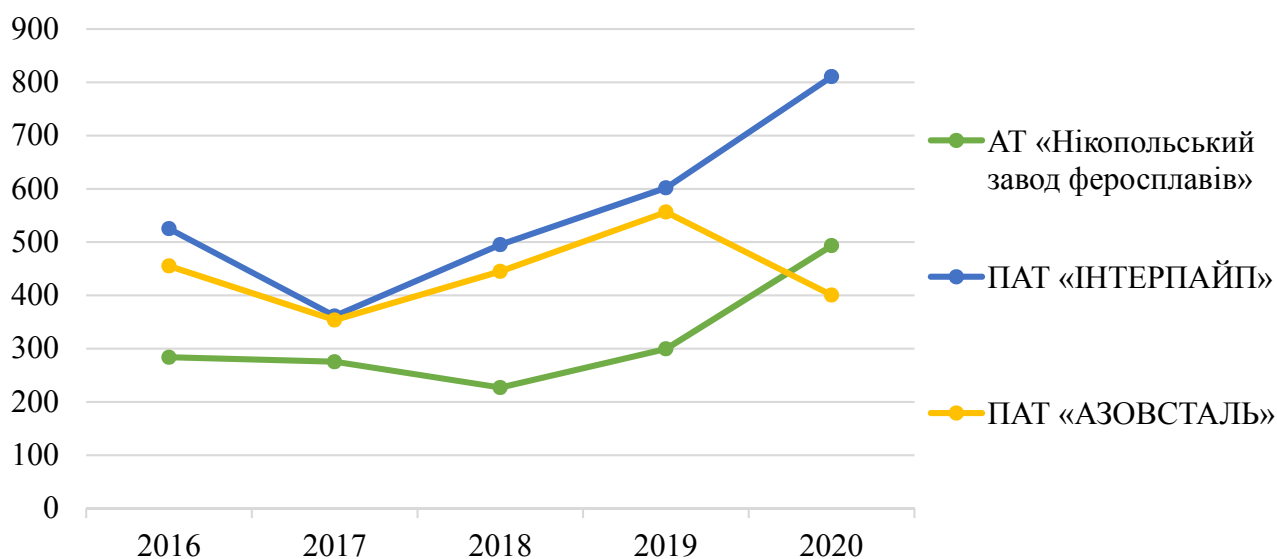

Рис. 2.19. Динаміка тривалості фінансового циклу досліджуваних підприємств за 2016-2020 рр., дні
Джерело: розраховано автором на основі [Додаток В-Ш].

Та ж ситуація відбулася і з фінансовим циклом підприємств (рис. 2.19). Фінансовий цикл АТ «Нікопольський завод феросплавів» у 2020 році зріс до 494 дні (на 64,6% більше, ніж у 2019 році), ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод» – до 811 днів (на 34,7%), а фінансовий цикл ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ» зменшився до 401 дня (на 28%).

Згідно даних табл. 2.41, збільшення валового прибутку АТ «Нікопольський завод феросплавів» на кінець 2020 року зумовило зростання валової рентабельності продукції та рентабельності продукції за собівартістю її реалізації. Зокрема, сума валового прибутку зменшилася від 2,6 грн. у 2016 році до 16,6 грн. у 2020 році в розрахунку на 1 грн. чистого доходу, а також від 2,6 грн. у 2016 році до 19,9 грн. у 2020 році в розрахунку на 1 грн. собівартості.

Таблиця 2.41

Динаміка показників рентабельності АТ «Нікопольський завод феросплавів» за 2016-2020 рр.

Показники	Роки					Темп росту, %			
	2016	2017	2018	2019	2020	2017-2016	2018-2017	2019-2018	2020-2019
Валова рентабельність продукції, %	2,6	29,5	6,1	6,9	16,6	1056,8	-79,2	12,3	140,9
Операційна рентабельність продукції, %	5,9	18,7	2,8	-3,8	5,2	219,5	-85,3	-239,2	-236,3
Чиста рентабельність продажів, %	-6,5	14,1	1,5	-3,6	3,6	-317,6	-89,5	-341,4	-201,7
Рентабельність продукції за собівартістю її реалізації, %	2,6	41,9	6,6	7,4	19,9	1499,9	-84,4	13,2	168,9
Операційна рентабельність активів, %	4,7	22,4	3,3	-3,7	3,5	372,4	-85,3	-211,8	-196,3
Чиста рентабельність активів, %	-5,2	16,9	1,8	-3,4	2,5	-421,7	-89,5	-293,9	-171,8
Рентабельність основних засобів, %	-9,7	34,8	4,0	-8,2	6,4	-460,4	-88,5	-303,6	-178,0
Рентабельність оборотних активів, %	-12,0	33,8	3,3	-6,1	4,1	-382,6	-90,2	-285,9	-166,9
Чиста рентабельність власного капіталу, %	-98,5	132,1	8,3	-17,5	14,0	-234,1	-93,7	-310,4	-179,7

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток В-Ш].

В цілому, протягом досліджуваного періоду всі показники рентабельності мали нестабільну тенденцію (табл. 2.41). Зокрема, сума операційного прибутку зменшилася від 18,7 грн. у 2017 році до операційного збитку у сумі 3,8 грн. у 2019 році в розрахунку на 1 грн. чистого доходу, проте вже у 2020 році операційна рентабельність продукції зросла до 5,2%. Також сума операційного прибутку зменшилася від 4,7 грн. у 2017 році до збитку в 3,7 грн. 2019 році в розрахунку на 1 грн. активів, а у 2020 році відбулося вже зростання рентабельності активів до 3,5%.

При цьому чиста рентабельність продажів, активів та власного капіталу також у 2019 році була збитковою, а у 2020 році відбувалося її зростання. Зокрема, рентабельність продажів зросла до 3,6%, активів – до 3,5%, а власного капіталу – до 14%.

Дещо вищою у 2020 році є валова та операційна рентабельність продукції ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод», порівняно з попереднім досліджуваним підприємством (табл. 2.42). Так, валова рентабельність продукції становить 28,2%, а операційна – 23,6%. Рентабельність продукції за собівартістю її реалізації становить у 2020 році 39,2%, що на 9,2% менше, ніж у 2019 році. Проте якщо аналізувати інші показники рентабельності, то можна зробити висновок, що діяльність підприємства на кінець 2020 року не була рентабельною.

Таблиця 2.42

Динаміка показників рентабельності ПАТ «ІНТЕРПАЙП
Нижньодніпровський трубопрокатний завод» за 2016-2020 рр.

Показники	Роки					Темп росту, %			
	2016	2017	2018	2019	2020	2017-2016	2018-2017	2019-2018	2020-2019
Валова рентабельність продукції, %	15,1	22,5	23,9	34,5	28,2	50	6	44	-18
Операційна рентабельність продукції, %	-15,5	8,3	14,1	25,1	23,6	-153,8	69,0	78,7	-5,9
Чиста рентабельність продажів, %	-22,5	3,0	7,5	24,4	0,2	-113,4	149,8	224,3	-99,0

Продовження табл. 2.42

Рентабельність продукції за собівартістю її реалізації, %	17,7	29,1	34,2	48,4	39,2	64,3	17,4	41,7	-19,1
Операційна рентабельність активів, %	-6,8	6,1	10,9	18,5	11,4	-189,7	77,4	69,7	-38,2
Чиста рентабельність активів, %	-10,0	2,2	5,8	17,9	0,1	-122,3	162,2	208,0	-99,3
Рентабельність основних засобів, %	-39,7	10,5	34,0	109,2	0,6	-126,3	225,1	221,3	-99,4
Рентабельність оборотних активів, %	-14,0	2,9	7,2	22,1	0,1	-121,0	146,3	206,0	-99,3
Чиста рентабельність власного капіталу, %	-109,0	49,8	108,3	123,0	0,5	-145,7	117,4	13,6	-99,6

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток В-III].

Як видно з табл. 2.43, діяльність ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ» є найменш рентабельною у 2020 році, оскільки показники рентабельності коливаються в межах 1-8%.

У 2019 році діяльність підприємства характеризувалася збитковою рентабельністю, про що свідчать показники рентабельності. Зокрема, валова рентабельність становила -11,6%, чиста рентабельність продажів -9,9%, чиста рентабельність активів -6,7%, а чиста рентабельність власного капіталу -21,4%.

Таблиця 2.43

Динаміка показників рентабельності ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ» за 2016-2020 рр.

Показники	Роки					Темп росту, %			
	2016	2017	2018	2019	2020	2017-2016	2018-2017	2019-2018	2020-2019
Валова рентабельність продукції, %	5,5	4,2	8,8	-11,6	7,8	-24	111	-231	-167
Операційна рентабельність продукції, %	2,1	0,3	5,6	-11,7	1,5	-88,2	2109,0	-308,5	-112,5
Чиста рентабельність продажів, %	1,7	-0,2	4,4	-9,9	0,8	-111,1	-2394,9	-327,2	-108,4
Рентабельність продукції за собівартістю її реалізації, %	5,9	4,4	11,3	-8,9	8,4	-25,6	159,4	-178,4	-194,8

Продовження табл. 2.43

Операційна рентабельність активів, %	1,3	0,3	5,4	-7,9	1,0	-80,7	2007,9	-245,9	-112,5
Чиста рентабельність активів, %	1,1	-0,2	4,2	-6,7	0,6	-118,1	-2289,9	-258,9	-108,4
Рентабельність основних засобів, %	2,0	-0,5	13,8	-21,7	1,5	-123,1	-3009,2	-257,9	-106,8
Рентабельність оборотних активів, %	2,4	-0,3	6,5	-10,9	1,0	-115	-2002	-267	-109
Чиста рентабельність власного капіталу, %	2,1	-0,5	12,7	-21,4	1,8	-123	-2749	-269	-109

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток В-Ш].

Загалом, здійснивши оцінку управління фінансовими ресурсами досліджуваних підприємств металургійної сфери, можна зробити висновок, що дані підприємства мають значні проблеми у веденні своєї господарської діяльності і потребують здійснення значних змін в управлінні, зокрема АТ «Нікопольський завод феросплавів» та ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ».

Так, дослідження показало, що станом на кінець 2020 року всі абсолютні показники фінансової стійкості цих двох підприємств вказували на їх кризовий фінансовий стан, оскільки основних джерел формування запасів не вистачало. Також нестабільну та негативну тенденцію показали більшість відносних показників фінансової стійкості за 2016-2020 рр., які при цьому не перебували в межах норми.

Однак, в ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод» спостерігалася нормальна фінансова стійкість – підприємство успішно залучало власні і довгострокові позикові кошти для формування запасів. І лише половина відносних показників фінансової стійкості не перебували в межах норми протягом 2016-2020 рр. в цього підприємства.

Показники платіжного надлишку або нестачі трьох досліджуваних підприємств показали, що жодне підприємство протягом 2016-2020 рр. не мало абсолютної ліквідності балансу, оскільки не виконуються всі необхідні нерівності - умови ліквідності. Зокрема, у всіх підприємствах не виконувалася ні перша, ні четверта умови, що свідчить про наявність на підприємствах великої

суми кредиторської заборгованості, для погашення якої у повній мірі не вистачало високоліквідних активів, а також не вистачало постійних пасивів у вигляді власного капіталу для фінансування активів, що швидко реалізуються.

Фінансовий цикл АТ «Нікопольський завод феросплавів» у 2020 році зріс до 494 дні (на 64,6% більше, ніж у 2019 році), ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод» – до 811 днів (на 34,7%), а фінансовий цикл ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ» зменшився до 401 дня (на 28%). Також варто зазначити, що, в цілому, діяльність усіх підприємств протягом досліджуваного періоду не була рентабельною.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПАТ «НІКОПОЛЬСЬКИЙ ЗАВОД ФЕРОСПЛАВІВ», ПАТ «ІНТЕРПАЙП НИЖНЬОДНІПРОВСЬКИЙ ТРУБОПРОКАТНИЙ ЗАВОД», ПАТ «МЕТАЛУРГІЙНИЙ КОМБІНАТ «АЗОВСТАЛЬ» ЗА 2016-2020 РР.

3.1. Оптимізація структури капіталу підприємств

Для нормального функціонування будь-якого підприємства необхідно вміти ефективно управляти його фінансовими ресурсами, зокрема структурою капіталу. На думку Линенко А. В. та Карягіної Д. О., на сьогоднішній день не існує єдиного методу оптимізації структури капіталу, який був би універсальним і за якого підприємство мало б змогу визначати оптимальне співвідношення між власним і позиковим капіталом [42, с. 49].

Щербань О. Д. метою управління структурою капіталу вважає мінімізацію тих витрат, які є необхідними для залучення всіх довгострокових джерел фінансування, тим самим забезпечуючи власникам капіталу максимальну ринкову оцінку вкладених ними коштів [77, с. 83].

Більш загальною метою оптимізації структури капіталу можна визначати, власне, вивчення та дослідження оптимального співвідношення між власним і позиковим капіталом, тобто формування на підприємстві такої структури капіталу, яка дає змогу досягнути «максимальну вартість підприємства на фінансовому ринку за мінімальної ціни капіталу» [77, с. 85].

Леонов С. В., Пігуль Н. Г. та Боярко І. М. оптимальною структурою капіталу визначають як «відношення використання власних і позикових засобів, при якому забезпечується найбільш ефективна пропорційність між коефіцієнтом фінансової рентабельності та коефіцієнтом фінансової стійкості підприємства, тобто максимізується його ринкова вартість» [41, с. 220].

Отже, основними завданнями для фінансових менеджерів, які хочуть оптимізувати структуру капіталу підприємства, є:

- пошук та формування правильної структури капіталу, яка змогла б забезпечити стабільний розвиток всього підприємства;
- забезпечення необхідного середовища, яке є важливим для того, щоб підприємство отримувало максимальний прибуток.

В попередньому розділі було визначено моделі фінансування активів АТ «Нікопольський завод феросплавів», ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод» та ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ» у 2020 році.

Зокрема, дослідження показало, що найоптимальнішу модель фінансування активів має лише ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод» – компромісну (помірну) модель, а два інших підприємства мають ірраціональну, або іншими словами кризову модель фінансування активів. Тому саме двом останнім підприємствам необхідно вдосконалювати систему заходів щодо оптимізації структури капіталу.

В додатку Б представлено розрахунки двадцяти варіантів оптимальної структури капіталу для досліджуваних підприємств за критерієм максимізації його фінансової рентабельності – ефекту фінансового левериджу, який показує норму збільшення рентабельності власного капіталу при збільшенні частки позикового капіталу.

Було введено наступні позначення показників:

ВК – сума власного капіталу, млн. грн.

ПК – можлива сума позикового капіталу, млн. грн

К – загальна сума капіталу, млн. грн

%ВК – частка власного капіталу, %

%ПК – частка позикового капіталу, %

Пр – прибуток (збиток) до оподаткування, млн. грн.

ФВ – фінансові витрати, млн. грн.

(Пр + ФВ) – прибуток (збиток) до оподаткування та сплати відсотків, млн. грн.

РА – економічна рентабельність активів, %

r – ставка за кредит, %

Д – диференціал

ПЩ – податковий щит

ПФЛ – плече фінансового леввериджу

ЕФЛ – ефект фінансового леввериджу

За основу було використано середню вартість та структуру капіталу підприємств у 2020 році. Зокрема, основними зафіксованими показниками для всіх варіантів є сума власного капіталу та економічна рентабельність активів.

Так, згідно табл. Б.1, за критерієм максимізації ефекту фінансового леввериджу оптимальною структурою капіталу для АТ «Нікопольський завод феросплавів» є варіант 16, при якому можлива частка власного капіталу у загальній сумі капіталу становить 25% (3269 млн. грн.), а позикового – 75% (9806 млн. грн.). Відхилення оптимальної структури капіталу від фактичної у 2020 році є незначним, оскільки фактично частки власного та позикового капіталу становлять 17,6% (3269 млн. грн.) та 82,4% (15267 млн. грн.) відповідно.

При оптимальному варіанті структури капіталу прибуток до оподаткування становить 545 млн. грн., що на 1,7% більше, ніж фактично у 2020 році, а ефект фінансового леввериджу – 11,07, що на 2,1% більше (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Порівняльна таблиця фактичних та оптимальних значень вихідних показників для розрахунку ЕФЛ АТ «Нікопольський завод феросплавів» у 2020 р.

Показник	2020 рік	Оптимальний варіант
Сума власного капіталу, млн. грн	3269	3269
Можлива сума позикового капіталу, млн. грн	15267	9806
Загальна сума капіталу, млн. грн	18536	13074
Частка власного капіталу, %	17,6	25,0
Частка позикового капіталу, %	82,4	75,0
Прибуток (збиток) до оподаткування, млн. грн.	536	545
Фінансові витрати, млн. грн.	53	-130
Прибуток (збиток) до оподаткування та сплати відсотків, млн. грн.	589	415
Економічна рентабельність активів, %	3,18	3,18
Ставка за кредит, %	0,35	-1,32
Диференціал	2,83	4,50

Продовження табл. 3.1

Податковий щит	0,82	0,82
Плече фінансового левириджу	4,67	3,00
ЕФЛ, %	10,84	11,07

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток В-Ш].

Найкращим рішенням для даного підприємства щодо управління фінансовими ресурсами є перехід від ірраціональної (кризової) до агресивної моделі фінансування активів. В цьому випадку фінансування всіх необоротних активів і незначного розміру постійної частини оборотних активів буде відбуватися за рахунок довгострокових пасивів, а змінна частина оборотних активів – за рахунок всіх поточних пасивів у вигляді поточних зобов'язань.

Для ефективного управління фінансовими ресурсами підприємству варто нарощувати власний капітал та зменшувати обсяги позикового капіталу. Збільшувати розміри власного капіталу підприємство може шляхом накопичення нерозподілених прибутків підприємства або шляхом залучення фінансових ресурсів від власників підприємства.

Більш того, для зміни моделі фінансування активів підприємству необхідно зменшити обсяги поточних зобов'язань та збільшити обсяги довгострокових зобов'язань так, щоб разом з власним капіталом мати змогу профінансувати постійну частину оборотних активів та всі необоротні активи.

Згідно табл. Б.2, оптимальною структурою капіталу для ПАТ «ІНТЕРПАЙП Ніжньодніпровський трубопрокатний завод» є варіант 12, при якому можлива частка власного капіталу у загальній сумі капіталу становить 45% (4677 млн. грн.), а позикового – 55% (9806 млн. грн.).

Таблиця 3.2

Порівняльна таблиця фактичних та оптимальних значень вихідних показників для розрахунку ЕФЛ ПАТ «ІНТЕРПАЙП Ніжньодніпровський трубопрокатний завод» у 2020 р.

Показник	2020 рік	Оптимальний варіант
Сума власного капіталу, млн. грн	4677	4677
Можлива сума позикового капіталу, млн. грн	14936	5716
Загальна сума капіталу, млн. грн	19612	10393
Частка власного капіталу, %	33,8	45,0
Частка позикового капіталу, %	74,7	55,0

Продовження табл. 3.2

Прибуток (збиток) до оподаткування, млн. грн.	63	231
Фінансові витрати, млн. грн.	575	107
Прибуток (збиток) до оподаткування та сплати відсотків, млн. грн.	638	338
Економічна рентабельність активів, %	3,25	3,25
Ставка за кредит, %	3,85	1,88
Диференціал	-0,60	1,38
Податковий щит	0,82	0,82
Плече фінансового левериджу	3,19	1,22
ЕФЛ, %	-1,56	1,38

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток В-Ш].

За варіанту 12 ефект фінансового левериджу набуває максимального значення – 1,38. Фактична структура капіталу підприємства в 2020 році становить: 33,8% власного капіталу та 74,7% позикового капіталу (табл. 3.2).

При цьому оптимальний прибуток до оподаткування буде становити 338 млн. грн., що майже вдвічі менше, ніж фактично у 2020 році, хоча й водночас зменшаться фінансові витрати на 81,4% до 107 млн. грн.

Оскільки модель фінансування активів даного підприємства є компромісною (помірною) і найбільш оптимальною, то змінювати її не потрібно. Навіть за умови зміни структури самого капіталу (на варіант 12) підприємство може залишити ту ж саму модель, оскільки так само необоротні активи, постійна частина оборотних активів та певна частина змінної частини оборотних активів будуть фінансуватися за рахунок довгострокових пасивів, а інша частина поточних змінних активів – за рахунок короткострокових зобов'язань. Таким чином, підприємство матиме змогу забезпечити собі достатній рівень ліквідності та фінансової стійкості.

Згідно табл. Б.3, у випадку третього досліджуваного підприємства – ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ» – оптимальним варіантом структури капіталу теж можливий 12, при якому вартість власного капіталу становить 23157 млн. грн. (45%), а позикового – 28303 млн. грн. (55%).

Як видно з табл. 3.3, фактична сума позикового капіталу в 2020 році становить 51424 млн. грн., що означає, що при оптимальному варіанті позиковий капітал за темпом росту знизиться на 45%.

Таблиця 3.3

Порівняльна таблиця фактичних та оптимальних значень вихідних показників для розрахунку ЕФЛ ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ» у 2020 р.

Показник	2020 рік	Оптимальний варіант
Сума власного капіталу, млн. грн	23157	23157
Можлива сума позикового капіталу, млн. грн	51424	28303
Загальна сума капіталу, млн. грн	74581	51460
Частка власного капіталу, %	31,0	45,0
Частка позикового капіталу, %	69,0	55,0
Прибуток (збиток) до оподаткування, млн. грн.	502	683
Фінансові витрати, млн. грн.	384	-71
Прибуток (збиток) до оподаткування та сплати відсотків, млн. грн.	886	612
Економічна рентабельність активів, %	1,19	1,19
Ставка за кредит, %	0,75	-0,25
Диференціал	0,44	1,44
Податковий щит	0,82	0,82
Плече фінансового левериджу	2,22	1,22
ЕФЛ, %	0,80	1,44

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток В-Ш].

Варіант 12 для даного підприємства передбачає зростання ефекту фінансового левериджу до 1,44, що на 80% більше за фактичне значення у 2020 році. Більш того, прибуток до оподаткування також зросте на 36,1% до 683 млн. грн.

Так як і у випадку з АТ «Нікопольський завод феросплавів», ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ» для ефективного управління фінансовими ресурсами необхідно перейти від ірраціональної (кризової) до агресивної моделі фінансування активів, тим самим нарощуючи власний капітал в загальній структурі. Крім цього, важливим рішенням буде зменшення обсягів поточних зобов'язань та збільшення обсягів довгострокових зобов'язань в структурі позикового капіталу.

Отже, аналіз можливих варіантів структури капіталу досліджуваних підприємств показав наступні оптимальні зміни, які доцільно здійснити їх фінансовим менеджерам:

➤ АТ «Нікопольський завод феросплавів»:

1. 17,6%ВК та 82,4%ПК → 25%ВК та 75%ПК;
2. ірраціональна модель → агресивна модель;

- ПАТ «ІНТЕРПАЙП Ніжньодніпровський трубопрокатний завод»:
 1. 33,8%ВК та 74,7%ПК → 45%ВК та 55%ПК;
 2. компромісна → компромісна;
- «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ»:
 1. 31%ВК та 69%ПК → 45%ВК та 55%ПК;
 2. ірраціональна модель → агресивна модель.

3.2. Оптимізація складу і структури оборотних активів підприємств

Ефективне управління фінансами підприємств займає досить вагоме значення в його господарській діяльності і вимагає правильну організацію роботи фінансових служб та менеджерів для того, щоб підприємство мало змогу формувати та використовувати фінансові ресурси на найкращих умовах з вигодою для свого бізнесу, а також здійснювати інвестування та операції на фінансовому ринку з метою отримання прибутку [49, с. 56]. Так, від стану та ефективності використання підприємством своїх активів, зокрема оборотних активів, безпосередньо залежить його фінансовий стан.

Кнейслер О. В., Квасовський О. Р. та Ніпіаліді О. Ю. розглядають управління фінансовими ресурсами як частину загальної фінансової стратегії підприємства, яка «полягає у розробці управлінських рішень щодо формування необхідного обсягу і складу активів, їх фінансування й оптимізації структури» [31, с. 158].

Так, необхідним процесом в фінансовому менеджменті є оптимізація складу і структури фінансових ресурсів (активів), який може проводитися за трьома етапами [31, с. 160]:

I етап: пошук оптимального співвідношення оборотних та необоротних активів підприємства, що використовуються в процесі операційної діяльності; при цьому важливу роль відіграє значення коефіцієнту мобільності активів підприємства (формула 3.1):

$$K_{\text{моб}} = \frac{OA}{HA}, \quad (3.1)$$

де $K_{\text{моб}}$ – коефіцієнт мобільності активів підприємства;

OA – обсяг оборотних активів (оборотного капіталу) підприємства;

HA – обсяг необоротних активів (основного капіталу) підприємства.

II етап: оптимізація структури необоротних активів за активною та пасивною частинами; в цьому випадку активною частиною є основні засоби, які безпосередньо використовуються у виробництві, а пасивною – які не використовуються, проте створюють необхідні умови для виробництва;

III етап: розрахунок оптимального співвідношення між основними видами оборотних активів – запасами, дебіторською заборгованістю та грошовими активами.

Динаміка структури фінансових ресурсів всіх підприємств, а також динаміка значень коефіцієнтів їх мобільності, показали хорошу тенденцію протягом 2016-2020 рр. (рис. 2.4-2.6, табл. 2.38-2.40).

Так, співвідношення оборотних та необоротних активів у 2020 році є оптимальними для всіх підприємств, як видно з табл. 3.4, якщо порівнювати з початком досліджуваного періоду, тому на даному етапі оптимізація цього співвідношення не потребується.

Таблиця 3.4

Динаміка структури активу та коефіцієнта мобільності активів досліджуваних підприємств за 2016-2020 рр.

Роки		Назва підприємства		
		АТ «Нікопольський завод феросплавів»	ПАТ «ІНТЕРПАЙП»	ПАТ «АЗОВСТАЛЬ»
2016	%HA	52,9	28,9	52,3
	%OA	47,1	71,1	47,7
	$K_{\text{моб}}$	0,8	2,5	0,8
2017	%HA	47,4	21,2	37,8
	%OA	52,6	78,8	62,2
	$K_{\text{моб}}$	1,0	3,1	1,3
2018	%HA	45,7	18,3	33,6
	%OA	54,3	81,7	66,4
	$K_{\text{моб}}$	1,1	4,1	1,8

Продовження табл. 3.4

2019	%НА	42,9	19,9	44,6
	%ОА	57,1	80,1	55,4
	К _{моб}	1,3	4,2	1,6
2020	%НА	37,7	22,7	46,2
	%ОА	62,3	77,3	53,8
	К _{моб}	1,5	3,7	1,2

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток В, Е, И, Л, Н, Р, Т, Ф, Ц].

У другому розділі також було досліджено склад і структуру оборотних активів підприємств (табл. 2.15, 2.18, 2.21), а також розраховано групу відносних показників ліквідності (рис. 2.12-2.14), які є необхідними при формуванні оптимальної структури оборотного капіталу.

Дехтяр Н. А., Дейнека О. В. та Голик Д. В. наголошують на тому, що критерієм ефективного управління оборотними активами підприємства є відповідність їх «складових елементів забезпеченню платоспроможності підприємства, що може бути здійснено на основі розрахунку групи показників ліквідності» [21, с. 291]. І, власне, підтримання значень коефіцієнтів платоспроможності на відповідному рівні є необхідною умовою для формування оптимальної структури оборотних активів.

Згідно даних рис. 2.12-2.14, склад та структура оборотних активів АТ «Нікопольський завод феросплавів», ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод» та ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ» у 2020 році не є оптимальними, оскільки представлені значення показників ліквідності не всі є нормативними.

Зокрема, значення коефіцієнта абсолютної ліквідності показали, що у 2020 році жодне підприємство не має достатньо грошей для того, щоб вчасно погасити всі свої фінансові зобов'язання термінового характеру. А значення коефіцієнта загальної ліквідності вказують на те, що лише у ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод» вистачає обсягів запасів, які повинні використовуватися у виробничому процесі.

Таким чином, організація оборотних активів підприємств вимагає удосконалення в частині їх оптимізації. Реалізація цього процесу, як уже

зазначалося, насамперед має бути спрямована на формування такого співвідношення складників оборотних активів, за якого підприємство здатне було б виконати як виробничу програму, так і фінансові зобов'язання.

Гросул В.А. та Филипенко О.М. в своєму дослідженні обґрунтували методичний підхід до визначення оптимальної структури та обсягу оборотних активів, виконавши ряд перетворень системи рівнянь, в якій за основу було взято формули для знаходження коефіцієнтів ліквідності та їх нормативні значення [18, с. 177]. Таким чином, структура оборотних активів має вигляд:

$$dЗ + dГК + dДЗ = 100\% , \quad (3.2)$$

де $dЗ$ – питома вага запасів у загальній сумі оборотних активів;

$dГК$ – питома вага грошових коштів та поточних фінансових інвестицій у загальній сумі оборотних активів;

$dДЗ$ – питома вага дебіторської заборгованості у загальній сумі оборотних активів.

Оскільки нормативні значення коефіцієнта загальної ліквідності повинні перебувати в межах від 1 до 3 (табл. 1.7), доцільно розраховувати оптимальну структуру оборотних активів підприємств для наступних значень даного показника ліквідності: $K_{п}=1$; $K_{п}=1,5$; $K_{п}=2$; $K_{п}=2,5$; $K_{п}=3$.

Порядок та результати розрахунків оптимальної структури для різних значень коефіцієнтів загальної ліквідності представлено у табл. 3.5.

Таблиця 3.5

Методика розрахунку оптимальної структури оборотних активів для різних нормативних значень коефіцієнта загальної ліквідності

Показник	Порядок розрахунку	Значення коефіцієнта загальної ліквідності				
		$K_{п}=1$	$K_{п}=1,5$	$K_{п}=2$	$K_{п}=2,5$	$K_{п}=3$
Частка дебіторської заборгованості у структурі оборотних активів ($dДЗ$), %	$dДЗ = \left(\frac{0,5}{K_{п}}\right) \times 100\%$	50	33	25	20	17

Продовження табл. 3.5

Частка грошових коштів та поточних фінансових інвестицій у структурі оборотних активів ($dГК$), %	$dГК = \left(\frac{0,2}{K_n}\right) \times 100\%$	20	13	10	8	7
Частка запасів у структурі оборотних активів ($dЗ$), %	$dЗ = 100\% - dДЗ - dГК$	30	54	65	72	76
Разом	-	100	100	100	100	100

Джерело: [18, с. 177].

Варто зазначити також, що чим більше значення коефіцієнта загальної ліквідності, тим меншою є частка найбільш ліквідних оборотних активів, а саме – грошових коштів, і, відповідно, більшою стає частка найменш ліквідних оборотних активів, тобто запасів [18, с. 177].

Отже, використовуючи дані в табл. 3.4, можна розрахувати оптимальну структуру оборотних активів для досліджуваних підприємств – АТ «Нікопольський завод феросплавів», ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод» та ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ», за основу використовуючи зафіксовану суму поточних зобов'язань у 2020 році.

Результати оптимізації оборотних активів АТ «Нікопольський завод феросплавів» засвідчують, що показники ліквідності перебувають в нормативних межах за всіх можливих значень показників загальної ліквідності, які використовуються, забезпечуючи при цьому досягнення належного рівня платоспроможності досліджуваного підприємства (табл. 3.6).

Таблиця 3.6

Розрахунок оптимальної структури оборотних активів
АТ «Нікопольський завод феросплавів» у 2020 р.

Показники	Значення коефіцієнта загальної ліквідності					
	$K_n=0,8$ (2020 р.)	$K_n=1$	$K_n=1,5$	$K_n=2$	$K_n=2,5$	$K_n=3$
Поточні зобов'язання, млн. грн.	15231,5	15231,5	15231,5	15231,5	15231,5	15231,5
Запаси, млн. грн.	3927,5	4569,4	12337,5	19800,9	27417	34727,7
Дебіторська заборгованість, млн. грн.	8186,0	7615,7	7540,1	7615,7	7616	7768,0
Гроші та поточні фінансові інвестиції, млн. грн.	105,0	3046,3	2970,1	3046,3	3046	3198,6
Сума оборотних активів, млн. грн.	12218,5	15231,5	22847,2	30462,9	38078,6	45694,4
Частка запасів ($dЗ$), %	32,1	30	54	65	72	76
Частка дебіторської заборгованості ($dДЗ$), %	67,0	50	33	25	20	17

Продовження табл. 3.6

Частка грошових коштів та поточних фінансових інвестицій (<i>dГК</i>), %	0,9	20	13	10	8	7
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,0	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,5	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток В, Е, И, Л, Н, Р, Т, Ф, Ц].

Перш за все, для того щоб обрати дійсно оптимальний варіант структури оборотного капіталу підприємства необхідно оцінювати його реальні можливості: чи має воно змогу досягти встановлених нормативів за короткий термін.

Тому для АТ «Нікопольський завод феросплавів» в найближчому майбутньому найкращим та найбільш реалістичним варіантом буде той, при якому коефіцієнт загальної ліквідності дорівнює 1. Так, підприємство зможе виконати всі умови для досягнення платоспроможності, маючи реальні можливості змінити обсяги складових елементів оборотних активів.

За оптимального варіанту обсяги запасів будуть становити 4569,4 млн. грн., що на 16,3% більше за їх фактичне значення, а їх частка навпаки зменшиться до 30%. Також підприємству, за умови реалізації варіанту, який відповідає коефіцієнту загальної ліквідності на рівні 1, необхідно в значних розмірах нарощувати грошові кошти до 3046,3 млн. грн., що буде на 2801,2% перевищувати фактичне значення в 2020 році, при цьому й збільшити їх частку в загальній структурі оборотних активів до 20%.

Дебіторську заборгованість навпаки підприємству доцільно зменшити в обсягах до 7615,7 млн. грн. (на 7% менше). Зменшення обсягу дебіторської заборгованості, на думку Дехтяр, «передбачає побудову ефективної системи контролю за управлінням та своєчасною оплатою дебіторської заборгованості» [21, с. 292].

Згідно даних табл. 3.7, оптимальною структурою оборотних активів для ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод» буде за варіанту, коли коефіцієнт загальної ліквідності дорівнює 1,5. Так, частка запасів

буде становити 54%, дебіторської заборгованості – 33%, а грошових коштів та поточних фінансових інвестицій – 13%.

Таблиця 3.7

Розрахунок оптимальної структури оборотних активів ПАТ «ІНТЕРПАЙП
Нижньодніпровський трубопрокатний завод» у 2020 р.

Показники	Значення коефіцієнта загальної ліквідності					
	К _Л =1	К _Л =1,35 (2020 р.)	К _Л =1,5	К _Л =2	К _Л =2,5	К _Л =3
Поточні зобов'язання, млн. грн.	10561,9	10561,9	10561,9	10561,9	10561,9	10561,9
Запаси, млн. грн.	3168,6	1627,7	8555,1	13730,5	19011,4	24081,1
Дебіторська заборгованість, млн. грн.	5281,0	11735,3	5228,1	5281,0	5281,0	5386,6
Гроші та поточні фінансові інвестиції, млн. грн.	2112,4	946,4	2059,6	2112,4	2112,4	2218,0
Сума оборотних активів, млн. грн.	10561,9	14309,4	15842,9	21123,8	26404,8	31685,7
Частка запасів (<i>dЗ</i>), %	30	11,4	54	65	72	76
Частка дебіторської заборгованості (<i>dДЗ</i>), %	50	82,0	33	25	20	17
Частка грошових коштів та поточних фінансових інвестицій (<i>dГК</i>), %	20	6,6	13	10	8	7
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,7	1,2	0,7	0,7	0,7	0,7

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток В, Е, И, Л, Н, Р, Т, Ф, Ц].

Сума оборотних активів при оптимальній структурі буде становити 15842,9 млн. грн., що на 10,7% більше за фактичні обсяги в 2020 році. При цьому зростання оборотних активів можливе в основному за рахунок збільшення обсягів запасів та грошових коштів: до 8555,1 млн. грн та 2059,6 млн. грн. відповідно. Дебіторську заборгованість знову ж таки доцільно зменшити до 5228,1 млн. грн., що на 55,4% менше за фактичне значення.

Для ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ», так само як і для АТ «Нікопольський завод феросплавів», на сучасному етапі структура оборотних активів буде оптимальною та найбільш реалістичною тоді, коли коефіцієнт загальної ліквідності буде дорівнювати 1 (табл. 3.8).

За такого варіанту сама структура буде наступною: запаси становлять 30% всіх оборотних активів, дебіторська заборгованість – 50%, а грошові кошти та поточні фінансові інвестиції – 20%.

Таблиця 3.8

Розрахунок оптимальної структури оборотних активів
ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ» у 2020 р.

Показники	Значення коефіцієнта загальної ліквідності					
	Кп=0,88 (2020 р.)	Кп=1	Кп=1,5	Кп=2	Кп=2,5	Кп=3
Поточні зобов'язання, млн. грн.	43735,2	43735,2	43735,2	43735,2	43735,2	43735,2
Запаси, млн. грн.	6426,4	13120,6	35425,5	56855,8	78723,4	99716,3
Дебіторська заборгованість, млн. грн.	30445,6	21867,6	21648,9	21867,6	21867,6	22305,0
Гроші та поточні фінансові інвестиції, млн. грн.	1597,0	8747,0	8528,4	8747,0	8747,0	9184,4
Сума оборотних активів, млн. грн.	38469,1	43735,2	65602,9	87470,5	109338,1	131205,7
Частка запасів (<i>dЗ</i>), %	16,7	30	54	65	72	76
Частка дебіторської заборгованості (<i>dДЗ</i>), %	79,1	50	33	25	20	17
Частка грошових коштів та поточних фінансових інвестицій (<i>dГК</i>), %	4,2	20	13	10	8	7
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,0	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток В, Е, И, Л, Н, Р, Т, Ф, Ц].

Якщо підприємство вирішить реалізувати варіант, який відповідає коефіцієнту загальної ліквідності на рівні 1, йому необхідно буде нарощувати запаси до 13120,6 млн. грн., що на 104,2% перевищує їх фактичне значення в 2020 році. Крім того, підприємству доцільно буде збільшувати обсяги грошових коштів до 8747 млн. грн. (на 447,7% більше) та зменшувати обсяги дебіторської заборгованості до 21867,6 млн. грн. (на 28,2% менше).

Розраховані оптимізаційні варіанти структури оборотних активів мають на меті дати змогу підприємствам визначити мінімально допустиму величину оборотних активів, при якій вони досягнуть достатнього рівня платоспроможності. Загалом, оптимальним рішенням для всіх досліджуваних підприємств є мінімізація обсягів дебіторської заборгованості, оскільки таким чином вони зможуть забезпечити себе від можливих фінансових ризиків. Також підприємствам необхідно продовжувати працювати в тому напрямку, який дозволить їм нарощувати значні розміри запасів, тим самим нарощуючи виробничий потенціал виробництва.

3.3. Підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами підприємств

Основним напрямком управління фінансовими ресурсами підприємства є оптимізація процесу формування та використання ресурсів підприємства. Це тому, що наявність достатнього розміру фінансових ресурсів на підприємстві, а також ефективне управління ними, визначають його хороший фінансовий стан в цілому за всіма показниками платоспроможності, фінансової стійкості і ліквідності.

Тому так важливо для підприємства постійно перебувати в пошуку резервів збільшення власних фінансових ресурсів та здійснювати ефективно їх використання з метою підвищення ефективності роботи підприємства загалом, збільшуючи при цьому оборот грошових коштів, що знаходить відображення в результатах господарської діяльності підприємства.

Данилко В. К. та Ситий Д. В. вважають, що оптимальним варіантом формування та використання фінансових ресурсів «базується на застосуванні системно-аналітичного підходу до управління фінансами, в основі якого лежить доцільність управлінського рішення, що визначається ситуацією, що формується під впливом факторів оточення» [19, с. 104].

Балашов О. В. при цьому визначає п'ять основних, на його думку, типів стратегій, які найчастіше використовуються при формуванні та використанні фінансових ресурсів [3]:

- 1) використання власних коштів для розширення своєї ринкової бази;
- 2) об'єднання фінансових ресурсів підприємств для реалізації певних проектів на ринках;
- 3) залучення всіх можливих джерел фінансування для формування та реалізації інноваційних програм підприємств;
- 4) залучення донорських коштів великих компаній.
- 5) перехресне фінансування.

Крім цього, Вінц Ю. О в своєму дослідженні виділяє наступні цілі, на досягнення яких може бути спрямоване управління фінансовими ресурсами [11, с. 56]:

- виживання підприємства в конкурентному середовищі та утримання лідерських позицій серед головних конкурентів;
- уникнення банкрутства і великих фінансових ризиків;
- збільшення ринкової вартості підприємства;
- досягнення оптимальних темпів зростання економічного потенціалу підприємства;
- зростання обсягів виробництва та реалізації;
- зменшення витрат;
- збільшення чистого прибутку підприємства та забезпечення його рентабельної діяльності.

Отже, для успішного функціонування підприємства та ефективного розв'язання його економічних завдань (досягнення необхідних економічних цілей), фінансові менеджери та їх керівники повинні вміти правильно розпоряджатися наявними на підприємстві фінансовими ресурсами та постійно здійснювати оцінку того, наскільки ефективно вони виконують свою роботу.

Перш ніж перейти до безпосередньої оцінки управління фінансовими ресурсами на досліджуваних підприємствах, необхідно визначити їх загальний фінансовий стан. Наприклад, значення показників фінансового стану, розраховані в другому розділі для підприємств, показали більш негативну, але все ж неоднозначну тенденцію, тому доцільно здійснити оцінку ймовірності настання банкрутства. Це важливо для того, щоб оцінити якість управління підприємствами в цілому і зрозуміти наскільки фінансово стійкою є їх діяльність.

Оцінка ймовірності настання банкрутства в конкурентному ринковому середовищі для будь-якого суб'єкта господарювання є одним із головних завдань управління. Це тому, що своєчасне та достовірне виявлення загрози банкрутства допоможе в майбутньому швидко зорієнтуватися, які потрібно розробити заходи, спрямовані на подолання негативних тенденцій.

Таким чином, за допомогою діагностики банкрутства підприємства мають змогу виявити неплатоспроможність, збитковість, фінансову залежність від зовнішніх джерел фінансування та низьку ділову активність.

З економіко-математичних методів, використовуваних для прогнозування банкрутства підприємств, найбільш часто застосовуваним на практиці є дискримінантний аналіз. Одними з таких методів є: модель Терещенка О.О. (формула 3.3) [70] та модель Матвійчука А. В. (формула 3.4) [47].

Було введено наступні позначення показників:

A_B – високоліквідні активи;

A – загальна сума активів;

OA – оборотні активи;

HA – необоротні активи;

$ЧД$ – чистий дохід;

$ЧП$ – чистий прибуток;

Z – запаси;

BK – власний капітал;

PK – позиковий капітал;

$ДЗ$ – довгострокові зобов'язання;

$ПЗ$ – поточні зобов'язання;

$Z_{ВП}$ – забезпеченість наступних витрат і платежів.

Модель діагностики банкрутства Терещенка О.О. має наступний вигляд:

$$Z_T = 1,04x_1 + 0,75x_2 + 0,15x_3 + 0,42x_4 + 1,8x_5 - 0,063x_6 - 2,16, \quad (3.3)$$

$$\begin{aligned} \text{де } x_1 &= \frac{A_B}{ЧД}, & x_2 &= \frac{A}{ПЗ}, & x_3 &= \frac{ЧП}{A}, \\ x_4 &= \frac{ЧП}{ЧД}, & x_5 &= \frac{Z}{ЧД}, & x_6 &= \frac{ЧД}{A}. \end{aligned}$$

А модель діагностики банкрутства Матвійчука А. В. має вигляд:

$$Z_M = 0,033x_1 + 0,268x_2 + 0,045x_3 - 0,018x_4 - 0,004x_5 - 0,015x_6 + 0,702x_7, \quad (3.4)$$

$$\begin{aligned} \text{де } x_1 &= \frac{\text{ОА}}{\text{НА}}, & x_2 &= \frac{\text{ЧД}}{\text{ПЗ}}, & x_3 &= \frac{\text{ЧД}}{\text{ВК}}, \\ x_4 &= \frac{\text{А}}{\text{ЧД}}, & x_5 &= \frac{(\text{ОА} - \text{ПЗ})}{\text{ОА}}, & x_6 &= \frac{(\text{ДЗ} + \text{ПЗ})}{\text{А}}, \\ x_7 &= \frac{\text{ВК}}{(\text{З}_{\text{ВП}} + \text{ДЗ} + \text{ПЗ})}. \end{aligned}$$

Нормативні межі для моделей:

1) модель Терещенка О.О.

- $Z_T < -0,8$ – зона фінансової кризи;
- $-0,8 \leq Z_T \leq 0,51$ – зона додаткового аналізу;
- $Z_T > 0,51$ – зона фінансової стійкості.

1) модель Матвійчука А. В.:

➤ $Z_M > 1,104$ – свідчить про задовільний фінансовий стан і низьку ймовірність банкрутства (чим вище значення Z_M , тим стійкіше становище компанії);

➤ $Z_M < 1,104$ – виникає загроза фінансової кризи (зі зменшенням показника Z_M збільшується загроза банкрутства).

Згідно даних табл. 3.9, діагностика банкрутства АТ «Нікопольський завод феросплавів», ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод» та ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ» показала, що у 2020 році відбулося покращення їх фінансової стійкості, якщо порівнювати з 2019 роком, проте все ж показники Z_T є досить низькими і не характеризують фінансовий стан підприємств як стійкий.

Зокрема, значення показника, який характеризує ймовірність настання банкрутства, у 2020 році для АТ «Нікопольський завод феросплавів» та ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ» свідчить про можливість фінансової

кризи цих двох підприємств: $Z_T = -0,83 < -0,8$ та $Z_T = -0,87 < -0,8$ відповідно.

Таблиця 3.9

Діагностика банкрутства досліджуваних підприємств
у 2019-2020 рр. за моделлю Терещенка О. О.

Коефіцієнт	АТ «Нікопольський завод феросплавів»		ПАТ «ІНТЕРПАЙП»		ПАТ «АЗОВСТАЛЬ»	
	2019 р.	2020 р.	2019 р.	2020 р.	2019 р.	2020 р.
x_1	0,01	0,01	0,08	0,10	0,01	0,03
x_2	1,21	1,22	1,29	1,34	1,42	1,48
x_3	-0,03	0,02	0,17	0,00	-0,07	0,01
x_4	-0,04	0,04	0,24	0,00	-0,10	0,01
x_5	0,22	0,24	0,12	0,17	0,10	0,10
x_6	0,93	0,64	0,71	0,51	0,74	0,71
Z_T	-0,92	-0,83	-0,81	-0,77	-1,00	-0,87

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток В-Ш].

Значення показника третього підприємства – ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод» – перебуває в зоні додаткового аналізу: $-0,8 \leq Z_T = -0,77 \leq 0,51$, тому додатково необхідно здійснити діагностику банкрутства за моделлю Матвійчука А. В.

З табл. 3.10 видно, що висновок, зроблений за попередньою моделлю щодо ймовірності настання банкрутства досліджуваних підприємств, підтверджуються й моделлю Матвійчука А. В. Показник Z_M для всіх підприємств є меншим за 1,104, що вказує на загрозу виникнення фінансової кризи.

Таблиця 3.10

Діагностика банкрутства досліджуваних підприємств
у 2019-2020 рр. за моделлю Матвійчука А. В.

Коефіцієнт	АТ «Нікопольський завод феросплавів»		ПАТ «ІНТЕРПАЙП»		ПАТ «АЗОВСТАЛЬ»	
	2019 р.	2020 р.	2019 р.	2020 р.	2019 р.	2020 р.
x_1	1,33	1,65	4,03	3,40	1,24	1,16
x_2	1,21	0,82	1,08	0,90	1,14	1,16
x_3	5,38	3,57	3,13	2,03	2,49	2,17
x_4	1,07	1,57	1,42	1,96	1,35	1,42
x_5	-0,35	-0,25	0,18	0,26	-0,17	-0,14

Продовження табл. 3.10

x_6	0,83	0,82	0,77	0,75	0,70	0,67
x_7	0,21	0,22	0,29	0,34	0,42	0,48
Z_M	0,73	0,55	0,73	0,63	0,72	0,75

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток В-Ш].

При цьому значення показника для АТ «Нікопольський завод феросплавів» та ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод» у 2020 році зменшилося в динаміці, що оцінюється негативно, оскільки збільшується загроза банкрутства.

Григораш Т. Ф. зазначає, що для того, щоб здійснити оцінку ефективності використання фінансових ресурсів підприємства, необхідно «порівняти досягнутий результат від господарської діяльності та отриманий прибуток з обсягом використаних фінансових ресурсів, якими розпоряджалось підприємство у відповідний період минулого року» [17, с. 60].

У 2020 році рентабельність господарської діяльності АТ «Нікопольський завод феросплавів», ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод» та ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ» в цілому характеризується низьким рівнем, як показало дослідження в другому розділі.

Тому, перш за все, доцільно визначити від чого вона залежить та способи впливу на ці чинники. Аналізуючи механізм визначення економічної рентабельності активів, можна зробити висновок, що головним елементом, на який можна вплинути є прибуток до оподаткування, тобто внутрішнє джерело збільшення капіталу (табл. 3.11).

Таблиця 3.11

Вихідні дані для оцінки ефективності використання фінансових ресурсів досліджуваних підприємств у 2020 р.

Показник	АТ «Нікопольський завод феросплавів»		ПАТ «ІНТЕРПАЙП»		ПАТ «АЗОВСТАЛЬ»	
	2020 р.	Приріст, %	2020 р.	Приріст, %	2020 р.	Приріст, %
Обсяг фінансових ресурсів, млн. грн.	19613,7	12,4	18519,3	-10,6	71563,0	-7,8
Чистий дохід, млн. грн.	12523,4	-23,2	14625,6	-35,2	57293,1	-11,7

Продовження табл. 3.11

Валовий прибуток (збиток), млн. грн.	2082,5	84,9	2667,0	-47,1	3932,6	159,2
Прибуток (збиток) від операційної діяльності, млн. грн.	655,5	204,6	2239,4	-39,1	740,6	111,1
Прибуток (збиток) до оподаткування, млн. грн.	535,8	182,4	63,0	-98,6	502,5	107,3
Чистий прибуток (збиток), млн. грн.	456,2	178,1	22,9	-99,4	420,9	107,4

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток В-Ш].

Загалом хорошим показником для всіх підприємств, як видно з табл. 3.11, не зважаючи на низьку рентабельність, є наявність чистого прибутку.

Схожою динаміка показників прибутковості є в АТ «Нікопольський завод феросплавів» та ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ». Наявний чистий дохід від реалізації у 2020 році в цих двох підприємств зменшився на 23,2% до 12523,4 млн. грн. та на 11,7% до 57293,1 млн. грн. відповідно.

Проте наявність у підприємств валового прибутку дозволяє припустити, що їх продукція не є повністю збитковою. Крім того, у 2020 році спостерігається зростання валового прибутку на 84,9% до 2082,5 млн. грн. у АТ «Нікопольський завод феросплавів» та на 159,2% до 3932,6 млн. грн. у ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ».

Також варто зазначити, що дані підприємства у 2020 році вийшли знову на чистий прибуток, оскільки в 2019 році вони мали значний збиток в кінцевому результаті своєї господарської діяльності. Зокрема, чистий прибуток АТ «Нікопольський завод феросплавів» на кінець досліджуваного періоду становив 456,2 млн. грн., що на 178,1% більше за попередній рік, а чистий прибуток ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ» – 420,9 млн. грн. (на 107,4% більше).

Негативна динаміка прибутку у 2020 році спостерігається у ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод», оскільки як чистий дохід від реалізації, так і чистий фінансовий результат загалом значно зменшилися в обсягах: до 14625,6 млн. грн. (на 35,2% менше, ніж у 2019 році) та до 22,9 млн. грн. (на 99,4% менше).

З метою зменшення ризику збиткової діяльності в наступних періодах підприємствам необхідно здійснити внутрішньогосподарські санаційні заходи щодо пошуку внутрішніх джерел формування фінансових ресурсів, які формуються на підприємстві і не пов'язані з фінансовою участю третіх сторін (власників, кредиторів чи держави). Це важливо тому, що за допомогою збільшення внутрішніх резервів підприємства матимуть змогу водночас підвищити свою платоспроможність та ліквідність.

Цього можна досягти, наприклад, в результаті збільшення обсягів вхідних грошових потоків за рахунок збільшення доходу від реалізації та продажу частини основних засобів. Також іншим варіантом збільшення внутрішніх джерел може бути скорочення вихідних грошових потоків за рахунок зменшення витрат, які відносяться на собівартість продукції.

Основною метою санації підприємства є збільшення доходу від реалізації в довгостроковому періоді, оскільки саме він забезпечує збереження стану фінансової стабільності. Таким чином, досліджувані підприємства можуть збільшити свою дохідність шляхом:

- збільшення обсягів виробництва;
- збільшення ціни реалізації продукції;
- підвищення якості продукції;
- диверсифікації виробництва;
- підвищення продуктивності праці;
- аналізу та оцінки наявної цінової політики з метою запровадження нової більш ефективної;
- підвищення ефективності використання виробничих фондів;
- зниження собівартості продукції за рахунок більш оптимального використання матеріальних ресурсів, виробничих потужностей, робочого часу та робочої сили;
- розширення ринків та шляхів збуту готової продукції, а також підтримка і встановлення нових зв'язків з контрагентами.

Крім того, для ефективного управління фінансовими ресурсами підприємствам доцільно буде здійснити заходи щодо оптимізації структури капіталу та оборотних активів:

- оцінка та аналіз оптимальних моделей фінансування активів;
- збільшення обсягів власного капіталу шляхом накопичення нерозподілених прибутків підприємства або шляхом залучення фінансових ресурсів від власників підприємства;
- зменшення обсягів позикового капіталу шляхом зменшення поточних зобов'язань;
- мінімізація обсягів дебіторської заборгованості;
- збільшення обсягів запасів, тим самим нарощуючи виробничий потенціал виробництва.

ВИСНОВКИ

Найважливішою передумовою високого рівня економічного розвитку країни є широко розвинений ринковий сектор, визначну роль в якому відіграють суб'єкти господарювання. Саме через їх економічну поведінку проявляються економічні відносини виробництва та споживання товарів, робіт та послуг між усіма учасниками економічної системи.

Згідно Господарського кодексу, суб'єкти господарювання – це учасники господарських відносин, які мають відповідні права та обов'язки, здійснюючи господарську діяльність, а також мають відокремлене майно і лише в межах нього несуть відповідальність за своїми зобов'язаннями. При цьому, підприємство, яке є одним із видів суб'єкта господарювання, – основний суб'єкт ринкового господарства. Ефективне їх функціонування в економіці держави дає чудову можливість для нарощення ВВП, розвитку широкого спектру галузей виробництва та якості надання послуг, тим самим забезпечуючи більш стабільне матеріальне та соціальне становище всіх громадян.

Фінансова діяльність підприємств та їх успішне функціонування на ринку міцно пов'язані з ефективним управлінням фінансовими ресурсами, що стосується безпосередньо їх формування та використання.

Фінансові ресурси підприємства являють собою сукупність наявних у підприємства власних, позикових та залучених грошових коштів, які дають можливість виробляти, продавати продукцію і отримувати за це прибутки, інвестувати в економічно вигідні об'єкти, тим самим залучаючи ще більше ресурсів для своєї діяльності, а також виконувати зобов'язання як перед бюджетом та комерційними банками, так і перед своїми працівниками та постачальниками.

На сьогодні фінансовими ресурсами підприємства найбільш доцільно вважати його активи – основні та оборотні кошти підприємства. Виділяють наступну класифікацію активів: необоротні активи та оборотні активи, які в свою чергу поділяються на оборотні фонди та фонди обігу.

Структура фінансових ресурсів будь-якого підприємства може бути визначена лише джерелами їх формування, тобто джерелами їх надходження. Найпоширенішою класифікацією джерел формування фінансових ресурсів підприємств є власні та залучені грошові кошти, без яких ефективно здійснення господарської діяльності є просто неможливим.

Власні джерела формування фінансових ресурсів формуються на основі власного капіталу підприємства, який залишається після вирахування зобов'язань з загальних активів. А залучені джерела (залучений капітал) являють собою короткострокові та довгострокові зобов'язання, які також можна охарактеризувати як заборгованість підприємства, перш за все, перед банками, державою, фізичними та юридичними особами.

Загальний обсяг джерел формування фінансових ресурсів АТ «Нікопольський завод феросплавів» протягом 2016-2020 рр. зростав і станом на кінець 2020 року він становив вже 19613 млн. грн., що на 12,4% більше за попередній рік. Це оцінюється позитивно, оскільки безпосередньо впливає на збільшення обсягів виробництва продукції, поява нових замовників, а також на збільшення прибутку. Таке зростання в більшій мірі відбулось за рахунок збільшення власного капіталу – у 2020 році він становив 3505 млн. грн., що на 15,6% більше, ніж у 2019 році, та на 410,9% більше, ніж у 2016 році.

Обсяг джерел формування ресурсів ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод» протягом досліджуваного періоду зріс від 11980 млн. грн. у 2016 році до 20705 млн. грн. у 2019 році, проте вже у 2020 році зменшився на 10,6% і становив 18519 млн. грн. Найбільшу частку у структурі джерел формування фінансових ресурсів ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» протягом 2016-2020 рр. займають поточні зобов'язання та забезпечення, яка до 2018 року зросла до 91,5%, а потім почала зменшувати до 57% у 2020 році.

Обсяг джерел формування фінансових ресурсів третього досліджуваного підприємства – ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ» – до 2018 року зростав, а до 2020 року зменшувався. Зокрема, власний капітал зменшився від 30063 млн. грн. у 2018 році до 23313 млн. грн. у 2020 році, що на 22,5% менше.

Поточні зобов'язання і забезпечення зменшилися від 57221 млн. грн. у 2018 році до 43735 млн. грн. у 2020 році (на 23,6% менше).

Оцінку та аналіз ефективності управління фінансовими ресурсами здійснюють за такими основними групами фінансових показників як: фінансові показники фінансової стійкості (сфера управління – формування фінансових ресурсів); фінансові показники ліквідності та платоспроможності (сфера управління – обіг фінансових ресурсів); фінансові показники ділової активності (сфера управління - використання фінансових ресурсів); фінансові показники рентабельності та прибутковості (цільові показники управління підприємством).

Саме ці показники дають можливість кількісно оцінити вплив якості управління фінансовими ресурсами на відповідний рівень прибутковості та загальну динаміку розвитку підприємства.

Здійснивши оцінку управління фінансовими ресурсами досліджуваних підприємств металургійної сфери, можна зробити висновок, що дані підприємства мають значні проблеми у веденні своєї господарської діяльності і потребують здійснення значних змін в управлінні, зокрема АТ «Нікопольський завод феросплавів» та ПАТ «МК «АЗОВСТАЛЬ».

Так, дослідження показало, що станом на кінець 2020 року всі абсолютні показники фінансової стійкості цих двох підприємств вказували на їх кризовий фінансовий стан, оскільки основних джерел формування запасів не вистачало. Також нестабільну та негативну тенденцію показали більшість відносних показників фінансової стійкості за 2016-2020 рр., які при цьому не перебували в межах норми.

Однак, в ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» спостерігалася нормальна фінансова стійкість станом на кінець 2020 року – підприємство успішно залучало власні і довгострокові позикові кошти для формування запасів. І лише половина відносних показників фінансової стійкості не перебували в межах норми протягом 2016-2020 рр. в цього підприємства.

Показники платіжного надлишку або нестачі трьох досліджуваних підприємств показали, що жодне підприємство протягом 2016-2020 рр. не мало

абсолютної ліквідності балансу, оскільки не виконуються всі необхідні нерівності – умови ліквідності. Зокрема, у всіх підприємствах не виконувалася ні перша, ні четверта умови, що свідчить про наявність на підприємствах великої суми кредиторської заборгованості, для погашення якої у повній мірі не вистачало високоліквідних активів, а також не вистачало постійних пасивів у вигляді власного капіталу для фінансування активів, що швидко реалізуються.

Фінансовий цикл АТ «Нікопольський завод феросплавів» у 2020 році зріс на 64,6% до 494 дні, ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» – до 811 днів (на 34,7%), а фінансовий цикл ПАТ «МК «АЗОВСТАЛЬ» зменшився до 401 дня (на 28%). Також варто зазначити, що, в цілому, діяльність усіх підприємств протягом досліджуваного періоду не була рентабельною.

Основним напрямком управління фінансовими ресурсами підприємства є оптимізація процесу формування та використання ресурсів підприємства. Це тому, що наявність достатнього розміру фінансових ресурсів на підприємстві, а також ефективне управління ними, визначають його хороший фінансовий стан в цілому за всіма показниками платоспроможності, фінансової стійкості і ліквідності.

Основними завданнями для фінансових менеджерів, які хочуть оптимізувати структуру капіталу підприємства, є: пошук та формування правильної структури капіталу, яка змогла б забезпечити стабільний розвиток всього підприємства; а також забезпечення необхідного середовища, яке є важливим для того, щоб підприємство отримувало максимальний прибуток.

Дослідження показало, що найоптимальнішу модель фінансування активів має лише ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» – компромісну (помірну) модель, а два інших підприємства мають ірраціональну, або, іншими словами, кризову модель фінансування активів. Тому було здійснено розрахунок двадцяти варіантів оптимальної структури капіталу для досліджуваних підприємств за критерієм максимізації його фінансової рентабельності – ефекту фінансового левериджу, який показує норму збільшення рентабельності власного капіталу при збільшенні частки позикового капіталу.

За цим критерієм було визначено, що оптимальною структурою капіталу для АТ «Нікопольський завод феросплавів» є варіант 16, при якому можлива частка власного капіталу у загальній сумі капіталу становить 25% (3269 млн. грн.), а позикового – 75% (9806 млн. грн.). При цьому найкращим рішенням для даного підприємства є перехід від ірраціональної (кризової) до агресивної моделі фінансування активів. Так, фінансування всіх необоротних активів і незначного розміру постійної частини оборотних активів буде відбуватися за рахунок довгострокових пасивів, а змінна частина оборотних активів – за рахунок всіх поточних пасивів у вигляді поточних зобов'язань.

Для ефективного управління фінансовими ресурсами АТ «Нікопольський завод феросплавів» варто нарощувати власний капітал та зменшувати обсяги позикового капіталу. Збільшувати розміри власного капіталу підприємство може шляхом накопичення нерозподілених прибутків підприємства або шляхом залучення фінансових ресурсів від власників підприємства. Більш того, для зміни моделі фінансування активів підприємству необхідно зменшити обсяги поточних зобов'язань та збільшити обсяги довгострокових зобов'язань так, щоб разом з власним капіталом мати змогу профінансувати постійну частину оборотних активів та всі необоротні активи.

Оптимальною структурою капіталу для ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» є варіант 12, при якому можлива частка власного капіталу у загальній сумі капіталу становить 45% (4677 млн. грн.), а позикового – 55% (9806 млн. грн.). Оскільки модель фінансування активів даного підприємства є компромісною (помірною) і найбільш оптимальною, то змінювати її не потрібно.

У випадку третього досліджуваного підприємства – ПАТ «МК «АЗОВСТАЛЬ» – оптимальним варіантом структури капіталу теж можливий 12, при якому вартість власного капіталу становить 23157 млн. грн. (45%), а позикового – 28303 млн. грн. (55%). Цей варіант передбачає зростання ефекту фінансового левериджу на 80% більше за фактичне значення у 2020 році. Більш того, прибуток до оподаткування також зросте на 36,1% до 683 млн. грн. Також для ефективного управління фінансовими ресурсами необхідно перейти від

іраціональної (кризової) до агресивної моделі фінансування активів, тим самим нарощуючи власний капітал в загальній структурі. Крім цього, важливим рішенням буде зменшення обсягів поточних зобов'язань та збільшення обсягів довгострокових зобов'язань в структурі позикового капіталу.

Динаміка структури фінансових ресурсів (активів) всіх підприємств, а також динаміка значень коефіцієнтів їх мобільності, показали хорошу тенденцію протягом 2016-2020 рр., і співвідношення оборотних та необоротних активів у 2020 році є оптимальними для всіх підприємств, якщо порівнювати з початком досліджуваного періоду, тому оптимізація цього співвідношення не потребується.

Однак, склад та структура оборотних активів досліджуваних підприємств у 2020 році не є оптимальними, оскільки значення показників ліквідності не всі є нормативними. Саме тому для цих підприємств у 2020 році було здійснено розрахунок оптимальної структури оборотних активів, що має на меті визначити мінімально допустиму величину оборотного капіталу, при якій підприємства досягнуть достатнього рівня платоспроможності. А для того щоб обрати дійсно оптимальний варіант структури оборотного капіталу підприємства необхідно було оцінювати його реальні можливості: чи має воно змогу досягти встановлених нормативів за короткий термін.

Для АТ «Нікопольський завод феросплавів» в найближчому майбутньому найкращим та найбільш реалістичним варіантом буде той, при якому коефіцієнт загальної ліквідності дорівнює 1. Так, підприємство зможе виконати всі умови для досягнення платоспроможності, маючи реальні можливості змінити обсяги складових елементів оборотних активів. За оптимального варіанту обсяги запасів будуть становити 4569,4 млн. грн., що на 16,3% більше за їх фактичне значення, а їх частка навпаки зменшиться до 30%. Також підприємству необхідно в значних розмірах нарощувати грошові кошти до 3046,3 млн. грн., при цьому й збільшити їх частку в загальній структурі оборотних активів до 20%. Дебіторську заборгованість, навпаки, АТ «Нікопольський завод феросплавів» доцільно на 7% зменшити в обсягах до 7615,7 млн. грн.

Оптимальною структурою оборотних активів для ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» буде за варіанту, коли коефіцієнт загальної ліквідності дорівнює 1,5. Так, частка запасів буде становити 54%, дебіторської заборгованості – 33%, а грошових коштів та поточних фінансових інвестицій – 13%. Сума оборотних активів при оптимальній структурі буде становити 15842,9 млн. грн., що на 10,7% більше за фактичні обсяги в 2020 році. При цьому зростання оборотних активів можливе в основному за рахунок збільшення обсягів запасів та грошових коштів: до 8555,1 млн. грн та 2059,6 млн. грн. відповідно. Дебіторську заборгованість знову ж таки доцільно зменшити на 55,4% до 5228,1 млн. грн.

Для ПАТ «МК «АЗОВСТАЛЬ» на сучасному етапі структура оборотних активів буде оптимальною та найбільш реалістичною тоді, коли коефіцієнт загальної ліквідності також буде дорівнювати 1. За такого варіанту сама структура буде наступною: запаси становлять 30% всіх оборотних активів, дебіторська заборгованість – 50%, а грошові кошти та поточні фінансові інвестиції – 20%. Підприємству необхідно буде нарощувати запаси до 13120,6 млн. грн. та збільшувати обсяги грошових коштів на 447,7% до 8747 млн. грн. та зменшувати на 28,2% обсяги дебіторської заборгованості до 21867,6 млн. грн.

Зважаючи на неоднозначну динаміку розрахованих показників, які характеризують фінансовий стан підприємства, було здійснено оцінку ймовірності настання банкрутства з використанням моделей Терещенка О. О. та Матвійчука А. В.

Модель діагностики банкрутства Терещенка О. О. для АТ «Нікопольський завод феросплавів», ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» та ПАТ «МК «АЗОВСТАЛЬ» показала, що у 2020 році відбулося покращення їх фінансової стійкості, якщо порівнювати з 2019 роком, проте все ж показники Z_T є досить низькими і не характеризують фінансовий стан підприємств як стійкий.

Зокрема, значення показника, який характеризує ймовірність настання банкрутства, у 2020 році для АТ «Нікопольський завод феросплавів» та ПАТ «МК «АЗОВСТАЛЬ» свідчить про можливість фінансової кризи цих двох

підприємств, а значення показника ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» перебуває в зоні додаткового аналізу.

Проте, діагностика банкрутства вже за моделлю Матвійчука А. В. повністю підтвердила, що для всіх підприємств є загроза виникнення фінансової кризи, оскільки значення $Z_T < 1,104$.

У 2020 році рентабельність господарської діяльності досліджуваних підприємств в цілому характеризується низьким рівнем. Аналізуючи механізм визначення економічної рентабельності активів, можна зробити висновок, що головним елементом, на який можна вплинути є прибуток до оподаткування, тобто внутрішнє джерело збільшення капіталу

Схожою динаміка показників прибутковості є в АТ «Нікопольський завод феросплавів» та ПАТ «МК «АЗОВСТАЛЬ». Наявний чистий дохід від реалізації у 2020 році в цих двох підприємств зменшився на 23,2% до 12523,4 млн. грн. та на 11,7% до 57293,1 млн. грн. відповідно.

Проте наявність у підприємств валового прибутку дозволяє припустити, що їх продукція не є повністю збитковою. Крім того, у 2020 році спостерігається зростання валового прибутку на 84,9% до 2082,5 млн. грн. у АТ «Нікопольський завод феросплавів» та на 159,2% до 3932,6 млн. грн. у ПАТ «МК «АЗОВСТАЛЬ».

Також варто зазначити, що дані підприємства у 2020 році вийшли знову на чистий прибуток, оскільки в 2019 році вони мали значний збиток в кінцевому результаті своєї господарської діяльності. Зокрема, чистий прибуток АТ «Нікопольський завод феросплавів» на кінець досліджуваного періоду становив 456,2 млн. грн., що на 178,1% більше за попередній рік, а чистий прибуток ПАТ «МК «АЗОВСТАЛЬ» – 420,9 млн. грн. (на 107,4% більше).

Негативна динаміка прибутку у 2020 році спостерігається у ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ», оскільки як чистий дохід від реалізації, так і чистий фінансовий результат загалом значно зменшилися в обсягах: до 14625,6 млн. грн. (на 35,2% менше, ніж у 2019 році) та до 22,9 млн. грн. (на 99,4% менше).

З метою зменшення ризику збиткової діяльності в наступних періодах підприємствам необхідно здійснити внутрішньогосподарські санаційні заходи

щодо пошуку внутрішніх джерел формування фінансових ресурсів, які формуються на підприємстві і не пов'язані з фінансовою участю третіх сторін. Це важливо тому, що за допомогою збільшення внутрішніх резервів підприємства матимуть змогу водночас підвищити свою платоспроможність та ліквідність.

Цього можна досягти, наприклад, в результаті збільшення обсягів вхідних грошових потоків за рахунок збільшення доходу від реалізації та продажу частини основних засобів. Також іншим варіантом збільшення внутрішніх джерел може бути скорочення вихідних грошових потоків за рахунок зменшення витрат, які відносяться на собівартість продукції.

Основною метою санації підприємства є збільшення доходу від реалізації в довгостроковому періоді, оскільки саме він забезпечує збереження стану фінансової стабільності. Таким чином, досліджувані підприємства можуть збільшити свою дохідність шляхом: збільшення обсягів виробництва; збільшення ціни реалізації продукції; підвищення якості продукції; диверсифікації виробництва; підвищення продуктивності праці; аналізу та оцінки наявної цінової політики з метою запровадження нової більш ефективної; підвищення ефективності використання виробничих фондів; зниження собівартості продукції за рахунок більш оптимального використання матеріальних ресурсів, виробничих потужностей, робочого часу та робочої сили; розширення ринків та шляхів збуту готової продукції, а також підтримка і встановлення нових зв'язків з контрагентами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Багацька К. В., Говорушко Т. А., Шеремет О. О. Фінансовий аналіз: підручник. Київ: НУХТ, 2014. 320 с.
2. Базецька Г. І., Суботовська Л. Г., Ткаченко Ю. В. Фінанси підприємства: планування та управління у виробничій сфері: навч. посіб. Харків: ХНАМГ, 2012. 292 с.
3. Балашов О.В. Фінансові важелі управління фірмою. *Фінанси України*. 2009. № 5. С. 35–39.
4. Бердар М. М. Фінанси підприємств: навч. посібник. Київ, Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
5. Бланк І. О. Фінансовий менеджмент: навчальний курс. Київ: Ольга: Ніка-Центр, 2004. 656 с.
6. Боженко О. М. Ресурси підприємства як основа формування його ресурсного потенціалу. *Наукові записки Української академії друкарства*. 2017. № 1. С. 119–125.
7. Бродська І. І. Аналітична модель інтегральної оцінки вартості підприємства. *Економіка АПК*. 2008. № 6. С. 94-101.
8. Брушко Г. В. Методологічні основи управління оборотними активами. *Культура народів Причорномор'я*. 2010. № 179. С. 31-33.
9. Вараксіна О. В., Перебийніс А. В. Управління фінансовими ресурсами як ключовий чинник формування конкурентоспроможності підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2020. № 30. С. 28-31.
10. Великій Ю. М., Тешева Л. В., Височін З. В. Управління оптимізацією структури капіталу підприємства. *Причорноморські економічні студії*. 2018. № 29(1). С. 68-72.
11. Вінц Ю.О. Удосконалення управління фінансовими ресурсами підприємства. *Держава та регіони*. 2007. № 10. С. 55–59.

12. Воловець Я. В. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посібник. Київ: Алерта, 2005. 199 с.
13. Воробйова Ю. М., Холода Б. І. Управління ресурсами підприємства: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2004. 288 с.
14. Гайдук І. О. Класифікація фінансових ресурсів підприємства. *Науковий вісник*. 2005. № 15 (3). С. 204–208.
15. Гнип Н. О. Моделі формування фінансового потенціалу в рамках стратегії зростання підприємства. *Держава та регіони*. 2010. № 2. С.63–66.
16. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV / Верховна рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/436-15>
17. Григораш Т.Ф. Шляхи вдосконалення управління фінансовими ресурсами підприємства. *Економічні науки*. 2014. № 10(13). С. 59–61.
18. Гросул В.А., Филипенко О.М. Оптимізація структури оборотних активів підприємства. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг*. 2011. № 2. С. 172–179.
19. Данилко В. К., Ситий Д. В. Особливості управління фінансовими ресурсами підприємства за умов ринкової економіки. *Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки*. 2014. № 2. С. 102-108.
20. Данилюк М. О., Савич В. І. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2004. 204 с.
21. Дехтяр Н. А., Дейнека О. В., Голик Д. В. Оптимізація структури оборотних активів підприємства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2018. № 1 (12). С. 289-293.
22. Добровольська О. В., Терещенко В. О. Резерви підвищення прибутковості підприємства в умовах ринку. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент*. 2015. № 13. С. 194-197.
23. Донін Є. О. Політика управління оборотними активами сучасного підприємства. *Finance, accounting, banks*. 2017. № 1. С. 231-240.

24. Дропа Я. Б., Терешко О. М. Формування фінансових ресурсів підприємств в сучасних умовах розвитку фінансової системи. *Формування ефективної моделі розвитку підприємства в умовах ринкової економіки: тези IV Міжнар. науково-практ. конф.*, 24–25 лист. 2016 р. Житомир: ЖДТУ, 2016. С. 60–62

25. Дякова Т. О., Міокова Г. І. Методи оптимізації цільової структури капіталу підприємства. *Наукові записки: зб. наук. пр.* Кіровоград: КНТУ, 2011. № 11, ч. 2. С. 175-178.

26. Зубков С.О., Колесник А. О. Багатокритеріальна оптимізація структури джерел фінансування оборотних активів підприємств торгівлі. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг.* 2015. № 2(22). С. 95–105.

27. Зятковський І. В. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посібник. Чернівці: «Золоті летаври», 2007. 274 с.

28. Інформація для акціонерів. ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ»: веб-сайт. URL: <https://azovstal.metinvestholding.com/ru/about/info>

29. Інформація, яка підлягає оприлюдненню. АТ «Нікопольський завод феросплавів»: веб-сайт. URL: <https://www.nzf.com.ua/Default.aspx?id=7§=management>

30. Капітула С. В., Корміч Н. Б., Касьяненко О. С., Компанієць К. В. Оптимізація структури капіталу підприємства як спосіб управління його рентабельністю. *Економічний вісник Національного гірничого університету.* 2012. № 2. С. 93-96.

31. Кнейслер О. В., Квасовський О. Р., Ніпіаліді О. Ю. Фінансовий менеджмент: підручник. Тернопіль: Економічна думка, 2018. 478 с.

32. Кнейслер О. В., Налукова Н. І. *Наукові записки національного університету «Острозька академія». Сер. Економіка: збірник наукових праць.* Острог: Видавництво Національного університету Острозька академія, 2013. № 24. С. 169–173.

33. Кобилецький В. Р. Словник економіко-фінансових показників, коефіцієнтів, індикаторів. *Онлайн-журнал «Financial Analysis online»*: веб-сайт. URL: <https://www.finalon.com/slovník-ekonomichnikh-pokaznikiv>
34. Кодацький В. П. Шляхи ефективного управління оборотними активами промислових підприємств. *Актуальні проблеми економіки*. 2010. № 4. С. 271–274.
35. Козачок І. А. Формування та управління ефективним використанням фінансових ресурсів підприємства. *Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2011. № 47. С. 277-283.
36. Корейніна Н. М. Методи оцінки підприємства. Фінансовий стан підприємства. Київ: Фінанси і статистика, 2018. 356 с
37. Кравченко О. А. Удосконалення класифікації стратегій управління поточними активами підприємства. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер. Економіка і менеджмент*. 2019. № 35. С. 73-79.
38. Кравчук О. М., Лещук В. П. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 504 с.
39. Кропівцова Н. І. Особливості формування фінансових ресурсів підприємства. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг*. 2011. № 1. С. 261-268.
40. Курінна О. В. Теоретичні аспекти формування та використання фінансових ресурсів підприємства. *Науковий вісник Академії муніципального управління. Сер. Економіка*. 2013. № 2. С. 140-148.
41. Леонов С. В., Пігуль Н. Г., Боярко І. М. Управління фінансами акціонерних товариств: навч. посіб. Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2013. 305 с.
42. Линенко А. В., Карягіна Д. О. Оптимізація структури джерел фінансових ресурсів підприємства. *Вісник Запорізького національного університету. Економічні науки*. 2014. № 2. С. 47-55.
43. Лігоненко Л. О. Фінанси підприємств: підручник. Київ: КНТЕУ, 2006. 491 с.

44. Любенко Н. М. Фінанси підприємств: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 264 с.
45. Люта О. В., Пігуль Н. Г., Глядько К. Теоретичні засади управління ліквідністю та платоспроможністю підприємств. *Вісник Сумського державного університету. Сер. Економіка*. 2019. № 4. С. 14-23.
46. Маринович О. О., Шухманн В. А. Основні стратегії фінансування оборотних активів підприємства. *Електронний журнал «Ефективна економіка»*. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6854>
47. Матвійчук А. В. Моделювання фінансової стійкості підприємств із застосуванням теорій нечіткої логіки, нейронних мереж і дискримінантного аналізу. *Вісник НАН України*. 2010. № 9. С. 24–46.
48. Мороз О. О., Шварц М. В. Управління фінансовою стійкістю підприємства в сучасних умовах. Матеріали XLVI наук.-техн. конф. підрозділів ВНТУ, 22-24 березня 2017 р. Вінниця: ВНТУ, 2017. URL: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-fm/all-fm-2017/paper/view/3175>
49. Непочатенко О. О. Мельничук Н. Ю. Фінанси підприємств: підручник. Київ: «Центр учбової літ», 2013. 504 с.
50. Нечипоренко А. В., Рибалкіна А. О. Теоретичні аспекти формування та використання фінансових ресурсів підприємства. *Ефективна економіка*. 2020. № 11.
51. Опарін В. М. Фінансові ресурси та суспільний капітал. *Вісник НБУ*. 2001. № 7. С. 26–28.
52. Павлюк К. В. Фінансові ресурси держави: монографія. Київ: НІОС, 2007. 24 с.
53. Поддєрьогін А., Білик М., Буряк Л. Фінанси підприємств: підручник, 4-те вид. Київ: КНЕУ, 2002. 571 с.
54. Пойда-Носик Н. Н., Свадеба В. В. Платоспроможність підприємства та формування системи її забезпечення. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2016. С. 208–215.

55. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 7 лют. 2013 р. № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>

56. Прушківська Е. В. Напрями вдосконалення, формування та використання фінансових ресурсів на підприємстві. Вісник Запорізького національного університету. 2010. № 3 (7).

57. Регулярна і проміжна інформація. ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод»: веб-сайт. URL: https://ntrp.interpipe.biz/investors/rozakrutie_informacii/reg_inf_rich_zvit/

58. Роганова Г. О. Стратегія фінансування оборотних активів: стратегія персоналістів. *Економічний часопис*, XXI. 2013. №. 3-4(1). С. 82-85.

59. Романенко О. Р. Фінанси: підручник, 4-вид. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 312 с.

60. Ромашко О. М., Баріляк В. О. Теоретичні засади формування механізму управління фінансовими ресурсами підприємства. *Бізнес Інформ*. 2019. №5. С. 180–184.

61. Рудченко І. В., Сокальська Є.С., Шабала А.В. Удосконалення механізму управління фінансовими ресурсами підприємства. *Сучасні питання економіки і права*. 2011. № 1. С. 16-19.

62. Савицька Г. В. Аналіз господарської діяльності підприємства: підручник. 5-е вид. - Мінськ: ІНФРА-М, 2009. 536 с.

63. Сардак С. Е. Принципи ефективного управління ресурсами суб'єктів господарювання. *Академічний огляд*. 2008. № 2. С. 83-88.

64. Ситник Н. С., Смолінська С. Д., Ясіновська І. Ф. Фінанси підприємств: навч. посіб. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 402 с.

65. Слав'юк Р. А. Фінанси підприємств: навч. посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2004. 460 с.

66. Спасів Н. Я., Лосєва М. С., Дітчук Н. О., Маринчак Л.Р. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч.-метод. посібник. Тернопіль: ТАЙП, 2013. 150 с.

67. Старостенко Г. Г. Управління ліквідністю малого підприємства: теоретичний аспект. *Причорноморські економічні студії*. 2017. № 16. С. 98–104.

68. Старостенко Г. Г. Управління ліквідністю малого підприємства: теоретичний аспект. *Причорноморські економічні студії*. 2017. № 16. С. 98-104.

69. Статистична інформація. *Державна служба статистики України*: веб-сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

70. Терещенко О. О. Дискримінантна модель інтегральної оцінки фінансового стану підприємства. *Економіка України*. 2003. № 8 С. 38–44.

71. Терещенко О. О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посібник. Київ: КНЕУ, 2003. 554 с.

72. Тринька Л. Я., Іванчук (Липчанська) О. В. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Київ: Алерта, 2014. 768 с.

73. Тютюнник Ю. М. Фінансовий аналіз: навч. посібник. 2-ге вид., перероб. і допов. Полтава: РВВ ПДАА, 2014. 358 с.

74. Філіна Г. І. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та допов. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 320 с.

75. Чобіток В. І. Пятилокотова К. С. Управління оборотними активами підприємства: теоретичний аспект. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2013. № 41. С. 230-234.

76. Швець Ю. О. Скворцова А. В. Управління оборотними активами підприємств. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер. Економіка і менеджмент*. 2015. № 13. С. 127-130.

77. Щербань О. Д., Насібова О. В., Сухоруков Р. В. Методи регулювання та оптимізації структури капіталу підприємства. *Економіка і держава*. 2017. № 12. С. 82–88.

Додаток А

Таблиця А.1

Склад груп активу та пасиву АТ «НЗФ», ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» та ПАТ «МК «АЗОВСТАЛЬ» протягом 2016-2020 рр.

Групи активів	Роки					Групи пасивів	Роки				
	2016	2017	2018	2019	2020		2016	2017	2018	2019	2020
<i>АТ «Нікопольський завод феросплавів»</i>											
A1	2,4	58,0	93,5	215,5	105,0	П1	8280,1	11784,1	11813,7	13455,6	15231,5
A2	3988,9	6097,9	6223,5	5522,3	8186,0	П2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A3	3216,9	2397,0	2736,7	4233,1	3927,5	П3	6343,0	1139,1	1197,8	970,4	876,6
A4	8101,0	7718,7	7604,5	7486,5	7395,2	П4	686,0	3348,4	3646,8	3031,5	3505,6
Баланс	15309,1	16271,5	16658,2	17457,4	19613,7	Баланс	15309,1	16271,5	16658,2	17457,4	19613,7
<i>ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод»</i>											
A1	38,9	277,1	605,5	1194,9	946,4	П1	6335,8	10015,9	17027,5	13567,9	10561,9
A2	7699,0	10432,5	13635,2	13660,0	11735,3	П2	1499,6	1679,3	415,3	0,0	0,0
A3	777,4	2108,4	1343,3	1736,0	1627,7	П3	3671,1	3789,1	511,8	2460,2	3281,2
A4	3464,8	3451,1	3483,7	4114,5	4210,0	П4	473,6	784,7	1113,1	4677,4	4676,2
Баланс	11980,1	16269,0	19067,8	20705,4	18519,3	Баланс	11980,1	16269,0	19067,8	20705,4	18519,3
<i>ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ»</i>											
A1	1254,2	860,4	1299,1	804,4	1597,0	П1	25011,3	46907,6	57220,8	50404,3	43735,2
A2	18491,4	35457,2	47595,6	35089,6	30445,6	П2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A3	8049,2	12028,1	11952,5	7074,0	6426,4	П3	4819,4	4574,9	4364,0	4194,0	4514,6
A4	30492,7	29387,5	30800,4	34631,3	33093,9	П4	28456,8	26250,7	30062,8	23000,9	23313,1
Баланс	58287,5	77733,2	91647,6	77599,3	71563,0	Баланс	58287,5	77733,2	91647,6	77599,3	71563,0

Джерело: складено автором на основі Додаток В, Е, И, Ј, Н, Р, Т, Ф, Ці.

Додаток Б

Таблиця Б.1

Розрахунок оптимальної структури капіталу за критерієм максимізації ЕФЛІ
АТ «Нікопольський завод феросплавів» у 2020 р.

Показник	Варіанти структури капіталу																			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17 (2020 р.)	18	19	20
ВК	3269	3269	3269	3269	3269	3269	3269	3269	3269	3269	3269	3269	3269	3269	3269	3269	3269	3269	3269	3269
ПК	0	172	363	577	817	1090	1401	1760	2179	2674	3269	3995	4903	6070	7233	9806	15267	18522	29417	62102
К	3269	3441	3632	3845	4086	4358	4669	5029	5448	5943	6537	7263	8171	9339	10501	13074	18536	21790	32685	65371
%ВК	100,0	95,0	90,0	85,0	80,0	75,0	70,0	65,0	60,0	55,0	50,0	45,0	40,0	35,0	30,0	25,0	17,6	15,0	10,0	5,0
%ПК	0,0	5,0	10,0	15,0	20,0	25,0	30,0	35,0	40,0	45,0	50,0	55,0	60,0	65,0	70,0	75,0	82,4	85,0	90,0	95,0
Пр	104	117	131	146	163	182	203	226	253	283	316	355	398	446	486	545	536	443	-337	-7038
ФВ	0	-7	-15	-24	-33	-43	-55	-67	-80	-94	-109	-124	-138	-150	-153	-130	53	249	1376	9115
Пр+ФВ	104	109	115	122	130	138	148	160	173	189	208	231	260	297	334	415	589	692	1039	2077
Р _А	3,18	3,18	3,18	3,18	3,18	3,18	3,18	3,18	3,18	3,18	3,18	3,18	3,18	3,18	3,18	3,18	3,18	3,18	3,18	3,18
г	-4,32	-4,27	-4,21	-4,15	-4,07	-3,99	-3,89	-3,78	-3,66	-3,50	-3,32	-3,10	-2,82	-2,47	-2,11	-1,32	0,35	1,34	4,68	14,68
Д	7,50	7,45	7,39	7,32	7,25	7,17	7,07	6,96	6,83	6,68	6,50	6,28	6,00	5,64	5,29	4,50	2,83	1,83	-1,50	-11,50
ПЩ	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82
ПФЛ	0,00	0,05	0,11	0,18	0,25	0,33	0,43	0,54	0,67	0,82	1,00	1,22	1,50	1,86	2,21	3,00	4,67	5,67	9,00	19,00
ЕФЛІ	0,00	0,32	0,67	1,06	1,49	1,96	2,49	3,07	3,74	4,48	5,33	6,29	7,38	8,59	9,59	11,07	10,84	8,52	-11,07	-179,17

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток В-III].

Розрахунок оптимальної структури капіталу за критерієм максимізації ЕФЛІ
ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод» у 2020 р.

Показник	Варіанти структури капіталу																			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15 (2020 р.)	16	17	18	19	20
ВК	4677	4677	4677	4677	4677	4677	4677	4677	4677	4677	4677	4677	4677	4677	4677	4677	4677	4677	4677	4677
ПК	0	246	520	825	1169	1559	2004	2518	3118	3826	4677	5716	7015	8685	14936	14030	18707	26502	42091	88859
К	4677	4923	5196	5502	5846	6236	6681	7195	7795	8503	9354	10393	11692	13362	19612	18707	23384	31179	46768	93536
%ВК	100,0	95,0	90,0	85,0	80,0	75,0	70,0	65,0	60,0	55,0	50,0	45,0	40,0	35,0	33,8	25,0	20,0	15,0	10,0	5,0
%ПК	0,0	5,0	10,0	15,0	20,0	25,0	30,0	35,0	40,0	45,0	50,0	55,0	60,0	65,0	74,7	75,0	80,0	85,0	90,0	95,0
Пр	152	158	165	172	180	187	196	204	212	220	227	231	229	216	63	96	-110	-661	-2543	-14423
ФВ	0	2	4	7	11	15	22	30	41	56	77	107	151	218	575	513	871	1675	4064	17464
Пр+ФВ	152	160	169	179	190	203	217	234	253	276	304	338	380	434	638	608	760	1014	1521	3041
Р _А	3,25	3,25	3,25	3,25	3,25	3,25	3,25	3,25	3,25	3,25	3,25	3,25	3,25	3,25	3,25	3,25	3,25	3,25	3,25	3,25
r	0,65	0,71	0,77	0,83	0,90	0,99	1,08	1,19	1,32	1,47	1,65	1,88	2,15	2,51	3,85	3,65	4,65	6,32	9,65	19,65
Д	2,60	2,54	2,49	2,42	2,35	2,26	2,17	2,06	1,93	1,78	1,60	1,38	1,10	0,74	-0,60	-0,40	-1,40	-3,07	-6,40	-16,40
ІЩ	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82
ПФЛ	0,00	0,05	0,11	0,18	0,25	0,33	0,43	0,54	0,67	0,82	1,00	1,22	1,50	1,86	3,19	3,00	4,00	5,67	9,00	19,00
ЕФЛІ	0,00	0,11	0,23	0,35	0,48	0,62	0,76	0,91	1,06	1,19	1,31	1,38	1,35	1,13	-1,56	-0,99	-4,60	-14,26	-47,25	-255,55

Джерело: розраховано автором на основі [Додаток В-Щ].

Продовження додатка Б

Таблиця Б.3

Розрахунок оптимальної структури капіталу за критерієм максимізації ЕФЛ
ПАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ» у 2020 р.

Показник	Варіанти структури капіталу																			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15 (2020 р.)	16	17	18	19	20
ВК	23157	23157	23157	23157	23157	23157	23157	23157	23157	23157	23157	23157	23157	23157	23157	23157	23157	23157	23157	23157
ПК	0	1219	2573	4087	5789	7719	9924	12469	15438	18947	23157	28303	34736	43006	51424	69471	92628	131223	208413	439983
К	23157	24376	25730	27244	28946	30876	33081	35626	38595	42104	46314	51460	57893	66163	74581	92628	115785	154380	231570	463140
%ВК	100,0	95,0	90,0	85,0	80,0	75,0	70,0	65,0	60,0	55,0	50,0	45,0	40,0	35,0	31,0	25,0	20,0	15,0	10,0	5,0
%ПК	0,0	5,0	10,0	15,0	20,0	25,0	30,0	35,0	40,0	45,0	50,0	55,0	60,0	65,0	69,0	75,0	80,0	85,0	90,0	95,0
Пр	275	307	341	377	415	455	497	540	583	625	660	683	679	622	502	41	-964	-3667	-12933	-71606
ФВ	0	-17	-35	-53	-71	-88	-104	-117	-125	-124	-110	-71	9	165	384	1060	2340	5501	15685	77111
Пр+ФВ	275	290	306	324	344	367	393	423	459	500	550	612	688	786	886	1101	1376	1835	2752	5504
Р _A	1,19	1,19	1,19	1,19	1,19	1,19	1,19	1,19	1,19	1,19	1,19	1,19	1,19	1,19	1,19	1,19	1,19	1,19	1,19	1,19
r	-1,47	-1,42	-1,36	-1,30	-1,22	-1,14	-1,05	-0,94	-0,81	-0,66	-0,47	-0,25	0,03	0,38	0,75	1,53	2,53	4,19	7,53	17,53
Д	2,66	2,61	2,55	2,49	2,41	2,33	2,23	2,12	2,00	1,84	1,66	1,44	1,16	0,81	0,44	-0,34	-1,34	-3,00	-6,34	-16,34
ПЩ	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82
ПФЛ	0,00	0,05	0,11	0,18	0,25	0,33	0,43	0,54	0,67	0,82	1,00	1,22	1,50	1,86	2,22	3,00	4,00	5,67	9,00	19,00
ЕФЛ	0,00	0,11	0,23	0,36	0,49	0,64	0,79	0,94	1,09	1,24	1,36	1,44	1,43	1,23	0,80	-0,83	-4,39	-13,96	-46,77	-254,54

Джерело: розраховано автором на основі Додаток В-ШІ.

Додаток В

			КОДИ
		Дата(рік, місяць, число)	01.01.2018
Підприємство	ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "НІКОПОЛЬСЬКИЙ ЗАВОД ФЕРОСПЛАВІВ"	за ЄДРПОУ	00186520
Територія	Дніпропетровська область, м.Нікополь	за КОАТУУ	1211600000
Організаційно- правова форма господарювання	Публічне акціонерне товариство	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	Виробництво чавуну, сталі та феросплавів	за КВЕД	24.10
Середня кількість працівників	5995		
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Адреса	53200, Дніпропетровська область, м.Нікополь, вул. Електрометалургів, 310		
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):			
за положеннями (стандартами бухгалтерського обліку)			
за міжнародними стандартами фінансової звітності			V

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2017 р.
Форма №1**

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	1390	2107	1767
первісна вартість	1001	7068	8455	4884
накопичена амортизація	1002	5678	6348	3117
Незавершені капітальні інвестиції	1005	212321	271995	258262
Основні засоби:	1010	7885842	7442907	8360250

Продовження додатка В

первісна вартість	1011	23928544	24075154	21209390
знос	1012	16042702	16632247	12849140
Інвестиційна нерухомість:	1015			
первісна вартість	1016			
знос	1017			
Довгострокові біологічні активи:	1020			
первісна вартість	1021			
накопичена амортизація	1022			
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030			
інші фінансові інвестиції	1035	1412	1650	1117
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040			367
Відстрочені податкові активи	1045			2433249
Гудвіл	1050			
Відстрочені аквізиційні витрати	1060			
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065			
Інші необоротні активи	1090			
Усього за розділом I	1095	8100965	7718659	8865012
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	2018400	2319741	1729221
Виробничі запаси	1101	1629604	1848426	1120596
Незавершене виробництво	1102	149439	216133	113176
Готова продукція	1103	238874	254682	495190
Товари	1104	483	500	259
Поточні біологічні активи	1110			
Депозити перестраховання	1115			
Векселі одержані	1120			
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1495749	4630801	332531
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	1728058	1127256	13257

Продовження додатка В

з бюджетом	1135	388568	301450	475865
у тому числі з податку на прибуток	1136	29282		20195
з нарахованих доходів	1140	15		
із внутрішніх розрахунків	1145			
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	376523	38373	26190
Поточні фінансові інвестиції	1160			
Гроші та їх еквіваленти	1165	2362	57950	33019
Готівка	1166	65	28	9
Рахунки в банках	1167	2297	57922	33010
Витрати майбутніх періодів	1170			
Частка перестраховика у страхових резервах	1180			
у тому числі в:				
резервах довгострокових зобов'язань	1181			
резервах збитків або резервах належних виплат	1182			
резервах незароблених премій	1183			
інших страхових резервах	1184			
Інші оборотні активи	1190	1198478	77279	823523
Усього за розділом II	1195	7208153	8552850	3433606
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200			
Баланс	1300	15309118	16271509	12298618
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	418915	418915	418915
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401			
Капітал у дооцінках	1405	843470	555922	
Додатковий капітал	1410	714	572	

Продовження додатка В

Емісійний дохід	1411			
Накопичені курсові різниці	1412			
Резервний капітал	1415	20069	36377	20069
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-597175	2337395	1689966
Неоплачений капітал	1425	()	()	()
Вилучений капітал	1430	()	(807)	()
Інші резерви	1435			
Усього за розділом I	1495	685993	3348374	2128950
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	623593	620870	
Пенсійні зобов'язання	1505	195183	296932	28253
Довгострокові кредити банків	1510			
Інші довгострокові зобов'язання	1515	5524251	221251	3501402
Довгострокові забезпечення	1520			36003
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521			36003
Цільове фінансування	1525			
Благодійна допомога	1526			
Страхові резерви, у тому числі:	1530			
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітної періоду)	1531			
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітної періоду)	1532			
резерв незароблених премій; (на початок звітної періоду)	1533			
інші страхові резерви; (на початок звітної періоду)	1534			
Інвестиційні контракти;	1535			
Призовий фонд	1540			
Резерв на виплату джек-поту	1545			
Усього за розділом II	1595	6343027	1139053	3565658
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600			40000
Векселі видані	1605			348

Продовження додатка В

Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610			
за товари, роботи, послуги	1615	4060507	3419953	152246
за розрахунками з бюджетом	1620	2181	122507	4816
за у тому числі з податку на прибуток	1621		111991	
за розрахунками зі страхування	1625		7597	5093
за розрахунками з оплати праці	1630	19	23885	8562
за одержаними авансами	1635	1696637	234951	4902982
за розрахунками з учасниками	1640			
із внутрішніх розрахунків	1645			
за страховою діяльністю	1650			
Поточні забезпечення	1660	159843	505708	
Доходи майбутніх періодів	1665	580	717	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670			
Інші поточні зобов'язання	1690	2360331	7468764	1489963
Усього за розділом III	1695	8280098	11784082	6604010
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700			
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800			
Баланс	1900	15309118	16271509	12298618

Додаток Д

Підприємство	ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "НІКОПОЛЬСЬКИЙ ЗАВОД ФЕРОСПЛАВІВ"	Дата(рік, місяць, число)	КОДИ
			01.01.2018
			за ЄДРПОУ 00186520
(найменування)			

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 12 місяців 2017 р.
Форма №2**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	18879352	11210678
Чисті зароблені страхові премії	2010		
Премії підписані, валова сума	2011		
Премії, передані у перестраховання	2012		
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(13302511)	(10924418)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	()	()
Валовий: прибуток	2090	5576841	286260
збиток	2095	()	()
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		

Продовження додатка Д

Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		
Інші операційні доходи	2120	2438944	675168
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		
Адміністративні витрати	2130	(192928)	(150697)
Витрати на збут	2150	(342750)	(280522)
Інші операційні витрати	2180	(3943365)	(1187524)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	()	()
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	()	()
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	3536742	
збиток	2195	()	(657315)
Дохід від участі в капіталі	2200	237	56
Інші фінансові доходи	2220		
Інші доходи	2240	789	4274
Дохід від благодійної допомоги	2241		
Фінансові витрати	2250	(248475)	(500)
Втрати від участі в капіталі	2255	()	()
Інші витрати	2270	(16998)	(184187)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	3272295	
збиток	2295	()	(837672)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	606763	110212
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	2665532	
збиток	2355	()	(727460)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		1003804
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		1003804
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		173015
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		830789
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	2665532	103329

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	13854303	10922579
Витрати на оплату праці	2505	747316	599175
Відрахування на соціальні заходи	2510	151859	137316
Амортизація	2515	602109	311482
Інші операційні витрати	2520	2257938	672279
Разом	2550	17613525	12642831

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Середньорічна кількість простих акцій	2600	1551206064	1551537980
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	1551206064	1551537980
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	1.71836	-0.46886
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	1.71836	-0.46886
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

Додаток Е

			КОДИ
		Дата(рік, місяць, число)	31.12.2019
Підприємство	АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "НІКОПОЛЬСЬКИЙ ЗАВОД ФЕРОСПЛАВІВ"	за ЄДРПОУ	00186520
Територія	Дніпропетровська область, м.Нікополь	за КОАТУУ	1211600000
Організаційно- правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	Виробництво чавуну, сталі та феросплавів	за КВЕД	24.10
Середня кількість працівників	5841		
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Адреса	53200, Дніпропетровська область, м.Нікополь, вул. Електрометалургів, 310		

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами бухгалтерського обліку)

за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2019 р.
Форма №1**

		Код за ДКУД		1801001
Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на МСФЗ
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	5 519	5 625	1 767
первісна вартість	1001	12 823	14 118	4 884
накопичена амортизація	1002	(7 304)	(8 493)	(3 117)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	548 566	227 549	258 262
Основні засоби	1010	7 048 702	7 251 365	8 360 250
первісна вартість	1011	23 979 207	24 564 886	21 209 390

Продовження додатка Е

знос	1012	(16 930 505)	(17 313 521)	(12 849 140)
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0	0
первісна вартість	1016	0	0	0
знос	1017	(0)	(0)	(0)
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0	0
первісна вартість	1021	0	0	0
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)	(0)
Довгострокові фінансові інвестиції:				
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	1 753	1 967	1 117
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0	367
Відстрочені податкові активи	1045	0	0	2 433 249
Гудвіл	1050	0	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0	0
Усього за розділом І	1095	7 604 540	7 486 506	8 865 012
ІІ. Оборотні активи				
Запаси	1100	2 463 174	3 566 942	1 729 221
Виробничі запаси	1101	1 867 503	2 263 513	1 120 596
Незавершене виробництво	1102	206 752	175 317	113 176
Готова продукція	1103	388 392	1 127 530	495 190
Товари	1104	527	582	259
Поточні біологічні активи	1110	0	0	0
Депозити перестрашування	1115	0	0	0
Векселі одержані	1120	0	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	4 887 091	4 577 846	332 531
Дебіторська заборгованість за розрахунками:				
за виданими авансами	1130	801 501	691 338	13 257
з бюджетом	1135	510 468	189 561	475 865
у тому числі з податку на прибуток	1136	60 723	85 228	20 195
з нарахованих доходів	1140	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0	0

Продовження додатка Е

Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	24 416	63 563	26 190
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	93 525	215 502	33 019
Готівка	1166	32	60	0
Рахунки в банках	1167	93 493	215 442	33 010
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0	0
у тому числі в:				
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0	0
Інші оборотні активи	1190	273 532	666 181	823 523
Усього за розділом II	1195	9 053 707	9 970 933	3 433 606
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0	0
Баланс	1300	16 658 247	17 457 439	12 298 618
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на МСФЗ
1	2	3	4	5
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	418 915	418 915	418 915
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0	0
Капітал у дооцінках	1405	374 266	270 685	0
Додатковий капітал	1410	0	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0	0
Резервний капітал	1415	62 837	62 837	20 069
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	2 814 071	2 302 367	1 689 966
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(23 327)	(23 327)	(0)
Інші резерви	1435	0	0	0
Усього за розділом I	1495	3 646 762	3 031 477	2 128 950

Продовження додатка Е

II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	624 414	545 659	0
Пенсійні зобов'язання	1505	348 324	421 353	28 253
Довгострокові кредити банків	1510	0	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	225 029	3 382	3 501 402
Довгострокові забезпечення	1520	0	0	36 003
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0	36 003
Цільове фінансування	1525	0	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0	0
Страхові резерви	1530	0	0	0
у тому числі:				
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0	0
Призовий фонд	1540	0	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0	0
Усього за розділом II	1595	1 197 767	970 394	3 565 658
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	0	0	40 000
Векселі видані	1605	0	0	348
Поточна кредиторська заборгованість за:				
довгостроковими зобов'язаннями	1610	350	397	0
товари, роботи, послуги	1615	2 312 719	1 549 655	152 246
розрахунками з бюджетом	1620	13 157	12 288	4 816
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0	0
розрахунками зі страхування	1625	8 703	14 752	5 093
розрахунками з оплати праці	1630	28 422	32 857	8 562
одержаними авансами	1635	1 715 673	3 752 735	4 902 982
розрахунками з учасниками	1640	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0	0
Поточні забезпечення	1660	217 296	443 001	0
Доходи майбутніх періодів	1665	786	824	0

Продовження додатка Е

Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	7 516 612	7 649 059	1 489 963
Усього за розділом III	1695	11 813 718	13 455 568	6 604 010
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	0
Баланс	1900	16 658 247	17 457 439	12 298 618

Додаток Ж

Підприємство	АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "НІКОПОЛЬСЬКИЙ ЗАВОД ФЕРОСПЛАВІВ"	Дата(рік, місяць, число)	КОДИ
			31.12.2019
			за ЄДРПОУ 00186520
(найменування)			

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2019 р.
Форма №2**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	Код за ДКУД	
		За звітний період	1801003 За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	16 315 914	19 604 330
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховування	2012	(0)	(0)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(15 189 450)	(18 398 999)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий прибуток	2090	1 126 464	1 205 331
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0

Продовження додатка Ж

Інші операційні доходи	2120	1 742 296	1 747 283
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(250 701)	(233 314)
Витрати на збут	2150	(501 911)	(481 375)
Інші операційні витрати	2180	(2 742 684)	(1 697 082)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	0	540 843
збиток	2195	(626 536)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	215	103
Інші фінансові доходи	2220	0	0
Інші доходи	2240	60 616	29 014
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(50 412)	(89 038)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(33 928)	(38 348)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	0	442 574
збиток	2295	(650 045)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	65 675	151 687
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	0	290 887
збиток	2355	(584 370)	(0)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	43 995	40 143
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	43 995	40 143
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(0)	(0)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	43 995	40 143
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	628 365	250 744

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	15 487 153	17 828 040
Витрати на оплату праці	2505	1 088 457	925 520
Відрахування на соціальні заходи	2510	223 110	192 578
Амортизація	2515	413 939	521 718
Інші операційні витрати	2520	4 139 497	1 175 799
Разом	2550	21 352 156	20 643 655

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	1 546 880 312	1 549 550 118
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	1 546 880 312	1 549 550 118

Продовження додатка Ж

Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,377770	0,187720
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,377770	0,187720
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0,00	0,00

Додаток И

			КОДИ
		Дата(рік, місяць, число)	31.12.2020
Підприємство	АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "НІКОПОЛЬСЬКИЙ ЗАВОД ФЕРОСПЛАВІВ"	за ЄДРПОУ	00186520
Територія	Дніпропетровська область, м.Нікополь	за КОАТУУ	1211600000
Організаційно- правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	Виробництво чавуну, сталі та феросплавів	за КВЕД	24.10
Середня кількість працівників	5691		
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Адреса	53200, Дніпропетровська область, м.Нікополь, вул. Електromеталургів, 310		
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):			
за положеннями (стандартами бухгалтерського обліку)			
за міжнародними стандартами фінансової звітності			V

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2020 р.
Форма №1**

		Код за ДКУД	1801001
Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	5 625	5 772
первісна вартість	1001	14 118	15 928
накопичена амортизація	1002	(8 493)	(10 156)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	227 549	331 774
Основні засоби	1010	7 251 365	7 055 556
первісна вартість	1011	24 564 886	24 646 396
знос	1012	(17 313 521)	(17 590 840)

Продовження додатка И

Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	(0)	(0)
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	1 967	2 089
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	7 486 506	7 395 191
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	3 566 942	2 959 550
Виробничі запаси	1101	2 263 513	2 476 365
Незавершене виробництво	1102	175 317	169 822
Готова продукція	1103	1 127 530	312 919
Товари	1104	582	444
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	4 577 846	6 803 340
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	691 338	1 221 609
з бюджетом	1135	189 561	112 676
у тому числі з податку на прибуток	1136	85 228	0
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	63 563	48 410
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	215 502	104 960

Продовження додатка И

Готівка	1166	60	43
Рахунки в банках	1167	215 442	104 917
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	666 181	967 935
Усього за розділом II	1195	9 970 933	12 218 480
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	17 457 439	19 613 671
Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	418 915	418 915
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	270 685	225 031
Додатковий капітал	1410	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	62 837	62 837
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	2 302 367	2 822 127
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(23 327)	(23 327)
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	3 031 477	3 505 583
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	545 659	423 851
Пенсійні зобов'язання	1505	421 353	449 550
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	3 382	3 229
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0

Продовження додатка И

Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	970 394	876 630
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	397	3 825
товари, роботи, послуги	1615	1 549 655	1 399 401
розрахунками з бюджетом	1620	12 288	72 347
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	59 951
розрахунками зі страхування	1625	14 752	10 248
розрахунками з оплати праці	1630	32 857	32 553
одержаними авансами	1635	3 752 735	5 542 560
розрахунками з учасниками	1640	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	443 001	417 233
Доходи майбутніх періодів	1665	824	944
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	7 649 059	7 752 347
Усього за розділом III	1695	13 455 568	15 231 458
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	17 457 439	19 613 671

Додаток К

Підприємство	АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "НІКОПОЛЬСЬКИЙ ЗАВОД ФЕРОСПЛАВІВ"	Дата(рік, місяць, число)	КОДИ
			01.01.2021
			за ЄДРПОУ 00186520
(найменування)			

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2020 р.
Форма №2**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Код за ДКУД 1801003

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	12 523 363	16 315 914
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	(0)	(0)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(10 440 873)	(15 189 450)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий: прибуток	2090	2 082 490	1 126 464
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0

Продовження додатка К

Інші операційні доходи	2120	4 595 745	1 742 296
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(242 375)	(250 701)
Витрати на збут	2150	(446 268)	(501 911)
Інші операційні витрати	2180	(5 334 089)	(2 742 684)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	655 503	0
збиток	2195	(0)	(626 536)
Дохід від участі в капіталі	2200	121	215
Інші фінансові доходи	2220	0	0
Інші доходи	2240	21 320	60 616
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(56 035)	(50 412)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(85 116)	(33 928)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	535 793	0
збиток	2295	(0)	(650 045)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-79 630	65 675
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	456 163	0
збиток	2355	(0)	(584 370)

Продовження додатка К

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	1 538	-43 995
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	1 538	-43 995
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(0)	(0)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	1 538	-43 995
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	457 701	-628 365

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	9 562 023	15 487 153
Витрати на оплату праці	2505	1 010 120	1 088 457
Відрахування на соціальні заходи	2510	209 189	223 110
Амортизація	2515	415 075	413 939
Інші операційні витрати	2520	4 128 077	4 139 497
Разом	2550	15 324 484	21 352 156

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	1 546 880 312	1 546 880 312
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	1 546 880 312	1 546 880 312

Продовження додатка К

Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,294890	-0,377770
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,294890	-0,377770
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0,00	0,00

Додаток Л

		Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
			31.12.2017
Підприємство	ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ІНТЕРПАЙП НИЖНЬОДНІПРОВСЬКИЙ ТРУБОПРОКАТНИЙ ЗАВОД"	за ЄДРПОУ	05393116
Територія	Дніпропетровська область, Індустріальний р-н	за КОАТУУ	1210137200
Організаційно- правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	Виробництво труб, порожнистих профілів і фітингів зі сталі	за КВЕД	24.10
Середня кількість працівників	4966		
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Адреса	49081 м. Дніпро, вул. Столетова, 21, (0562) 359-163		
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):			
за положеннями (стандартами бухгалтерського обліку)			
за міжнародними стандартами фінансової звітності			V

Консолідований баланс
(Звіт про фінансовий стан) на 31.12.2017 р.
Форма №1

Актив	Код рядка	Код за ДКУД	
		На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	3304	10545
первісна вартість	1001	14234	24223
накопичена амортизація	1002	10930	13678
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	3023555	2970024
первісна вартість	1011	4453788	4821558
знос	1012	1430233	1851534
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-

Продовження додатка Л

первісна вартість	1016	-	-
знос	1017		
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:		-	-
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	968	34
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	24	-
Відстрочені податкові активи	1045	436939	470459
Гудвіл	1050	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	3464790	3451062
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	772361	992550
Виробничі запаси	1101	-	-
Незавершене виробництво	1102	-	-
Готова продукція	1103	-	-
Товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховання	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	5826187	9502785
Дебіторська заборгованість за розрахунками:		-	-
за виданими авансами	1130	717562	503724
з бюджетом	1135	100853	274431
у тому числі з податку на прибуток	1136	17625	17625
з нарахованих доходів	1140	-	-
із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1054429	151588
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	38920	277064
Готівка	1166	-	-
Рахунки в банках	1167	-	-
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	5001	1115817
Усього за розділом II	1195	8515313	12817959
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	11980103	16269021

Продовження додатка Л

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	100000	100000
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	914903	782258
Додатковий капітал	1410	163949	162935
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(705265)	(260460)
Неоплачений капітал	1425	-	-
Вилучений капітал	1430	-	-
Інші резерви	1435	-	-
Неконтрольована частка	1490	2	2
Усього за розділом I	1495	473589	784735
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	10	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	3671137	3789075
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Усього за розділом II	1595	3671147	3789075
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	1499616	1679302
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:		-	-
довгостроковими зобов'язаннями	1610	673887	699029
товари, роботи, послуги	1615	588276	712775
розрахунками з бюджетом	1620	20774	7915
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	4588	8023
розрахунками з оплати праці	1630	18248	28409
одержаними авансами	1635	37	5729
розрахунками з учасниками	1640	-	-
із внутрішніх розрахунків	1645	-	-

Продовження додатка Л

Поточні забезпечення	1660	46086	42395
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	4983855	8511634
Усього за розділом III	1695	7835367	11695211
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	11980103	16269021

Додаток М

Підприємство	ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ІНТЕРПАЙП НИЖНЬОДНІПРОВСЬКИЙ ТРУБОПРОКАТНИЙ ЗАВОД"	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
			31.12.2017
			за ЄДРПОУ 05393116
(найменування)			

**Консолідований звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід) за 2017 р.
Форма №2**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Код за ДКУД			1801008
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	10423283	5052242
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
Премії підписані, валова сума	2011	-	-
Премії, передані у перестраховання	2012	-	-
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(8072886)	(4291563)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий: прибуток	2090	2350397	760679
збиток	2095	-	-
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-

Продовження додатка М

Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	2161548	2414378
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	-	-
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
Адміністративні витрати	2130	331945	313210
Витрати на збут	2150	818397	(414480)
Інші операційні витрати	2180	(2494764)	(3228292)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	-	-
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	866839	-
збиток	2195	-	780925
Дохід від участі в капіталі	2200	34	968
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	38311	29727
Дохід від благодійної допомоги	2241	-	-
Фінансові витрати	2250	(563239)	(555181)
Втрати від участі в капіталі	2255	(968)	-
Інші витрати	2270	(61112)	(7675)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	279865	-
збиток	2295	-	(1313086)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	33531	176658
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	313396	-
збиток	2355	-	1136428

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2		
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	(145162)
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	(131409)	
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	(131409)	(145162)
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	(131409)	(145162)
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	181987	(1281590)
Чистий прибуток (збиток), що належить: власникам материнської компанії	2470	313396	(1136428)
неконтрольованій частці	2475	-	-
Сукупний дохід, що належить: власникам материнської компанії	2480	(181987)	(1281590)
неконтрольованій частці	2485	-	-

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	8501622	3903761
Витрати на оплату праці	2505	529487	325837
Відрахування на соціальні заходи	2510	112191	117019
Амортизація	2515	316584	278239
Інші операційні витрати	2520	2258108	3646767
Разом	2550	11717992	8271623

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	400000000	400000000
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	400000000	400000000
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,78349	-2,84107
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,78349	-2,84107
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Додаток Н

			КОДИ
		Дата (рік, місяць, число)	31.12.2019
Підприємство	ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ІНТЕРПАЙП НИЖНЬОДНІПРОВСЬКИЙ ТРУБОПРОКАТНИЙ ЗАВОД"	за ЄДРПОУ	05393116
Територія	Дніпропетровська область, Індустріальний р-н	за КОАТУУ	1210137200
Організаційно- правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	Виробництво труб, порожнистих профілів і фітингів зі сталі	за КВЕД	24.10
Середня кількість працівників	4649		
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Адреса	49081 м. Дніпро, вул. Столетова, 21, (0562) 359-163		
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):			
за положеннями (стандартами бухгалтерського обліку)			
за міжнародними стандартами фінансової звітності			V

Консолідований баланс
(Звіт про фінансовий стан) на 31.12.2019 р.
Форма №1

		Код за ДКУД	1801007
Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	5 690	19 060
первісна вартість	1001	25 284	43 579
накопичена амортизація	1002	(19 594)	(24 519)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	136 826	633 848
Основні засоби	1010	3 075 458	3 446 147
первісна вартість	1011	5 185 832	5 882 278
знос	1012	(2 110 374)	(2 436 131)
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0

Продовження додатка Н

первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	(0)	(0)
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	265 679	15 469
Гудвіл	1050	0	0
Гудвіл при консолідації	1055	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом І	1095	3 483 653	4 114 524
ІІ. Оборотні активи			
Запаси	1100	1 342 278	1 731 311
Виробничі запаси	1101	0	0
Незавершене виробництво	1102	0	0
Готова продукція	1103	0	0
Товари	1104	0	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестрашування	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	12 645 548	12 953 841
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	606 533	553 441
з бюджетом	1135	220 708	102 381
у тому числі з податку на прибуток	1136	17 625	1 173
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	162 440	50 327
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	605 483	1 194 917
Готівка	1166	0	0
Рахунки в банках	1167	0	0
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0

Продовження додатка Н

Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	1 058	4 667
Усього за розділом II	1195	15 584 048	16 590 885
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	60	24
Баланс	1300	19 067 761	20 705 433
	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
Пасив			
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	100 000	100 000
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	628 680	522 761
Додатковий капітал	1410	162 079	161 088
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	19 993	19 993
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	202 308	3 875 453
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(1 908)
Інші резерви	1435	0	0
Неконтрольована частка	1490	2	0
Усього за розділом I	1495	1 113 062	4 677 387
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	1 911 611
Довгострокові забезпечення	1520	511 829	548 545
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	511 829	548 545
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0

Продовження додатка Н

резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	511 829	2 460 156
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	415 324	0
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	5 626 666	3 197 637
товари, роботи, послуги	1615	1 813 403	1 101 427
розрахунками з бюджетом	1620	24 615	196 643
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	175 514
розрахунками зі страхування	1625	8 646	9 523
розрахунками з оплати праці	1630	33 457	37 662
одержаними авансами	1635	6 985 658	6 284 054
розрахунками з учасниками	1640	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	331 929	333 845
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	2 203 172	2 407 099
Усього за розділом III	1695	17 442 870	13 567 890
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	19 067 761	20 705 433

Додаток П

Підприємство	ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ІНТЕРПАЙП НИЖНЬОДНІПРОВСЬКИЙ ТРУБОПРОКАТНИЙ ЗАВОД"	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
			31.12.2019
			за ЄДРПОУ 05393116
(найменування)			

**Консолідований звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід) за 2019 р.
Форма №2**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	Код за ДКУД	1801008
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	14 625 614	13 684 442
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	(0)	(0)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(9 585 732)	(10 408 612)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий: прибуток	2090	5 039 882	3 275 830
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0

Продовження додатка П

Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	1 635 161	3 214 644
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(280 073)	(309 645)
Витрати на збут	2150	(825 475)	(1 053 150)
Інші операційні витрати	2180	(1 895 320)	(3 204 296)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	3 674 175	1 923 383
збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	0	0
Інші доходи	2240	1 879 537	93 638
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(614 458)	(657 988)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(588 612)	(58 972)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	4 350 642	1 300 061
збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-788 346	-272 329
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	3 562 296	1 027 732
збиток	2355	(0)	(0)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	32 859
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	4 928	-34 744
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	4 928	-1 885
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(0)	(0)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	4 928	-1 885
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	3 567 224	1 025 847
Чистий прибуток (збиток), що належить: власникам материнської компанії	2470	0	0
неконтрольованій частці	2475	0	0
Сукупний дохід, що належить: власникам материнської компанії	2480	0	0
неконтрольованій частці	2485	0	0

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	8 563 210	10 107 880
Витрати на оплату праці	2505	849 617	691 057
Відрахування на соціальні заходи	2510	180 964	148 752
Амортизація	2515	357 470	399 400
Інші операційні витрати	2520	2 634 352	3 628 614
Разом	2550	12 585 613	14 975 703

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	399 880 235	400 000 000
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	399 880 235	400 000 000
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	8,908410	2,569330
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	8,908410	2,569330
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0,00	0,00

Додаток Р

			КОДИ
		Дата (рік, місяць, число)	31.12.2020
Підприємство	ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ІНТЕРПАЙП НИЖНЬОДНІПРОВСЬКИЙ ТРУБОПРОКАТНИЙ ЗАВОД"	за ЄДРПОУ	05393116
Територія	Дніпропетровська область, Індустріальний р-н	за КОАТУУ	1210137200
Організаційно- правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	Виробництво труб, порожнистих профілів і фітингів зі сталі	за КВЕД	24.10
Середня кількість працівників	4092		
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Адреса	49081 м. Дніпро, вул. Столетова, 21, (0562) 359-163		
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):			
за положеннями (стандартами бухгалтерського обліку)			
за міжнародними стандартами фінансової звітності			V

Консолідований баланс
(Звіт про фінансовий стан) на 31.12.2020 р.
Форма №1

Актив	Код рядка	Код за ДКУД	
		1801007	1801007
		На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	19 060	17 553
первісна вартість	1001	43 579	45 181
накопичена амортизація	1002	(24 519)	(27 628)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	633 848	127 358
Основні засоби	1010	3 446 147	4 008 981
первісна вартість	1011	5 882 278	6 466 216
знос	1012	(2 436 131)	(2 457 235)
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0

Продовження додатка Р

первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	(0)	(0)
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	15 469	56 056
Гудвіл	1050	0	0
Гудвіл при консолідації	1055	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом І	1095	4 114 524	4 209 948
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	1 731 374	1 624 761
Виробничі запаси	1101	0	0
Незавершене виробництво	1102	0	0
Готова продукція	1103	0	0
Товари	1104	0	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестрашування	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	12 953 746	11 286 907
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	553 441	229 358
з бюджетом	1135	102 381	203 040
у тому числі з податку на прибуток	1136	1 173	38 296
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	50 294	15 968
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	1 194 917	946 411
Готівка	1166	0	0
Рахунки в банках	1167	0	0
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0

Продовження додатка Р

Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	4 688	2 929
Усього за розділом II	1195	16 590 841	14 309 374
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	24	24
Баланс	1300	20 705 389	18 519 346
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	100 000	100 000
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	522 761	595 827
Додатковий капітал	1410	161 088	159 851
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	19 993	19 993
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	3 875 409	3 800 557
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(1 908)	(0)
Інші резерви	1435	0	0
Неконтрольована частка	1490	0	0
Усього за розділом I	1495	4 677 343	4 676 228
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	1 911 611	2 549 621
Довгострокові забезпечення	1520	548 545	731 590
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	548 545	731 590
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0

Продовження додатка Р

резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	2 460 156	3 281 211
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	3 197 637	2 374 514
товари, роботи, послуги	1615	1 101 427	982 885
розрахунками з бюджетом	1620	196 643	20 459
у тому числі з податку на прибуток	1621	175 514	0
розрахунками зі страхування	1625	9 523	8 177
розрахунками з оплати праці	1630	37 662	31 089
одержаними авансами	1635	6 284 054	3 475 421
розрахунками з учасниками	1640	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	333 845	329 335
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	2 407 099	3 340 027
Усього за розділом III	1695	13 567 890	10 561 907
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	20 705 389	18 519 346

Додаток С

Підприємство	ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ІНТЕРПАЙП НИЖНЬОДНІПРОВСЬКИЙ ТРУБОПРОКАТНИЙ ЗАВОД"	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
			28.12.2020
			за ЄДРПОУ 05393116
(найменування)			

**Консолідований звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід) за 2020 р.
Форма №2**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	Код за ДКУД	1801008
			За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	9 471 574	14 625 614
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	(0)	(0)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(6 804 570)	(9 585 732)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий: прибуток	2090	2 667 004	5 039 882
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	2 628 321	1 635 161

Продовження додатка С

Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(287 862)	(280 073)
Витрати на збут	2150	(638 686)	(825 475)
Інші операційні витрати	2180	(2 129 413)	(1 895 320)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	2 239 364	3 674 175
збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	0	0
Інші доходи	2240	673 765	1 879 537
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(534 869)	(614 458)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(2 315 250)	(588 612)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	63 010	4 350 642
збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-40 105	-788 346
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	22 905	3 562 296
збиток	2355	(0)	(0)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	130 331	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	-155 022	4 928
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-24 691	4 928
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(0)	(0)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-24 691	4 928
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-1 786	3 567 224
Чистий прибуток (збиток), що належить: власникам материнської компанії	2470	0	0
неконтрольованій частці	2475	0	0
Сукупний дохід, що належить: власникам материнської компанії	2480	0	0
неконтрольованій частці	2485	0	0

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	7 758 747	8 563 210
Витрати на оплату праці	2505	757 797	849 617
Відрахування на соціальні заходи	2510	156 828	180 964
Амортизація	2515	441 848	357 470
Інші операційні витрати	2520	739 427	2 634 352
Разом	2550	9 854 647	12 585 613

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	400 000 000	399 880 235
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	400 000 000	399 880 235
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,057260	8,908410
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,057260	8,908410
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0,00	0,00

Додаток Т

			КОДИ
		Дата(рік, місяць, число)	01.01.2018
Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «МЕТАЛУРГІЙНИЙ КОМБІНАТ «АЗОВСТАЛЬ»	за ЄДРПОУ	00191158
Територія	Донецька область, м.Маріуполь	за КОАТУУ	1412300000
Організаційно- правова форма господарювання	Приватне акціонерне товариство	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	Виробництво чавуну, сталі та феросплавів	за КВЕД	24.10
Середня кількість працівників	10010		
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Адреса	87505, Дніпропетровська область, м.Маріуполь, вул. Лепорського, буд. 1		
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):			
за положеннями (стандартами бухгалтерського обліку)			
за міжнародними стандартами фінансової звітності			V

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2017 р.
Форма №1**

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	11084	27219	0
первісна вартість	1001	65241	90359	0
накопичена амортизація	1002	54157	63140	0
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1566550	2331670	0
Основні засоби:	1010	28634869	26746768	0

Продовження додатка Т

первісна вартість	1011	28661534	29778307	0
знос	1012	26665	3031539	0
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0	0
первісна вартість	1016	0	0	0
знос	1017	0	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	0
первісна вартість	1021	0	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	2788266	281220	0
інші фінансові інвестиції	1035	51	51	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	1899	558	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0	0
Гудвіл	1050	0	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0	0
Усього за розділом І	1095	30492719	29387486	0
ІІ. Оборотні активи				
Запаси	1100	7263543	11161991	0
Виробничі запаси	1101	4928361	6697188	0
Незавершене виробництво	1102	1355930	2186801	0
Готова продукція	1103	979200	2259420	0
Товари	1104	52	18582	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0	0
Депозити перестраховування	1115	0	0	0
Векселі одержані	1120	0	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	17041289	33209162	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	505405	487187	0

Продовження додатка Т

з бюджетом	1135	902206	1590674	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	40000	101166	0
з нарахованих доходів	1140	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	42516	170171	0
Поточні фінансові інвестиції	1160	556106	556106	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	698076	304293	0
Готівка	1166	23	0	0
Рахунки в банках	1167	698053	304293	0
Витрати майбутніх періодів	1170	760398	866148	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0	0
у тому числі в:				
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0	0
Інші оборотні активи	1190	25283	0	0
Усього за розділом II	1195	27794822	48345732	0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0	0
Баланс	1300	58287541	77733218	0
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1972965	1972965	0
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0	0
Капітал у дооцінках	1405	19842660	17953311	0
Додатковий капітал	1410	1445121	1445121	0

Продовження додатка Т

Емісійний дохід	1411	1445121	1445121	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0	0
Резервний капітал	1415	276009	276009	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	4925560	46033263	0
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(5467)	(2)	(0)
Інші резерви	1435	0	0	0
Усього за розділом I	1495	28456848	26250667	0
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	2988890	2699556	0
Пенсійні зобов'язання	1505	1467975	1875367	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	362500	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0	0
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітної періоду)	1531	0	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітної періоду)	1532	0	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітної періоду)	1533	0	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітної періоду)	1534	0	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0	0
Призовий фонд	1540	0	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0	0
Усього за розділом II	1595	4819365	4574923	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	0	0	0
Векселі видані	1605	0	0	0

Продовження додатка Т

Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0	0
за товари, роботи, послуги	1615	20427380	36803153	0
за розрахунками з бюджетом	1620	36295	43128	0
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0	0
за розрахунками зі страхування	1625	11017	14808	0
за розрахунками з оплати праці	1630	47652	68486	0
за одержаними авансами	1635	1875191	3451344	0
за розрахунками з учасниками	1640	781083	1879562	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0	0
за страховою діяльністю	1650	0	0	0
Поточні забезпечення	1660	60569	83206	0
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	1772141	4563941	0
Усього за розділом III	1695	25011328	46907628	0
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	0
Баланс	1900	58287541	77733218	0

Додаток У

Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «МЕТАЛУРГІЙНИЙ КОМБІНАТ «АЗОВСТАЛЬ»	Дата(рік, місяць, число)	КОДИ
			01.01.2018
			за ЄДРПОУ 00191158
(найменування)			

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 12 місяців 2017 р.
Форма №2**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	68973920	32703660
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховування	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(66084327)	(308899262)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий: прибуток	2090	2889593	1817398
збиток	2095	()	()
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0

Продовження додатка У

Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	273651	668903
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	203299
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Адміністративні витрати	2130	(329578)	(265278)
Витрати на збут	2150	(1659165)	(1153965)
Інші операційні витрати	2180	(999376)	(361054)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	(0)	(0)
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	(0)	(0)
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	17125	703004
збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	6735
Інші фінансові доходи	2220	0	0
Інші доходи	2240	39379	79709
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(262017)	(186175)
Втрати від участі в капіталі	2255	(6350)	(0)
Інші витрати	2270	(101593)	(139644)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	(0)	463629
збиток	2295	(155456)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	24509	94788
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	0	558417
збиток	2355	(130947)	(0)

Продовження додатка У

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-128078	4663723
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	7305	89480
Інший сукупний дохід	2445	-624455	-150859
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-745228	4572344
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-130991	812167
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-614237	3760177
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-745184	4318594

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	47829943	27754964
Витрати на оплату праці	2505	1407916	254673
Відрахування на соціальні заходи	2510	324803	2524625
Амортизація	2515	2832584	2524625
Інші операційні витрати	2520	2928157	1712203
Разом	2550	55323403	33331771

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Середньорічна кількість простих акцій	2600	4187100506	4193184673
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	4187100506	4193184673
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-0.03127	0.13317
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-0.03127	0.13317
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0

Додаток Ф

			КОДИ
		Дата(рік, місяць, число)	01.01.2020
Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «МЕТАЛУРГІЙНИЙ КОМБІНАТ «АЗОВСТАЛЬ»	за ЄДРПОУ	00191158
Територія	Донецька область	за КОАТУУ	1412300000
Організаційно- правова форма господарювання	Приватне акціонерне товариство	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	Виробництво чавуну, сталі та феросплавів	за КВЕД	24.10
Середня кількість працівників	10507		
Одиниця виміру:	тис.грн. без десяткового знака		
Адреса	87505, Дніпропетровська область, м.Маріуполь, вул. Лепорського, буд. 1		
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):			
за положеннями (стандартами бухгалтерського обліку)			
за міжнародними стандартами фінансової звітності			V

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2019 р.
Форма №1**

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	41659	42696	0
первісна вартість	1001	120797	150268	0
накопичена амортизація	1002	79138	107572	0
Незавершені капітальні інвестиції	1005	4944270	7380851	0
Основні засоби:	1010	25165443	27055719	0

Продовження додатка Ф

первісна вартість	1011	31138110	28200291	0
знос	1012	5972667	1144572	0
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0	0
первісна вартість	1016	0	0	0
знос	1017	0	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	0
первісна вартість	1021	0	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	648534	148164	0
інші фінансові інвестиції	1035	51	3866	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	444	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0	0
Гудвіл	1050	0	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0	0
Усього за розділом I	1095	30800401	34631296	0
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	11041670	5818018	0
Виробничі запаси	1101	5954217	2676695	0
Незавершене виробництво	1102	1414757	1478516	0
Готова продукція	1103	2834295	1662771	0
Товари	1104	838401	36	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0	0
Депозити перестраховування	1115	0	0	0
Векселі одержані	1120	0	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	44267356	30586767	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	824645	311301	0

Продовження додатка Ф

з бюджетом	1135	2093790	2514842	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	1382	0
з нарахованих доходів	1140	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	409801	1676688	0
Поточні фінансові інвестиції	1160	425874	425874	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	873216	378518	0
Готівка	1166	0	0	0
Рахунки в банках	1167	873216	378518	0
Витрати майбутніх періодів	1170	852531	1255984	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0	0
у тому числі в:				
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0	0
Інші оборотні активи	1190	58342	0	0
Усього за розділом II	1195	60847225	42967992	0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0	0
Баланс	1300	91647626	77599288	0
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1972965	1972965	0
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0	0
Капітал у дооцінках	1405	16648098	16439931	0
Додатковий капітал	1410	1445121	1445121	0

Продовження додатка Ф

Емісійний дохід	1411	1445121	1445121	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0	0
Резервний капітал	1415	276009	276009	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	9720568	2866894	0
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0	0
Усього за розділом I	1495	30062761	23000920	0
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	2828424	1625290	0
Пенсійні зобов'язання	1505	2072239	2553366	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	9365	15372	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0	0
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітної періоду)	1531	0	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітної періоду)	1532	0	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітної періоду)	1533	0	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітної періоду)	1534	0	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0	0
Призовий фонд	1540	0	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0	0
Усього за розділом II	1595	4364028	4194028	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	0	0	0
Векселі видані	1605	0	0	0

Продовження додатка Ф

Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	2673	3117	0
за товари, роботи, послуги	1615	48926756	43028379	0
за розрахунками з бюджетом	1620	43141	46733	0
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0	0
за розрахунками зі страхування	1625	19448	28685	0
за розрахунками з оплати праці	1630	99096	104601	0
за одержаними авансами	1635	1973523	1790227	0
за розрахунками з учасниками	1640	504105	4026194	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0	0
за страховою діяльністю	1650	0	0	0
Поточні забезпечення	1660	101276	145278	0
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	5550819	1231126	0
Усього за розділом III	1695	57220837	50404340	0
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	0
Баланс	1900	91647626	77599288	0

Додаток X

Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «МЕТАЛУРГІЙНИЙ КОМБІНАТ «АЗОВСТАЛЬ»	Дата(рік, місяць, число)	КОДИ
			01.01.2018
			за ЄДРПОУ 00191158
(найменування)			

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 12 місяців 2019 р.
Форма №2**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	57293136	81960876
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховування	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(63938440)	(74709386)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий: прибуток	2090	()	7251490
збиток	2095	(6645304)	()
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0

Продовження додатка X

Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	8269191	196900
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Адміністративні витрати	2130	(228745)	(367757)
Витрати на збут	2150	(2032781)	(1761464)
Інші операційні витрати	2180	(6063528)	(722271)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	(0)	(0)
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	(0)	(0)
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	(0)	4596898
збиток	2195	(6701167)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	6735
Інші фінансові доходи	2220	91598	45251
Інші доходи	2240	78377	65423
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(302854)	(233564)
Втрати від участі в капіталі	2255	(17265)	(11095)
Інші витрати	2270	(50623)	(90439)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	(0)	4372474
збиток	2295	(6901934)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	1231017	(801576)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	0	3570898
збиток	2355	(5670917)	(0)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	3526295	(66696)
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	(478276)	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	378409
Інший сукупний дохід	2445	(295544)	(52717)
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	2752475	258996
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	572475	(20216)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	2179974	279212
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	(3490943)	3850110

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	59228165	50758722
Витрати на оплату праці	2505	2485849	1847944
Відрахування на соціальні заходи	2510	538493	436519
Амортизація	2515	3411026	2943858
Інші операційні витрати	2520	9747525	2834618
Разом	2550	75411058	58821661

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Середньорічна кількість простих акцій	2600	4204000000	4203997373
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	4204000000	4203997373
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	(1,34893)	0,84941
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	(1,34896)	0,84941
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0

Додаток Ц

			КОДИ
		Дата(рік, місяць, число)	01.01.2018
Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «МЕТАЛУРГІЙНИЙ КОМБІНАТ «АЗОВСТАЛЬ»	за ЄДРПОУ	00191158
Територія	Донецька область, м.Маріуполь	за КОАТУУ	1412300000
Організаційно- правова форма господарювання	Приватне акціонерне товариство	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	Виробництво чавуну, сталі та феросплавів	за КВЕД	24.10
Середня кількість працівників	10010		
Одиниця виміру:	тис.грн. без десяткового знака		
Адреса	87505, Дніпропетровська область, м.Маріуполь, вул. Лепорського, буд. 1		
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):			
за положеннями (стандартами бухгалтерського обліку)			
за міжнародними стандартами фінансової звітності			V

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2020 р.
Форма №1**

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	42696	41170	0
первісна вартість	1001	150268	179966	0
накопичена амортизація	1002	107572	138796	0
Незавершені капітальні інвестиції	1005	7380851	3497715	0
Основні засоби:	1010	27055719	29553445	0

Продовження додатка Ц

первісна вартість	1011	28200291	33642886	0
знос	1012	1144572	4089441	0
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0	0
первісна вартість	1016	0	0	0
знос	1017	0	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	0
первісна вартість	1021	0	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	148164	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	3866	1529	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0	0
Гудвіл	1050	0	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0	0
Усього за розділом I	1095	34631296	33093859	0
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	5818018	5107185	0
Виробничі запаси	1101	2676695	1596881	0
Незавершене виробництво	1102	1478516	1442429	0
Готова продукція	1103	1662771	2067543	0
Товари	1104	36	332	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0	0
Депозити перестраховування	1115	0	0	0
Векселі одержані	1120	0	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	30586767	26339147	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	311301	853143	0

Продовження додатка Ц

з бюджетом	1135	2514842	1218510	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	1382	1382	0
з нарахованих доходів	1140	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1676688	2034830	0
Поточні фінансові інвестиції	1160	425874	425874	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	378518	1171149	0
Готівка	1166	0	0	0
Рахунки в банках	1167	378518	1171149	0
Витрати майбутніх періодів	1170	1255984	1221459	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0	0
у тому числі в:				
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0	0
Інші оборотні активи	1190	0	97794	0
Усього за розділом II	1195	42967922	38469091	0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0	0
Баланс	1300	77599288	71562950	0
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1972965	1972965	0
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0	0
Капітал у дооцінках	1405	16439931	14637831	0
Додатковий капітал	1410	1445121	1445121	0

Продовження додатка Ц

Емісійний дохід	1411	1445121	1445121	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0	0
Резервний капітал	1415	276009	276009	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	2866894	4981180	0
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0	0
Усього за розділом I	1495	23000920	23313106	0
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	1625290	1688218	0
Пенсійні зобов'язання	1505	2553366	2816402	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	15372	9990	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0	0
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітної періоду)	1531	0	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітної періоду)	1532	0	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітної періоду)	1533	0	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітної періоду)	1534	0	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0	0
Призовий фонд	1540	0	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0	0
Усього за розділом II	1595	4194028	4514610	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	0	0	0
Векселі видані	1605	0	0	0

Продовження додатка Ц

Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	3117	2730	0
за товари, роботи, послуги	1615	43028379	36734104	0
за розрахунками з бюджетом	1620	46733	51124	0
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0	0
за розрахунками зі страхування	1625	28685	30018	0
за розрахунками з оплати праці	1630	104601	104818	0
за одержаними авансами	1635	1790227	2647282	0
за розрахунками з учасниками	1640	4026194	3486179	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0	0
за страховою діяльністю	1650	0	0	0
Поточні забезпечення	1660	145278	220365	0
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	1231126	458614	0
Усього за розділом III	1695	50404340	43735234	0
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	0
Баланс	1900	77599288	71562950	0

Додаток III

Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «МЕТАЛУРГІЙНИЙ КОМБІНАТ «АЗОВСТАЛЬ»	Дата(рік, місяць, число)	КОДИ
			01.01.2018
			за ЄДРПОУ 00191158
(найменування)			

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 12 місяців 2020 р.
Форма №2**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	50563254	57293136
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховування	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(46630693)	(63938440)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий: прибуток	2090	3932561	0
збиток	2095	()	(6645304)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0

Продовження додатка III

Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	1917117	8269191
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Адміністративні витрати	2130	(242233)	(228745)
Витрати на збут	2150	(1968963)	(2032781)
Інші операційні витрати	2180	(2897894)	(6063528)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	(0)	(0)
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	(0)	(0)
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	740588	0
збиток	2195	(0)	(6701167)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	41115	91598
Інші доходи	2240	158972	78377
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(383863)	(302854)
Втрати від участі в капіталі	2255	(11447)	(17265)
Інші витрати	2270	(42874)	(50623)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	502491	0
збиток	2295	(155456)	(6901934)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(81637)	1231017
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	420854	0
збиток	2355	(0)	(5670917)

Продовження додатка III

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-48805	3526295
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	-478276
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	-78572	-295544
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-127377	2752475
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-18709	572501
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-108668	2179974
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	312186	-3490943

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	43640718	59228165
Витрати на оплату праці	2505	2576730	2485849
Відрахування на соціальні заходи	2510	565364	538493
Амортизація	2515	3782290	3411026
Інші операційні витрати	2520	13534200	9747525
Разом	2550	64099302	75411058

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Середньорічна кількість простих акцій	2600	4204000000	4204000000
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	4204000000	4204000000
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,10011	-1,34893
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,10011	-1,34893
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0